

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ЦЕНА 5 ДИНАРА

БЕОГРАД, ОД 10. – 20. МАЈА 1996.
БРОЈ 96 ГОДИНА VII

СРПСКИ РАДИКАЛИ У ДРЖАВНОЈ ДУМИ РУСИЈЕ

Међународно саветовање патриотских партија и покрета у Државној думи Русије

Договор у просторијама Либерално-демократске партије Русије

ВЕЛИКА СРБИЈА

Београд
Француска 31

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач
др Војислав Шешел

Генерални директор
Александар Стефановић

Главни и одговорни уредник
Синиша Аксентијевић

Заменик главног и одговорног
уредника
Ксенија Јанковић

Помоћник главног
и одговорног уредника
Огњен Михајловић

Редакција

Рајко Горановић, Момир Марковић,
Мирослав Васиљевић, Наташа
Јовановић, Јадранка Шешел, Дејан
Анђус, Александар Вучић, Рајко
Ђурђевић, Коста Димитријевић,
Марина Јочић

Председник Издавачког савета
Др Ђорђе Николић

Потпредседник Издавачког савета
Петар Димовић

Издавачки савет

Томислав Николић, Маја Гојковић,
Аћим Вишњић, Драган Јовановић,
Ранко Вујић, Драган Тодоровић,
Драго Бакрач, Мирко Благојевић,
Бранко Војница, Ратко Гонди,
Милинко Газдић,
др Никола Поплашен,
Стево Драгишић, Миодраг Ракић,
Зоран Красић, Милован Радовановић,
Јоргованка Табаковић, Ратко Марчетић,
Владимир Башкот

Секретар Редакције
Љиљана Мијковић

Шеф дистрибуције
Зоран Дражиловић

Техничко уређење
"АБЦ-ШТАМПАРИЈА"

Штампа
НИГП "АБЦ-ШТАМПАРИЈА" д.д.
Влајковићева 8, 11000 Београд

Карикатуре
Синиша Аксентијевић

Тираж: 20.000 примерака

Редакција прима пошту на адресу:
"Велика Србија", Француска 31,
11000 Београд

Рукописи се не враћају

Новине "Велика Србија" уписане су у
Регистар средстава јавног
информисања Министарства за
информације под бројем 1104. од 5. јуна
1991. године. Министарство за
информације Републике Србије 19.
августа 1991. године дало је мишљење
број 413-01-551/91-01 да се "Велика
Србија" сматра производом из
Тарифног броја 8, став 1. тачка 1.
алинеја 10. за чији промет се плаћа
основни порез по стопи од 3%.

У овом броју:

Радикали у Русији	2
Крвави бал балиста	11
Космет продат у Дејтону	13
Оловка пише срцем	16
Империја узвраћа услугу	17
Како је Ђовани Ди Стефано опљачкао Шумадију	19
Увенула румен ружа	22
Где је танко ту се кида	25
Возачи ГСБ-а на прагу бунта	26
Крчка се Брчко	28
Ратни злочинци некад и сад	30
"Велика Србија" против "Истамбула"	33
Кога пеца Момир	42
Правда за Србију	48
Брозово путовање по Србији	49
Гаранције Либерално-демократске партије Русије бирачима	60

ЦЕНА ОГЛАСНОГ ПРОСТОРА

Последња колор страна корица
5000 динара

Унутрашња колор страна корица
4000 динара

Цела унутрашња страна
2000 динара

Пола унутрашње стране
1000 динара

Четвртина унутрашње стране
500 динара

Уплате се врше на жиро-рачуни
Српске радикалне странке број:
40801-670-3-93490 СПП Стари Град
Све информације могу се добити
на телефон 011/625-231

Српска радикална странка
купује све бројеве листа
"Велика Србија" објављене
у другој половини XIX
и првој половини XX века.
Понуде слати на тел.
(011) 625-231
или на адресу:
Српска радикална странка,
Француска 31, 11000 Београд

МЕЂУНАРОДНО САВЕТОВАЊЕ ПАТРИОТСКИХ ПАРТИЈА И ПОКРЕТА ЕВРОПЕ

На удару је Русија. Пре свега зато што је Русија једина сила на свету која би могла да успостави равнотежу према Америци. У борби оних који би могли да угрозе супериорност Америке у целом свету, америчка администрација сматра да су сва средства дозвољена. Ми Срби смо то искусили на свом примеру

Када је октобра, прошле године у Београду, као гост Српске радикалне странке и њеног председника др Војислава Шешеља, боравила делегација Либерално-демократске партије Русије, на чијем челу је био лидер странке Владимир Волфович Жириновски, и гости и домаћини пожелели су, и обећали једни другима скоро, поново виђење.

Већ крајем јануара Српску радикалну странку и Београд су посетили Леонтиј Архипов, председник спољнополитичког одбора и секретар Либерално демократске партије Русије и супруга председника странке, Галина Александровна Жириновски.

Прилика за узвратну посету Либерално-демократској партији Русије, њеном лидеру Владимиру Жириновском и главном граду Руске Федерације, указала се треће недеље априла, када се у Москви, а у организацији Либерално-демократске партије Русије, одржавало велико, друго по реду Међународно саветовање патриотских партија и покрета Европе.

У уторак, 23. априла, делегација Српске радикалне странке, на чијем се челу налазио председник странке др Војислав Шешељ, а у којој су још били и генерални секретар Александар Вучић и савезни посланик Чедомир Васиљевић, пошла је пут Москве.

Домаћини су гостима припремили заиста богат и садржајан програм боравка, а утисак о "специјалном третману" делегације Српске радикалне странке само се појачавао из часа у час

– од самог дочека, до испраћаја, на аеродрому "Шереметјево 2".

Трочлану делегацију српских радикала је на овом великом и модерном, иначе једном од четири московска аеродрома, сачекао председник Спољнополитичког одбора и секретар Либерално-демократске партије Русије, господин Леонтиј Архипов. Већ сутрадан, првог дана посете било је предвиђено да др Војислав Шешељ учествује у раду Међународне конферен-

ције "Феномен Владимира Жириновског и његов утицај на међународне процесе" који се у организацији Либерално-демократске партије Русије одржавао у Државној думи – Скупштини Руске Федерације.

Алексеј Валентинович Митрофанов, председник геополитичког комитета Думе, иначе заменик председника Либерално-демократске партије Русије, председавао је овим скупом.

Владимир Жириновски и др Војислав Шешељ, председавајући Саветовања

У амбасади СР Југославије у Москви

Али, пре одласка у Думу, трочлану делегацију Српске радикалне странке је у амбасади СР Југославије примио изванредни и опуномоћени амбасадор СР Југославије у Москви, господин Данило Ж. Марковић.

На шаљиву примедбу др Шешеља да ће због тог сусрета имати проблема, амбасадор Марковић је нагласио да је он ту где је, пре свега амбасадор – дакле нека врста сервиса свим нашим грађанима које пут доведе у Русију, посебно у Москву. Њега као амбасадора, рекао је Данило Ж. Марковић, не сме да занима ко је од његових гостију власт, а ко опозиција, и за њега су сви које прими (а прими све оне који покажу жељу да се са њим сретну) пре и после свега држављани СР Југославије.

Делегација Српске радикалне странке се са амбасадором Марковићем задржала у срдачном, четрдесетоминутном разговору, а преносимо и део атмосфере из "малог салона" амбасаде СР Југославије у Москви.

Др Војислав Шешељ: "...Овде су ускоро избори?"

Данило Ж. Марковић: "Да, шеснаестог јуна, али је нама као амбасади најбоље да се држимо ван свега тога."

Др Војислав Шешељ: "Да, ви – као амбасада. Али, ми као странка можемо да имамо свој став у односу на њихове изборе."

Данило Ж. Марковић: "Да, ви као странка то смете."

Др Војислав Шешељ: "... Јуче шетам центром Москве и налетим на наше раднике. Препознали су ме и зауставили, осећао сам се као у Београду"

Данило Ж. Марковић: "Јесте, има пуно наших људи, раде по уговору на три или на шест месеци."

Др Војислав Шешељ: "...Нећемо ми вас дуго задржавати, ми смо свратили онако необавезно. Ред је да дођемо у своју амбасаду."

Данило Ж. Марковић: "Не, баш ми је драго што сте свратили, а и волим да видим младе људе. (Окреће се према новинарима и камерману који су све време пратили посету Српске радикалне странке Москви) А, јесте ли ви сви са господином Шешељем?"

Др Војислав Шешељ: "Да, да – сви. Ми смо моћна и велика странка, као што знате. Тренутно друга по снази, у перспективи прва. Зато морамо велике делегације да имамо."

Данило Ж. Марковић: "Заиста хвала што сте дошли. Сматрам да је то врло коректно с ваше стране. Амбасада и треба да буде отворена за све наше грађане. Што се нас тиче, ми вам можемо пружити информације о политичкој ситуацији у Русији, јер настојимо да имамо коректне односе са свим релевантним факторима овдашње политичке сцене, и за сада нам то успева, а надам се да ће и убудуће."

СРПСКИ РАДИКАЛИ У СВОЈОЈ АМБАСАДИ

За разлику од челника неких опозиционих странака, који приликом боравка у иностранству обијају прагове туђих институција и робних кућа, делегација Српске радикалне странке посетила је амбасаду своје земље. Радикали су са амбасадором Данилом Ж. Марковићем провели дуже време у срдачном разговору

Радни договор – др Шешел и Алексеј Митрофанов

Александар Вучић: "Како ви процењујете следеће председничке изборе?"

Данило Ж. Марковић: "Врло је тешко проценити, јер се ситуација мења из дана у дан. Сви су кандидати "у игри", али су три, ипак, главна. По тренутним анкетама води Зјуганов са 26%, други је Јељцин..."

Др Војислав Шешел: "А Жириновски је трећи?"

Данило Ж. Марковић: "Јесте, јесте."

Др Војислав Шешел: "Колико Москва сада има становника?"

Данило Ж. Марковић: "Око дванаест милиона."

Др Војислав Шешел: "Ја сам последњи пут био овде пре петнаест година. Доста се тога променило, види се утицај Запада, пре тога није било."

Данило Ж. Марковић: "И, јако је скупа. Скоро су објавили да је, после Токија, Москва најскупљи град на свету."

Др Војислав Шешел: "Добро, господине амбасадоре, ми вас не бисмо више задржавали."

Данило Ж. Марковић: "Драго ми је што сте свратили."

Др Војислав Шешел: "Можда је требало да се најавимо?"

Данило Ж. Марковић: "Не, мени је увек драго, ја сам за наше људе увек ту. Желим вам пријатан боравак и надам се да нећете имати никаквих проблема. Ако их случајно буде, знате где смо."

На срећу, никаквих проблема није било и делегација српских радикала је наставила своју посету Москви по програму борака сачињеном од стране домаћина из Либерално-демократске партије Русије.

Радикали у Думи

На саветовању под називом "Феномен Жириновског..." у Државној думи још једном се показало да Српска радикална странка има посебан статус

међу свим учесницима скупа. Др Војислав Шешел је замољен да седне поред председавајућег Алексеја Митрофанова и одмах после његовог поздравног говора, први се обратио присутнима следећим речима:

"Даме и господо, феномен Жириновског појавио се у веома компликованом међународној ситуацији. Од Римске империје, на овамо, није се десило да једна једина земља доминира целим светом. И сад, када смо стекли такво историјско искуство, управо се то догодило. Видели смо да та једна једина сила, САД, немилосрдно гази све принципе међународног јавног права. На једном делу света користе један аргумент, на другом други, а на трећем трећи. У сваком случају, шил Американца је да сруше све режиме који им се супротстављају, без обзира на то какву идеологију заступају. Ако

режим није демократски они ће га напастити што угрожава демократију, а ако је демократски оца ће га рушити што је заиста демократски и успостављати војну хунту или било који други облик диктатуре. Циљ Америкаца у Европи је да ту непрекидно траје конфликтна ситуација. Дејтонски споразум је усмерен, управо, у том правцу. Ако Срби, Хрвати и муслимани нису могли да живе заједно у Југославији, поставља се питање како ће на силу живети заједно у Босни и Херцеговини. У време деколонизације Ираку је отет Кувајт, као део његове територије и Американци су извршили агресију када је Ирак покушао да поврати део своје територије. Американцима уопште није важно што је режим у Кувајту феудални – средњевековни. На удару су и Либија и Кина, а поготово на удару је Русија. Пре свега зато што је Русија једина сила на овоме свету која би могла да успостави равнотежу према Америци. Она је већ показала да може држати ту равнотежу – четрдесет пет година. Међутим, режим који је за то време постојао у Русији имао је многе унутрашње слабости. Под режимом другог типа Русија би била много стабилнија и снажнија. Русија има огромне потенцијале и људске и економске и територијалне. Геостратешки положај Русије, такође гарантује успостављање једне велике силе, суперсиле која може да парира Америци. Русија заузима кључно Евроазијско копно. Њен геостратешки положај је значајнији од америчког.

Због тога се на Западу води велика кампања против оне политичке снаге која би Русију могла подићи с колена. Они су ту снагу препознали у Либерално демократској партији Русије и у њеном лидеру Владимиру Жириновском. У борби против оних који би могли да угрозе супериорност Америке

Саветовање је заузело ударна места у вестима готово свих руских медија

у целом свету, америчка администрација сматра да су сва средства дозвољена.

Ми Срби смо то искусили на свом примеру. У овом грађанском рату који је вођен на територији бивше Југославије осуђивали су нас за најгора злодела. Међутим, никаквих доказа нису имали. Западне ТВ станице и штампа су јављали о 60.000 силованих муслиманки, али већ две године о томе се не говори ни реч. Зашто? Једна од двадесет муслиманки за које су на западним медијима тврдили да су затруднеле пошто су их српски војници силовали у Швајцарској је родила потпуно црно дете! Ми Срби немамо, наравно, никаквих предрасуда према црним људима, али Бог нас је створио другачијим. Овим имамо и доказ да је искључена свака могућност да су Срби силовали. Значи, у питању су биле снаге УН-ПРОФОР-а. Кад се десила позната експлозија у њујоршком трговачком центру, био сам један од оних које је амерички "News week" оптужио да сам могући организатор и објавили су шест фотографија међу којима и фотографије Моамера Гадафија, Садама Хусеина, Абу Нидала и још двојице, мислим Палестинаца. Наравно, ми апсолутно никакве везе са тим нисмо имали.

Изетбеговић је лично, уз помоћ ЦИА организовао убиство групе муслимана на пијаци Маркале у Сарајеву и сви западни медији су то приказали као српско дело. Познат је и случај гранате у улици Васе Мискина у Сарајеву, поново у Изетбеговићевој организацији и поново приказано као дело Срба. Експерти УН су утврдили да је граната испалена са муслиманских положаја, али су Американци спречили да тај документ буде присутан на седници Савета безбедности УН, када је изгласана резолуција којом су Југославији уведене санкције међународне заједнице. Тек месец дана након увођења санкција лондонски "Индепендент" је објавио тај документ, из кога се јасно видело да су, заправо, муслимански војници испалили гранату. Наравно, ја не желим да идеализујем српску позицију у овом рату. Рат је увек страшна ствар и у рату се свашта дешава, али ми смо изложени неколико година систематској сатанизацији од стране западних медија. Криви смо за сва зла овога света!

Десило се то да америчка администрација успоставља један нови тип тоталитаризма који је опаснији и од фашизма и од комунизма. То је медијски тоталитаризам. Онај ко има највише новца – тај креира истину. Није важно да ли се неки догађај десио или се није десио, важно је да неко има пара да ствар представи онако како њему одговара. Наше српско искуство није једино. А, на примеру Жириновског то се врло добро може илустровати. Милиони и милиони долара су уложени у кампању која се води у за-

Детаљи са Саветовања

Учесници Саветовања из разних европских патриотских партија и покрета

Балон честитка – обележавање 50. рођендана Владимира Жириновског

падним медијима да би се Жириновски представио у лажном светлу. У једној фази га покушавају направити смешним човеком, онда неозбиљним, а затим страшно опасним. И нико се на Западу не пита зашто ти медији сами себи ускачу у уста? Ако је неко смешан и неозбиљан, како може бити опасан? Али, очигледно је да се Америка управо боји таквог човека. То је показао и лично Бил Клинтон, приликом недавне посете Москви. Сусрео се са свим политичарима, чак и неким који се не би могли назвати озбиљним, али је по сваку цену, избегао сусрет са Жириновским. Зашто? Он зна да нема довољну аргументацију да изађе на крај у разговору са Жириновским. Њему је потребно да му неко повлађује, да му се неко удвара, да прихвати сваку његову реч. Он не трпи онога ко би му се сигурно супротставио. На томе, заправо, падају

сви демократски принципи у које се Запад двестотине година заклињао. Дакле, демократија је важна само онда када може бити корисна за постизање извесног интереса. Када се демократија не може ускладити са извесним интересом монопола светске Владе у сенци или неких моћних масонских ложа, онда – тим горе по демократију!

Ми Срби то најбоље видимо на примеру Хашког Трибунала. Нас на сумице хапсе, а после се види да нема никаквог доказа. Нема доказа за извесног Тадића, за пуковника Крсмановића, за генерала Ђукића итд.

Американци се спремају да хапсе Радована Караџића и Ратка Младића. Ми Срби ћемо Радована Караџића и Ратка Младића бранити свим средствима. Реке крви ћемо пролити, али их не дамо!

Мене су неки прозивали за ратне злочине. Зато сам се јавио Хашком

трибуналу. Пре четири године амерички министар Иглбергер ме је оптужио да сам побио три хиљаде муслимана и Хрвата у Брчком, а од почетка рата, па до момента Иглбергерове оптужбе, ја уопште нисам био у Брчком, нити су тамо били добровољци Српске радикалне странке. И када сам такву изјаву дао за амерички Канал 60, Иглбергер је заћутао.

Када сам се чуо са челницима Трибунала рекао сам им да ако имају било шта против мене, ја сам спреман да одмах добровољно дођем у Хаг. Рекли су: "Нема ништа! Нема ништа! Нас не интересује шта говоре политичари и шта пише штампа!" Покушао сам да путујем у Холандију. Имао сам позив три српска удружења из Холандије. Тражио сам визу у холандској амбасди и, иако наше земље имају дипломатске односе, иако сам председник највеће опозиционе странке и председник највеће посланичке фракције у Парламенту – визу ми нису хтели дати. Уплашили су се.

Када су ухапшени пуковник Ђукић и генерал Крсмановић, лично је Владимир Жириновски тражио холандску визу, да иде пред Хашки трибунал, али и њему је виза ускраћена. Запад, под контролом Америке, једноставно, боји се истине.

Шта ми, мали народи видимо у Жириновском? За нас је то велика нада. Етнички, национално, по пореклу. Ми се надамо успостављању равнотеже на нивоу света. Глобалне равнотеже. Дакле, или успостављању биполаритета у међународним односима или мултиполарног односа у свету. У сваком случају, монополи су веома опасни. Ако Америка има антимонополске законе у својој земљи, онда би морала да прихвати да су монополи недозвољени и у међународним односима. И немамо много разлога да разбијемо главу око процене ко је тај ко може успоставити равнотежу. Сам Запад га је препознао у како кажу "најопаснијем човеку Русије".

Баш зато што га светски монополисти и мундијалисти сматрају опасним, ми народи који смо највише угрожени желимо његову победу и његов долазак на власт.

Желимо победу Владимира Жириновског и Либерално-демократске партије Русије. Хвала вам."

После председника Српске радикалне странке скуп су се обратили и остали учесници, међу којима и Александар Иванович Козирев, заменик председника Спољнополитичког комитета Думе, Владимир Александрович Лисицкин, заменик председника економско-политичког комитета, Рој Алисон, руководилац одељења Руско-Евроазијског Британског спољнополитичког института, Јури Паиле, др правних наука из Финске, Мајкл Шефер бивши сенатор из Пенсилваније, САД, и многи други.

Говор лидера радикала оставио је снажан утисак на све присутне и др Шешел, као и Александар Вучић и

У Комитету за геополитику Државне думе

Чедомир Васиљевић, су још дуго по завршетку саветовања остали у историјама Либерално-демократске партије Русије у Думи, размењујући са осталим гостима мишљења о најразличитијим актуелним светским, политичким и економским питањима.

Пар слободних, поподневних сати др Шешељ је провео обилазећи градилишта на којима раде наши људи. Свуда где се појавио Војислав Шешељ је привукао пажњу, а радници нису крили задовољство што и тако далеко од кућа и својих најближих, имају могућност да се сретну са неким ко им је драг и ко долази из отаџбине. Наши људи у Русији, којих само у Москви има око шездесет хиљада, нису крили носталгију и жаљење што, због стања у земљи до кога је довела неспособна актуелна власт, нису у могућности да у својој земљи раде посао који најбоље знају и на тај начин својим породицама и себи обезбеде најосновније усло-

ве за нормалан и човека достојан живот.

Међународно саветовање у Думи

За четвртак, 25. април, домаћини су предвидели посебно богат програм.

У 11 часова, у Државној думи заказан је почетак II Међународног саветовања патриотских партија и покрета Европе, коме су присуствовали и гости из Азије и Африке.

Велико лично поштовање самог Владимира Жириновског према др Војиславу Шешељу, али и саме Либерално демократске партије Русије према Српској радикалној странци и овога пута је било више него виљиво. За лидера радикала предвиђено је место за столом радног председништва скупа, одмах поред председника Либерално-демократске партије Русије, а

окупљеним делегацијама, учесницима скупа из двадесетак земаља, Војислав Шешељ се обратио одмах након Владимира Жириновског. Свој говор у Државној думи др Шешељ је одржао на енглеском језику:

"Даме и господо,

Српска радикална странка идеолошки артикулише и политички афирмише ставове и интересе свих озбиљних снага десно од центра на територији Савезне Републике Југославије, Републике Српске и Републике Српске Крајине. Највећа смо опозициона странка у свим српским земљама и једина реална алтернатива садашњем левичарском режиму.

Српски народ је данас егзистенцијално угрожен јер није спреман да се безусловно потчини вољи светског жандарма – Сједињених Америчких Држава. Американци су отворено стали на страну свих традиционалних српских непријатеља и систематски отимају комад по комад српске територије. Хиљаде тона смртоносних пројектила изручили су на српску децу, а народу у целини и данас проузрокују стравичну патњу.

Западним масонским ложама и закулисаној светској влади ми Срби највише сметамо због изражене националне свести, патриотског поноса, осећања части, слободољубивости и правдољубивости.

Да би Србе уништили и своје војно присуство у Европи на дугу стају оправдали Американци су испровоцирали ратни пожар на Балкану. Инструментализујући све међународне организације, бескрупулозно су уништили вековима изграђиване принципе међународног јавног права. Пропагандну лаж и сатанизацију су уздигли на ранг највишег принципа међународних односа и целом свету показали да су му наменили нове тоталитаристичке окове, које до данас људска свест није могла ни претпоставити. Онај ко има монопол над светским финансијским токовима и телекомуникацијама суверено одлучује шта је истина а шта није, ко је добар а ко зао, чије је понашање исправно а чије треба казнити.

Ми, српски, радикали смо свесни да се само искреном сарадњом свих патриотских партија света може сузбити покушај успостављања глобалне наднационалне диктатуре и уништавање светског културног богатства кроз информисање примитивно-поједностављеног јенки стила.

Спремни смо на политички савез у циљу укидања Организације Уједињених нација која се претворила у пуки продужетак америчког Стејт департамента и Пентагона; у циљу спречавања да било која државна постане господар света, у циљу афирмације националних култура, традиција и самосталности народа.

Ми желимо моралну обнову, сузбијање криминала и наркоманије, реafirмисање индивидуалних људских вредности и националних посебно-

Жириновски, Шешељ и Мингрофанов

Радикали са Драганом Карићем у посети радницима једног од градилишта Компаније "Браћа Карић" у Москви

сти, пуну равноправност држава у међународним односима.

На нама Србима Американци су испробали сву бескрупулозност и антицивилизацијску суштину такзваног новог светског поретка, али, ми се не дамо уплашити и издржаћемо у свом отпору. Варају се они европски народи који мисле да могу остати у статусу посматрача и да ће услов неправди и безакоња њих мимоићи. Један по један, сви ће доћи на ред да би били денационализовани и утопљени у мелтинг-пот који људе претвара у бројке а историјске народе у музејске експонате. Зато је време да се прво Европа као колевка модерне цивилизације усправи и супростави, да поврати понос и достојанство."

По завршетку Саветовања, на коме је још једном потврђена неопходност наставка, до сада успешне сарадње, свих патриотских снага у свету и где је свим учесницима на усвајање попуњен Манифест о заједничком деловању, домаћин Владимир Жириновски је госте и бројне представнике домаћих и страних медија позвао на свечани коктел. За коктел је, осим успешно организованог Саветовања, постојао и један изузетан и сасвим личан разлог самог лидера Либерално-демократске партије Русије.

Наиме, тога дана је Владимир Волфович Жириновски напунио 50 година, а прва му је рођендан честигала супруга Галина Александровна - недавно и сама гост Српске радикалне странке, Београда, Србије и Црне Горе, као и Републике Српске.

Војиславу Шешељу, Александру Вучићу и Чедомиру Васиљевићу уручене су и позивнице за свечаност коју је поводом јубилеја, пет дененија живота свог лидера, организовала Либерално-демократска партија Русије у једној од најлепших московских сала -сали хотела "Русија", који се налази у строгом центру руске престонице.

На градилишту са радницима

Време између саветовања и свечаности тројка српских радикала је искористила за још једну посету нашем градилишту, овога пута градилишту "Компаније Карић".

Ту их је врло срдљиво, осим радника који су се одмах окупили са жељом да поразговарају и да се сликају са радикалима, дочекао и сам господин Драган Карић, први човек Компаније у Русији.

Време проведено са нашим људима и више него љубазним домаћиним господином Карићем, који је Војислава Шешеља, Александра Вучића и Чедомира Васиљевића донекле (колико је то време допустило) упознао са тренутним активностима, али и врло амбициозним плановима за будућност "Компаније Карић" - брзо је прошло.

На путу до хотела "Русија" остало је још мало времена за шетњу по Црвеном тргу.

А, на самој, више него гламурозној, свечаности др Шешељ се домаћину и званицама, којих је било око две хиљаде у свечаној сали овог луксузног хотела, обратио на руском, следећим речима:

"Драги Владимире Волфовичу, Браћо Руси и сестре Рускиње,

У историјским књигама је записан и као легенда у српском народу причаван догађај из прве половине прошлог века. Највећи српски песник свих времена, владика и господар Црне Горе, Петар II Петровић Његош, примљен је у аудијенцију код сверуског императора Николаја I Романова. Појављујући се на вратима царских одаја, владика Његош се због своје чувене висине од два метра и десет центиметара морао лагано сагнути. Устајући с престола и радосно полазећи у сусрет српском великану и православном брату, цар Николај, који је такође био изразито висок човек, узвикнуо је: "О, па Ви сте виши од мене!"

Његош је хитро одговорио: "Само је Бог виши од руског цара и само Бог и руски цар могу помоћи Црној Гори!"

У тој једној реченици садржана је и сва трагична судбина српског народа кога разни непријатељи вековима черече и уништавају и огромна вера у Русију као истородну и једноверну заштитницу.

Кад год је историјски Русија била снажна и моћна, Србија је безбрижно живела, развијала се, ослобађала. Кад је Русија посустајала и слабила, Срби су доживљавали трагедију, земље су им отимане, деца убијана а привреда уништавана. Сви непријатељи Русије у Србији виде њено главно упориште у Европи и на Медитерану и зато је покушавају сломити.

И данас је Русија слаба, а Србија готово на умору. Најмоћније силе овога света као концентрисани израз франског зла обрушиле су се на српски народ. Најснажнији војни пакт који је икада саздан пола века се систематски спремао и хиљаде милијарди долара утрошио да би се оспособио да у септембру прошле године смртоносне товари бомби и ракета изручи на српску децу и рањенике, села и градове, цркве, школе и болнице.

Отели су нам целу Републику Српску Крајину, једну трећину Републике Српске, целу Македонију, а милион Срба сатерали у избегличке кампове. Лично је амерички амбасадор у Загребу Питер Галбрајт стајао на хрватском тенку који је убијао српске цивиле. И још им није доста. Хтели би да нам узму Црну Гору, Рашку област и Војводину, па још поврх свега тога да у патрљку осакаћене Србије инсталишу на власти најгоре издајнике српског народа који су им отворено аплаudirали на свакој антисрпској акцији.

Блокада, санкције, пропагандни рат у ком је свака лаж дозвољена уколико је српским непријатељима корисна. То је и данашња судбина Србије. А Русија спава. Отели јој већ много територија и спремају се да узму све, да јој униште душу, да Сибир претворе у ново каубојско ловиште. Онима који се не уклапају у злочиначки нови светски поредак намсњена је улога Индијанаца. Што јенки не побилу, у резервате ће затворити.

Мрак и безнађе у коме су се изненада нашли и руски и српски народ пре две и по године пробио је зрак светлости и наде. Пуним сјајем заблистала је снага Либерално-демократске партије Русије и једно име се муњевитом брзином пронело преко свих меридијана. Појавио се нови вођа највећег словенског и православног народа и изазвао одушевљење међу свим Србима. Појавио се државник чврсте кичме, несаломивог карактера и бескрајног поноса. Храбар, уман, образован, интелигентан, слободољубив, искрени патриота - Владимир Волфович Жириновски!

Сав бес и мржња који се бујицама на њега изливају са декадентног Запада најбоље сведоче колико је вредан и руском народу важан.

Очи свих Срба у њега су уперене. Бескрајна је наша вера да ће Жириновски Русију подигнути с колена. Моћна Русија ће опет загрмети језиком правде и слободе. Поломиће ланце ропства и сузбити снаге зла.

И ми Срби ћемо у окриљу мајчице Русије постићи мир и спокој, повратити све отете територије, створити услове за слободарски и демократски процват, за економски просперитет и социјалну правду.

Српска радикална странка је поносна на братске односе са Либерално-демократском партијом Русије и политички савез који смо прошле године склопили. Заједничким снагама ћемо победити и наше државе ујединити у нераскидиву заједницу слободе и благостања.

За српски народ дилеме никада није ни било. Само је Бог виши од Русије и само Бог и Русија могу помоћи Србији.

Живело братство српског и руског народа!

Победа Либерално-демократској партији Русије!

Тријумфоваће политички савез Српске радикалне странке и Либерално демократске партије Русије!

Живео Владимир Волфович Жириновски!"

После говора представника свих делегација са преподневног Саветовања, неколико челника Либерално-демократске партије Русије, гостима се обратио и сам слављеник, на крају их позвавши да остану на свечаном концерту који је одмах потом уследио.

Занимљиво је истаћи да је и поред несумњиво нимало ружичасте ситуације са медијима, врло сличне нашој домаћој, после посете председника Бориса Јељцина Кини и погибије вође чеченских побуњеника Цохара Дудајева – управо овај догађај заузео високо треће место по медијској заступљености. Од државних медија до независног московског НТВ, у свим емисијама информативно-политичког карактера пропраћено је, како само Међународно саветовање партија европске деснице, тако и присуство делегације Српске радикалне странке са председ-

ником Војиславом Шешељем на челу. У то смо се уверили и сутрадан на аеродрому, када су челницима радикала прилазили наши људи који су такође путовали за Београд, речима: "Гледали смо вас јуче у вестима!"

Сусрет пред полазак

А тог последњег дана боравка, пред сам полазак уприличен је и опроштајни сусрет двојице председника, домаћина Жириновског и госта Шешеља, у просторијама Либерално-демократске партије Русије у Думи. Ево шта су том приликом рекли Владимир Волфович Жириновски и Војислав Шешељ:

Др Војислав Шешељ: "Нама је веома драго што нам се указала прилика да присуствујемо Саветовању и вашој свечаности и ми смо врло лепо примљени. Кад год долазимо у Москву, као да долазимо у своју земљу и били смо одушевљени јучерашњом приредбом. То је, заиста био велики догађај. Ми смо први пут званично у Москви и надамо се да је овај наш долазак продубио односе између Српске радикалне странке и Либерално-демократске партије Русије. Ми смо сада сви у огромном ишчекивању јунских, председничких избора у Русији. Ми то очекујемо са већим нестрпљењем него када су српски избори у питању и ваша победа би нам много значила."

Владимир Жириновски: "Ја се исто спремам за ту борбу, и како сада ствари стоје, имаћемо само три варијанте – или поново побеђују комунисти, што многи не желе, или остаје овај режим, који људи исто више неће, или ће победити наша, патриотска опција. Зато се сада Кремљ љуља. Они би хтели и да на силу остану на власти, али сада више за то немају ни довољно снаге, ни средстава. Тако да се сада боје да ће изгубити чак и у варијанти примене силе. Али, тада ће њихова одговорност за могуће догађаје бити огромна. Јер, једно је изгубити изборе, а друго изгубити уз примену силе."

Др Војислав Шешељ: "Одлучујућа је битка за први круг. Ја мислим ако ућете у други круг, да сигурно добијате. Ако будете са Јељцином комунистима радије гласати за вас него за њега, а ако будете са Зјугановим сигурно ће пуно Јељцинових присталица радије гласати за вас."

Владимир Жириновски: "Ми смо у великом ишчекивању. Остало је још педесет дана до избора. Ево, већ у недељу путујем по разним регионима."

Др Војислав Шешељ: "Земља је огромна и вероватно је тешко успоставити контролу."

Владимир Жириновски: "Да, да. Јако је сложено."

Др Војислав Шешељ: "Стање код нас је такво да су Американци сада почели да подгревају Косовску кризу. У уторак је на разним местима, у исто време убијено пет полицајаца и једна жена, Српкиња. Пола века су већ Срби систематски протеривани са Косова, сада их је остало само око 10% и убиства полицајаца су унела панику међу њих. Ми се, с пуним правом бојимо да режим неће бити спреман да примени неке ригорозније мере, што ће Шиптаре само да охрабри. А ви видите да и чеченска криза показује исто оно што и криза на Балкану. Када с таквом врстом људи имате проблема онда вам је потребна или тотална победа или се морате повући. Сва средња решења су, заправо, у корист наших непријатеља. Ми имамо изборе крајем ове године. И код нас постоје три блока снага. Постоји владајућа Социјалистичка партија – левичарски режим, постоји прозападна коалиција Драшковића и Ђинђића и Српска радикална странка као изразито национална. Најновија истраживања јавног мишљења које врше неке релативно независне агенције говоре да смо у наглом порасту. Режим смишља разне смицалице, формирано је неколико странака које у имену имају "радикална". Али, све то морамо издржати и битне промене у Русији и код нас би, вероватно, веома допринеле промени односа снага.

Важно нам је само да нам се не врати комунизам, јер сад су комунистичке тенденције веома, веома изражене."

Владимир Жириновски: "То је сасвим слична ситуација са нашом. Сви процеси се слажу. Морамо чекати и борити се за успехе наших странака, свако у својој земљи, и што будемо јачи то ћемо више моћи једни другима да помогнемо. Ми имамо сталну и јасну просрпску позицију тако да сада све снаге улажемо да постигнемо што веће успехе на изборима да бисмо што боље могли да помогнемо нашој српској браћи."

На крају овог разговора Војислав Шешељ је позвао Владимира Жириновског и делегацију Либерално-демократске партије Русије да буду гости Српске радикалне странке на Конгресу странке који ће се у Београду одржати 18. маја.

Ксенија Јанковић

Делегација Српске радикалне странке испред Бољшој театра

ДЕКЛАРАЦИЈА

САВЕТОВАЊА ПАТРИОТСКИХ ПАРТИЈА И ПОКРЕТА ЕВРОПЕ

Ми, представници патриотских странака и покрета из различитих земаља света, изјављујемо да је наша намера стварање Међународног савеза патриотских странака и покрета. Међународни савез ће бити противтежа силама, чија је делатност усмерена на растурање националне свести и ограничавање политичке и економске независности, као и стварање вештачких конфликта међу државама и народима.

Са забринутошћу примећујемо све већи утицај наднационалних међународних структура, које сваки даном све више узимају војну функцију. Санкције или претње санкцијама, постају свакодневна појава у међународним односима. Поједине државе најозбиљније желе да заузму улогу господара света. Националне културе, традиције и самосталности народа су изложене најдубљој ерозији. У многим државама, власт се показала неспособном за борбу са криминалом, незаконитом миграцијом, трговином дроге и моралним распадом друштва. Политика вештачке подршке националних мањина, показује

своје негативне резултате. Комунистичке идеје су доживеле крах у свом првобитном облику. Светске политичке организације, пре свега ОУН, поставши показатељима интереса међународне бирократије, нису у стању да реше крупне проблеме. Свет стоји на граници моралне кризе и идејног хорсокака.

У овим условима ми желимо да на себе узмемо одговорност за будућност. Полазимо од тога да је сваки човек другачији и да је сваки народ различит. У свету не могу постојати старији и млађи, учитељи и ученици. У нашем Савезу односе ћемо градити искључиво на начелима равноправности. Потребан нам је Савез као центар за размену идеја, а не као руководећи центар. У року од шест месеци намеравамо да саставимо Статут будућег Савеза, оформимо међународни секретаријат и оснујемо седиште у једном од великих градова.

Ми смо заједно!

Желимо слободну отаџбину!

Москва, 25. април 1996.

САОПШТЕЊЕ

ЦЕНТРАЛНЕ ОТАЏБИНСКЕ УПРАВЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

На седници одржаној 22. априла 1996. године Централна отаџбинска управа Српске радикалне странке, на основу члана 20. Статута Српске радикалне странке, донела је

Одлуку

о заказивању Четвртог отаџбинског конгреса.

Четврти отаџбински конгрес одржаће се 18. маја 1996. године у Београду, великој дворани Дома синдиката, са почетком у 10,00 часова.

Општинске организације Српске радикалне странке дужне су до 5. маја 1996. године да изаберу по два делегата Конгреса и на сваких хиљаду чланова општинске организације Странке још по једног делегата.

Делегати Конгреса су и сви чланови Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке, сви савезни и сви републички посланици.

Конгресу се предлаже следећи дневни ред:

1. Избор радних тела Конгреса
  - радно председништво
  - верификациона комисија
  - изборна комисија
2. Извештај о раду Српске радикалне странке у периоду између два конгреса
3. Генерална дебата о извештају и актуелној политичкој ситуацији
4. Усвајање Статута Српске радикалне странке
5. Усвајање Програма Српске радикалне странке
6. Избор председника Српске радикалне странке
7. Избор заменика председника Српске радикалне странке
8. Избор чланова Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке
9. Завршна реч новоизабраног председника Српске радикалне странке.

Београд, 22. априла 1996. године

КРВАВИ БАЛ БАЛИСТА

Прећуткивањем и заташкавањем режим не постиже ништа сем одлагања неминовног. Балистичке убице ћутање тумаче као слабост. Ругова је једини који профитира.

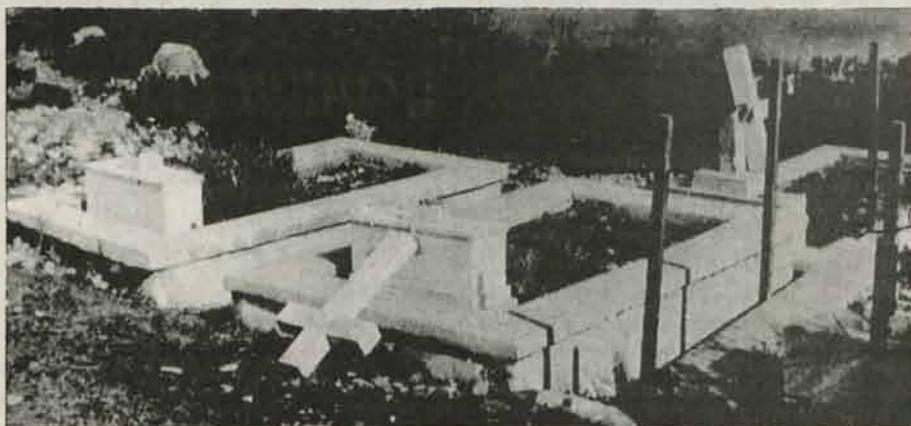
Ланац синхронизованих убистава правим чудом није проузроковао избијање рата на Косову и Метохији. Шиптари се не би усудили да изведу ова стрељања, јер пуцати у ненаоружане цивиле и није ништа друго, да нису били спремни за праве ратне операције. То што није дошло до покоља српског становништва широким размера сигурно не треба захвалити заташкавању којем је прибегао Милошевићев режим. Једноставно, изостао је идентичан одговор на масакр балиста, који су Шиптари по принципу крвне освете, очекивали од рођака и других огорчених сународника побијених.

У поимању државности, која се не састоји само од омеђене територије, него пре свега од поштовања осталих чланова заједнице, лежи и део одговора на питање зашто код Срба не постоји "закон" линча, те зашто није дошло до одговора који су терористи очекивали. Једноставно, сваки радник и пољопривредник на Космету, као што савесно ради свој посао, очекивао је да се и милиција исто тако односи према свом делу обавеза. Пре свега да их заштити, да на време ухапси кога треба, а не да сада истражује ко су убице. Милиција, најбројнија и најскупља институција социјалистичког режима подбацила је двоструко, нарочито у превенцији, а затим и у истрази. Знајући методе рада шиптарског подземља, убице су се вероватно већ провукле до Тиране, па је под таквим околностима свака истрага беспредметна.

Ако се са гаранцијом не може тврдити којој организацији припадају психопате које су пуцале у жене (а овамо су мушкарчине које имају "бесу") у принципу није ниважно. Били Руговини или не, сви хоће исто, разлика је само у томе што једни хоће више да побију, а други, више Срба да протерају. У суштини, ради се о једној организацији која има више појавних облика, у зависности коме се обраћа. Нешто слично као Шин Фејн и ИРА у Алстери или Изетбеговићева легална СДА и нелегалне "Зелене беретке" у предратној БиХ.

Двоструке жртве

Уопште није битно да ли су шиптарски терористи својој организацији дали неко робусно име, ни да ли су

Овако је почело – оскрнављено српско гробље на Космету

чланови неке шиптарске партије која се званично определила за "демократски пут". У својој сржи, ако не припадници, они су сигурно обожаваоци "Бали комбетара", балиста који су инспирисани великоалбанском идеологијом у Другом светском рату по Космету убијали српско становништво. Исти шинични садизам и сада је на делу, а неефикасност милиције иде на руку гласинама по којима је званична бројка од шест жртава само делић од правог збира убијених.

Због тога што је режим под нож балиста гурнуо и оне који су побегли од усташког ножа, избеглице из Крајине, још више боли то што социјалистички систем покушава да масакр сведе на "инцидент". Грдно се варају "ћутолози" ако мисле да ће заташкавањем нешто постићи. Можда само одлагање неминовног, а непредузимање конкретне полицијске акције само охрабрује потенцијалне убице, који ће овакав Гандијевски одговор протумачити као колективну слабост српског народа. И убрзати своје планове за почетак ратног сукоба.

За сада код извесног броја Шиптара ипак је присутан страх да би се рат заиста могао произвести, па је чак у просторије Српске радикалне странке у Приштини долазио један шиптарски лекар одбијајући сваку помисао да су починиоци терора његови сународници и да такву информацију обавез-

но проследимо председнику Странке, др Војиславу Шешељу.

Руговина воденица

Међутим, не може се рећи да почињени терористички акти, бар док су контролисани и ограничени, не одговарају Ругови и његовом ДСК. Повременим злочинима перманентно се одржава пажња светских моћника око косовског питања и тражи њихово активније уплитање у унутрашње послове Србије. Истовремено се подиже шиптарски улог пред евентуалне преговоре шиптарских партија са режимом у Београду. Ругови овакав тероризам помаже и за учвршћивање његовог фиктивног положаја некаквог председника "републике".

Ван сумње је воља већине Шиптара за отцепљењем од Србије, али једно су жеље, а друго стварне могућности остваривања тих жеља; једно су освајачке амбиције Шиптара који су се стално током историје, удруживали са спољним агресорима, а друго су чињенице да Космет никада није припадао Албанији, изузев што је окупиран један мањи његов део за време Хитлера.

Информативни биро – шпијунски центар

Ови варварски акти на Космету за сада немају изгледа да прерасту у побуну, из још једног разлога, што већина Шиптара веома добро економ-

Да ли ће се прии шиптарски орлови из времена сепаратистичких демонстрација поново угњездити на Космету?

ски стоји, далеко боље него Срби, и неће тако лако устати и упустити се у авантуру са крајње неизвесним исходом. Други разлог њиховог тренутног пацифизма лежи у природи тог богатства и власништва над њим. Највећи део иметка код Шиптара на Космету је у приватном власништву, а онај коме се главна брига своди на стицање и увећавање иметка и благостања своје породице, њему није много битно у којој држави живи, већ да ли му она дозвољава да он несметано ради и зарађује. И као трећи узрок јесте то што међународна заједница, бар за сада, не подржава отворено даље распарчавање српских државних и етничких простора. А Шиптари ће масовно устати само кад виде првог страног војника како улази на Космет. Зато је неопходно сасећи у корену сва настојања неких западних сила да се овде инфилтрирају у виду некаквих посматрача, сталних мисија или конзуларних представништава. И зато је крајње штетна и издајничка одлука Милошевића да се у Приштини отвори биро Сједињених Држава, који ће, у ствари, бити шпифински центар и претеча будуће амбасале. У вези са информисањем треба повући још једну паралелу у вези режимског заташкавања најновијег покоља.

Јавна гласила у јужној српској покрајини су понешто и објавила одонога што се збивало на терену, али су државна средства информисања у Београду ћутала исто као и кад је падала Западна Славонија. А када је недавно бачена некаква експлозивна направа на цамију у Београду иако срећом није било повређених, данима се о томе писало и приповедало, званични органи су понављали осуде, тако да су Срби са Космета у једном тренутку посумњали, није ли Београд постао муслимански град. Када су пале невине жртве на Космету, једва да су се чуле по две реченице и то стидљиво и на крају дневника као да је један зид важнији од 6 живота: Владајући режим наставља да се понаша онако како се понашао према Србима у РС и РСК. Он друкчије и не зна да се понаша, а онај ко је издао Српско Сарајево, издаће и српски Космет.

Режимска хвалисања

Владајући режим се недавно хвалисао како се ситуација на Космету стабилизује, милиција је променила униформе, а само Милошевић је могао да пробије тунел кроз Чакор или пензионерима поделити по неколико пензија. Социјалисти су се хвалисали и како

су Шиптари навалили у СПС, иако иредента и не зна како се зове Милошевићева партија, а камоли да се у њу учлањује.

Српски народ на Космету тешко је и болно доживео иживљавање Шиптарских терориста, али знакова панике није било. Али било је огорчења и видног незадовољства влашћу у чијем стилу понашања препознаје исти стил минимизирања, који је и досада доносио огромне штете и жртве српском народу, као и губитак читавих компактних територија насељених Србима. То што још нико од починилаца злочина није пронађен, не значи да се не зна из којих кругова ваља тражити злочинце, али говори о неспособности или одуговлачењу органа гоњења да пронађу кривце и општро их казне. Непроналажење криваца може имати за последицу губљење вере народа у безбедност и производити даље иселјавање са Космета. Ћутање водећих социјалиста поводом ових и других догађаја на југу Србије, ћутање о Космету и његово крајње маргинализовање, пропагирање некаквих јуловских опција и реафирмација оне политике која је довела до распада комунистичке Југославије, све то непобитно потврђује да социјалисти не знају да реше косметско питање. Настављање досадашњим путем неминовно ће довести до потпуне албанизације Космета. Зато је једини лек за све Србе са Косова и Метохије да дође до промене власти у Србији и да на њено чело дође странка националне и демократске оријентације.

Зна се како

Мир је данас потребан и Србима и Шиптарима на Космету. Шиптарима, јер мисле да је време њихов савезник и да ће, уз енорман пораст наталитета, економску моћ и константну наклоност западних сила, успети да од Срба очисте Косово и Метохију. Србима, јер уз сталну контролу полицијским и војним ефективима могу да другим државним органима омогуће етничко ојачавање појединих српских енклава и тако створе мрежу пунктова која ће бити довољно јака и способна за одбрану територија и успешан економски развој. Зато ће мир на Космету увек бити напет и несигуран, а паралелни облици живота у многим областима на којима инсистира иредента како би доказала своје право на Космет, биће до даљњег потенцијални фитиљ који Ругова и следбеници могу да потпале кад год им се прохте. Зато у сређивање стања на Космету треба кренути што пре и енергично, а први корак неминовно мора бити протеривање страних држављана који бесправно бораве на Космету.

Биће то уједно први корак ка успостављању правне државе, корак који режим у Србији није у стању да направи већ више од педесет година.

Др Милорад Јеврић
Огњен Михајловић

КО БИ РАТОВАО НА КОСОВУ? СРБИ ИЗ КРАЈИНЕ СИГУРНО НЕ, АЛИ НЕ ЗАТО ШТО СУ РАЗОЧАРАНИ У СРБИЈУ, НЕГО ШТО БИ ЕВЕНТУАЛНУ ПОБЕДУ УДРУЖЕНОГ СРПСТВА, СЛОБОДАН МИЛОШЕВИЋ ПРИПИСАО СЕБИ, ПО СИСТЕМУ "БАШ МИ ХВАЛА", ПОСЛЕ ЧЕГА БИ СЕ ВЕРОВАТНО ПРОГЛАСИО ЗА ДОЖИВОТНОГ ВЛАДАРА СРБИЈЕ.

КОСМЕТ ПРОДАТ У ДЕЈТОНУ

Истина је да је новоименовани британски амбасадор у Београду Ајвор Робертс изјавио "да Британија не подржава идеју велике Албаније", па и поред тога, остаје питање – како ће Србија разрешити непогоду на Космету која траје деценијама, а која је ових дана кулминирала правим масакром чији су извршиоци шиптарски терористи.

У Србији, а на Космету поготово већ годинама паралелно делују две власти – српска и шиптарска и у том хаосу, Срби и даље продају своје куће и земљу, напуштају своје историјско тло а све у страху од огромне шиптарске агресије и наталитета којим ће свакако, за једну деценију у том делу Србије остати тек по која српска кућа и њива. Па зато, у овом тренутку на питање: ко је на Космету мудрији, за сада се једино може рећи да – нити је мудро бежати, нити је мудро стварати потомство коме се не обезбеђује ни минимум животних потреба а већ данас су, бројне шиптарске породице на Космету у ситуацији да једва прехранују децу – јер, чак ни онај илегални иредентистички порез који се редовно прикупља од запослених шиптара, не одлази у руке сиромашних већ га, шиптарски политички лидери расподељују по принципу: све за Косово Републику, а о сиротињи ћемо мислити накнадно!

Право и право

На Космету иначе, на старој српској земљи, Срби су већ деценијама мањинско становништво. Процес исељавања није везан само за одређене периоде или политичке догађаје, нити је на том терену једино крив извесни Моша Пијаде, као ни Драгослав Марковић (мада би, због учињеног и мртвом и живом требало судити), већ се одлазак са Космета може са-

слушати, ако не и прихватити, кад се чују људи са тог терена. Они ће у сваком разговору, у недоглед, причати и понављати да се осећају отуђенима, да су одбачени од србијанске власти, да живе у страху под шиптарским терором али да ову истину нико не чује и да, ни у једном тренутку не осећају да имају заштиту власти у Србији.

Све што говоре Срби са Космета све је чиста истина. И у том контексту незаборавна је изјава једне жене, дата у дану Косовског јубилеја, 28. јуна 1989. у Грачаници, која се присутним новинарима обратила речима: "Па,

дошли сте, пратите свог председника, када се забава заврши, опет ћете нас заборавити. Долазите само када вам требамо!"

Једна друга жена, пре неколико дана, еманципована Шиптарка, у Цириху је изјавила: "Школована генерација Албанаца у Швајцарској учиниће све да искористи овај тренутак у Европи и свету, како би на миран начин и безболан добила своје Косово. Не желимо рат ни због наше ни због наше дече, али, ако се не може другачије..."

Изјава сама по себи довољно говори. Ако се зна, да у Швајцарској, земљи

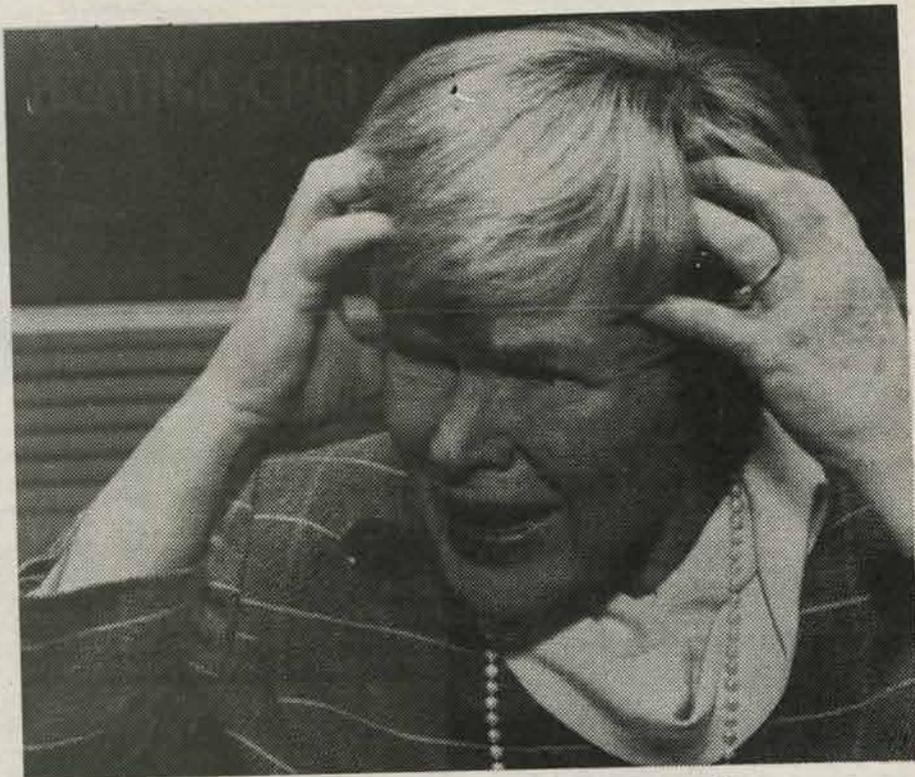

Шиптарски "Викторијанци" траже републику Косово

која није ратовала више од 500 година, Шиптари упорно, уз одобрење власти ове земље, одржавају митинге, протестне скупове и разне трибине на којима до детаља објашњавају и говоре о "тешком" положају Шиптара у СР Југославији, онда је јасно, да Срби, и на страном терену, као и код куће, губе битку са својим противницима. Јер, и Срби би, настанени у Швајцарској, Немачкој, Холандији и другим европским државама могли такође, ако не свакодневно, онда бар у одређеним терминима јавно да се окупљају, протестују и говоре о проблему својих сународника на Космету. Али, то се не догађа. Србин је изгледа, изгубио кохезиону енергију, снагу и вољу као и принцип за самоодржање, за опстанак...

Ругова и присталице

Шиптари који данас по свету јасно и јавно изражавају своје незадовољство понашањем српског режима и причају о осећању "поробљености" и траже своја људска права (смешна флоскула за малу америчку децу) на Космету, углавном су велике присталице Ибрахима Ругове, тог "нежног" професора са вечитим шалом око врата који се и по Приштини креће уз бројну пратњу – чуваре. Но, без обзира како изгледа или говори, а увек на конференцијама за новинаре глуми

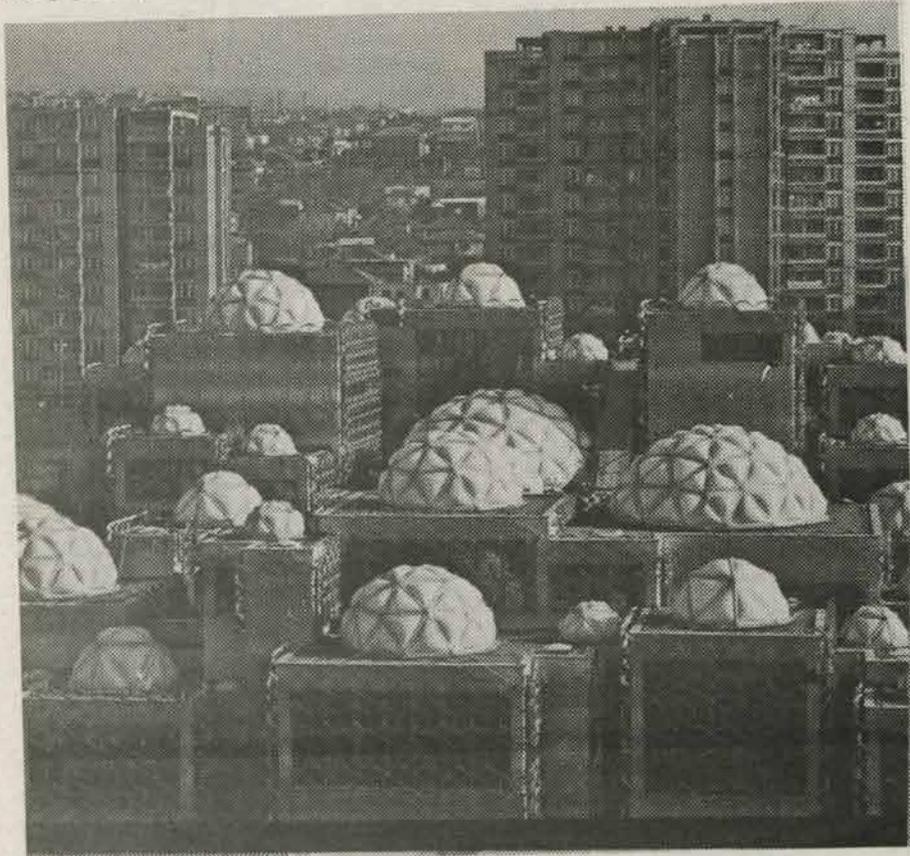
Елизабет Рен: "Избеглице не смеју на Космет."

недовољно обавештеног политичара и угрожену особу, Ибрахим Ругова, уз јаку подршку страних политичких групација, зна шта ради и хоће. Врло је јасно. Циљ му је Република Косово. А у тренутку када би неки српски новинар смисленим питањима онемо-

гућно његове манипулација присутнима, одмах прекида разговор, уз извињење "време је истекло". Али, на несрећу, у Приштини је мало српских новинара спремних да се вербално супротставе Руговиним измишљотинама. Ибрахима Ругову, тог вештог играча на разапетој жици не би требало потцењивати. Јачи је него што делује, лукавији, покваренији и, иза себе има серију идеолошких помоћника и људи који смишљају и раде за њега.

Ибрахим Ругова заправо, ради све оно што и иначе, чине људи из политике, спремни и жељни победе, али, да у тој игри не дају свој живот. Пазите, ова мисао је врло значајна – Ибрахим Ругова неће погинути ради остварења својих идеала, али ће зато гинути млади Шиптари и Шиптарке, деца сиромашних а затојених национализмом, мржњом и осећањем чистог расизма, спремних да овог тренутка умру за остварење Руговине идеје "Република Косово". Колико их евентуално може изгинути, то за Ругову није важно. И, да све ово није само пуко наклапање, добро знају и социјалистички политичари и лидери замрла духа у сопственом богаћењу и блаћењу опозиције, знају то добро и Срби са Космета али не и комунисти у Србији.

Да социјалисти не жмуре и да хоће да знају истину Космета, понашали би се друкчије. Али да несрећа буде већа за Србе на Космету, сем "играча" Ругове, постоје и други. Тренутно је врло гласан и активан и Махмут Бакали.

Право стање – скупно здање библиотеке "угњетених" Шиптара

"Албанци никако не смеју да дају сагласност за аутономију Косова под јурисдикцијом Србије", пише Махмут Бакали, тај некада угледни политичар у доба Јосипа Броза у својој "Платформи за излазак из зачараног круга" и, уз инсистирање да дође до интернационализације косовског питања (што траже и остали шиптарски лидери), даље пише: "Албанцима још није пружена шанса да званично изразе своје погледе на неком међународном скупу и зато би требало да релевантни међународни фактори изврше притисак на Србију и договоре разговоре легитимних представника Републике Косово и Србије о Косову."

Ето, ово захтева шиптарски политичар, онај исти Махмут Бакали који је својевремено ревносно певао "друже Тито ми ти се кунемо" а затим је, крајем априла отпутовао у Цирих, међу истомишљенике, да потражи подршку за своју "Платформу" и предложи "самостално Косово у конфедерацији са СР Југославијом". И тамо, што нас не чуди, налази на подршку и одобравање извесних политичких структура Швајцарске које ће, на жалост, имати утицаја приликом скорашњих разрешавања нагомиланих тешкоћа у нашој Држави. Чак, скорашњих разрешавања нагомиланих тешкоћа у нашој Држави. Чак, швајцарски политичари пошто су се упознали са Бакалијевом "Платформом", изјављују "да је питање Косова сада на реду, и да један концепт, какав је Бакалијев, није за одбацивање".

Елизабета Рен, мирођија у косметској чорби

После пушњева у Дечанима, Пећи, Ђнилану и на магистрици Косовска Митровица – Пећ, у понедељак 22. априла 1996. када је "сингапурском" муницијом убијено 6 Срба, у Београду се чуло да Слободан Милошевић страхује од ескалације насиља на Космету. Међутим, иако се очекивало, јавно се није огласио. Вероватно је, одавно завршио свој посао у овом делу Србије! Али су се зато, бројни шиптарски политичари, због догађаја који се, како су хтели да претставе и "њима отргао изван контроле", врло гласно огласили. У својој иронији, једногласно су рекли да се "напетост осећа на Космету на обе стране" и кренули су по већим и мањим местима да стишавају разбуктале страсти. Јер, њима овог тренутка, пред очекивања да међународна заједница одобри њихову сецесију, пушњеви не требају и, што је и било за очекивање, убиства су оправдали "политиком дискриминације и непрестане репресије над Албанцима" и, у свет разаслали емисаре, како би се пред лицем јавности оправдали за убиства, која су се, судећи по свему, догодила када то свет није

Паралелни живот на Космету – ученици илегалне шиптарске школе

тражио од њих, када су инострани "играчи" захтевали да глуме жртве. А догађај се поклопио са извештајем Елизабет Рен о стању људских права на територији бивше Југославије, у коме дама, између осталог констатује: "Распоредивање расељеног српског становништва са територије бивше Југославије по Србији, мора се обављати опрезно, да би се што је више могуће, очувала постојећа етничка структура..."

Закључак се наравно, односи и на Космет и нећемо да будемо наивни и да поверујемо да се терористичко насиље није догодило у склопу извесног програма, једино, било је преурањено! Па зато, дубоко верујемо да Ренова ствара онакве закључке, какви се траже у међународним размишљањима о Србији и њеној будућности. Јер, да није тако, не би се ни Љуљета Пуља – Бећири, еманципована Шиптарка, недавно, а као председница Социјалдемократске партије Косова, огласила изјавом: "Међу модалитетима бесконфликтног решавања питања Косова је и стављање Косова под системом међународног старатељства, сходно члановима 75-91 Повеље Уједињених нација. Циљеви таквог система требало би да буду: прогресивни развој ка политичкој самоуправи и независности Косова, охрабривање поштовања људских права и других фундаменталних права и обезбеђивање једнаког третмана свих грађана Косова у погледу социјалних, економских и привредних питања... При завршетку међународног старатељства, статус Косова би био у живи преговарања и планирања под надзором Савета безбедности и Старатељског одбора..."

И тако даље, да не цитирамо баш све што је речено, а суштина је следећа – шиптарско становништво на Космету, или Косову како они кажу, тачније, њихови политички лидери, било којој страници да припадају су у озбиљ-

ној међусобној спречи као и са међународним институцијама и такође, озбиљно су разрадили заједничке модалитете решавања питања или, могућност да Космет остане у Србији, али, само као једна од њених република. У исто време, Србија, тачније њен политички врх уопште се не оглашава по овом питању иако је казалица стигла на минут до дванаест. Тачније, Слободан Милошевић по свом старом обичају и даље ћути а он је у нас, међутим, једини који доноси одлуке!

О чему ћути Милошевић

Зашто ћути Слободан Милошевић? Сем тога, што су у његовим рукама наши животи, будућност, он у њима држи и сву законодавну власт али и још нешто... Шта би то могло да буде? Можда једна од нагодби из Дејтона! Ако је тако, онда је Република Косово наша скорашња будућност!

Но, и поред разних претпоставки и тврдњи, мора се рећи да је игра на Космету у овом тренутку и крајње занимљива и врло опасна. Јер ће Међународна заједница пре, или касније, без нас Срба, разрешити питање Космета. А који ће од предложених модалитета изабрати, то ћемо тек видети. У сваком случају, Срби у одлучивању Косметске будућности, неће учествовати, сигурно све докле док је у Србији владар Слободан Милошевић. А тај је човек себи дозволио да разјури и оне људе, управо са Космета, који су га и довели на власт. Па ће зато, пре или касније, Србији на тањиру бити дотурено решење Космета а у том тренутку, преосталим Србијама са Космета остаје једино ужа Србија – па, сви Срби у једној Републици! Зар није то била парола на чијем је извикивању Слободан Милошевић и градио свој успон до врха!

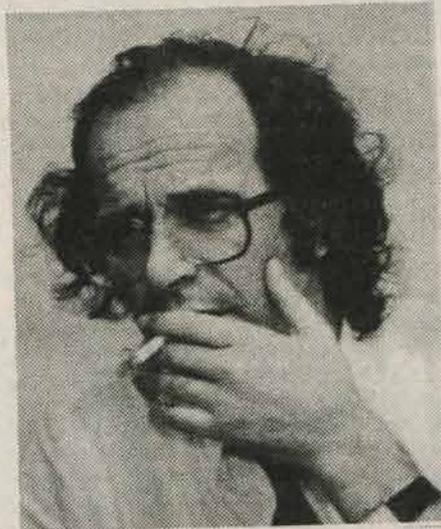
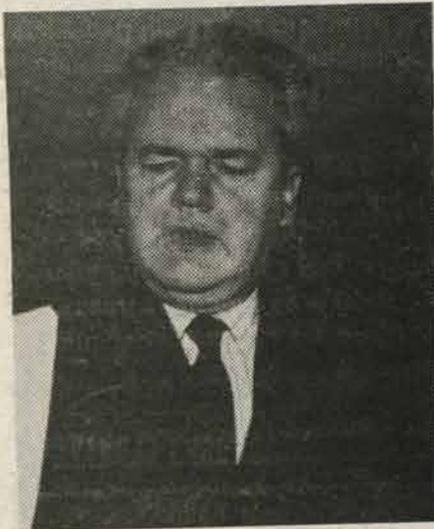
Светлана Ангић

Оловка и срцем

ГДЕ ГОД ДА ПОЂЕМ УВЕК СЕ ВРАЋАМ НА КОСОВО

У само шездесет и пет минута, једне априлске ноћи ове године, разбијен је мит, ширен на Западу и домаћој левичарској штампи, о Гандијевском отпору косметских Шиптара.

Милошевић и Ругова – "миротворци" због којих се Срби "мирним путем" насељавају са Космета

У ноћи, политичких вештица шиптарски терористи убили су шесторо Срба. Монструозно испланирани крвави пут почео је нападом у Дечанима, Пећи, Митровици, Штимљу.

Државни медији упорно ћуте. И док политички врх Србије и Црне Горе (каква иронија што је баш министар савезне полиције Вукашин Јокановић са Космета), ја знам, као и већина патриота, зашто су 22. априла погинули баш ови људи.

Зар има неког у овој нашој земљи (а, да се не прави луд) да не зна зашто је крвави пир терориста започет у "Чакору", јединој српској кафани у Дечанима? Убијено је троје избеглица, који су радили на изградњи зграде за избеглице у истом месту где се налази и седиште Рашко-призренске епархије. Убијена је жена, избегла из Албаније, мајка троје деце, Српкиња.

Да ли још некеме није јасно зашто су у ноћи, 22. априла нападнута полицијска патрола и полицијско возило? Зашто се насиље на Космету завршило убиством милиционера Миленка Буцића и тешким рањавањем његовог колеге Слободана Дудића?

На ова питања морају дати одговоре лидери косовских Шиптара, Слободан Милошевић, лидер ЈУЛА, министри иностраних послова свих великих сила, министар унутрашњих послова Србије и Југославије.

Питања Српског народа на Космету не смеју остати без одговора. Косметска мука је наш проблем, који нам је оставила комунистичка власт. Ни Устав из 1990. године по овом питању није направио бог зна какав корак напред.

Корак напред обећавају само доношење радикалних мера, без оклева-

ња, јер времена више нема, ако желимо да Косово и Метохија остану у границама Србије и Југославије. Или ћемо ми решавати наше проблеме или ће нам их решавати Америка и Европска заједница.

Ситуација у којој се ми Срби као народ сада налазимо, резултат је политике Социјалистичке партије Србије. Жртве смо политике која је, очигледно, вођена без икаквог националног циља. Слободан Милошевић тумара без циља и никада није саопштио "свом" народу црту испод које никада неће "његови добри момци" и он ићи.

Који је наш национални циљ? За Милошевића је то опстанак на власти, њега и његове породице и зато начин вођења политике од стране председника Србије и социјалиста може да стане у следећу причу којом се рекламира филм "Мржња" Метјуа Касовића. "Ово је прича о младићима који падају са педесетог спрата. Док пролећу поред спратова изговарају:

За сада је све О.К.

За сада је све О.К.

За сада је све О.К.

Али није важно како падаш важно је приземљење". Тако Милошевић са скипом падобранаца пролеће поред својих спратова политичких промашаја. Блокада на Дрини, издаја Западне Славоније, Книна, избеглица, бомбардовање НАТО војске по Србима у Републици Српској, Дејтонска предаја Републике Српске. На првом спрату налази се судбина Срба у Славонији и Барањи.

Али, у приземљу су, и већ чекају, Сали Бериша, Ругова, Демаћи, Карл Билт, Клаус Кинкел и стављају му Косово и Метохију око врата. Упоредо са Косметом и Рашка чека своје европско решење. Ни ми, Срби у Бачкој нисмо сигурни шта ће бити са нама. Андраш Агоштон са једне стране, а Живко Соколовачки (координатор ЈУЛ-а за Војводину) деле нас ових дана на Србе и Мађаре, на Србе староседеоце и дођоше, на Србе и Србе избеглице.

У Америци се изборна кампања захуктава и сви обећавају шиптарском лобију да ће Косово и Метохија добити аутономију по Уставу из 1974. године. За почетак. Не верујем да ће се Шиптари задовољити овим решењем.

Приземљење Милошевића ће бити крај политичке каријере започете на Газиместану. Американци ће му завртати руку све док Шиптарима не поклони републику. Не треба имати баш много маште па да се замисли слика: Мира Марковић и Слободан Милошевић седе у првом реду нове зграде скупштине "Републике Косово". И тапшу ли тапшу.

Маја Гојковић

ИМПЕРИЈА УЗВРАЋА УСЛУГУ

Вукова коњица спасла социјалисте. Политичар по укусу повремено трезног Милошевића. Раме уз раме са социјалистима у 21. век. Народу се смучили Вуков "патриотизам" и Ђинђићево "поштење". Фијаско деветомартовског јубилеја. Новосадски митинг у новом светлу

На светониколским изборима (19. децембра 1993. године) за Републичку скупштину, чији су резултати фризирани до Божића (7. јануара) 1994. године, социјалисти су освојили 123 посланичких места. Иако су у неким изборним јединицама избори понављани, иако су се из петних жила упињали да укњиже још неки глас, више од тог броја нису успели да напабирче. (За формирање већинске владе било им је потребно 126 од 250 посланичких мандата.)

Чинило се, бар на први поглед, да ће се на политичкој сцени нешто битно променити. Оптимисти су били убеђени да је социјалистима одзвонило. Они опрезнији, знајући с ким имају посла, били су знатно уздржанији у прогнозама.

Социјалисти пак, изненада стављени на муке, нису седели скрштених руку. Подземна политичка "берза", коју су установили под скупштинским кровом, радила је пуном паром. Куповали су и продавали акције, мерили и процењивали кандидате за "спасиоце". Горело им је под ногама, па нису питали за цену. У сваком посланичком клубу тражили су сламку спа-

са. Натезали су се и око избора председника Скупштине.

Када су закулисне игре достигле врхунац, неочекивано само за неупућене, као у филмовима о дивљем западу, коњица Вујице, алијас Вука Драшковића притекла је у помоћ слабијима. Однос снага драстично је промењен. Посланици Нове демократије, који су у саставу ДЕПОС-а на мала врата ушли у Скупштину, поступили су по наређењу лидера Српског покрета обнове. Отворено су пришли социјалистима и од забринуте мањине преобразили их у оснону скупштинску већину.

Да се власи не досете, Вук (Вујица) је осуо дрвље и камење по "издајницима" и уступио им брата Родољуба, који се само тако зове.

Када су се стекли "законски" услови, формирана је влада која је, подржавана од стране октроисане скупштинске већине, наставила обрачун са нелојалним странкама и српством у целини. Све је опет кренуло истом, угаженом, пртином. Вук (Вујица) је у међувремену стасао у политичара по укусу повремено трезног Милошевића и незајажљивог Запада. Лоше

глумећи "слободног" стрелца, играо је по такту њихових интернационала. Од некадашњег опозиционог вука, еволуирао је у пигомо јагње позиције.

Признао је авнојевске границе, поздравно Венс-Овенов план и потоњи Дејтонски споразум, залагао се за сарадњу са Хашким судом, булазио је о угрожености националних мањина, доживљавао стресове због повремених муслиманских неуспеха и заговарао љубав до гроба са југословенским мутантима.

Једном речју, био је дечко који обећава. Изигравао је опозиционара и на сва уста нападао режим с којим је, раме уз раме, корачао према 21. веку. Успут, није примећивао да је око њега све мање истомисленика. Сви посланици и чланови СПО-а, који су бар мало држали до националних интереса, напустили су ту Нојеву барку.

Када је књига спала на два слова, "догодио" се Ђинђић. И сам један од "виђењих" мешетара, полетео му је у загрљај, иако су претходно имали неколико спорадичних дуела. Из иностраног (а и туђих) интереса, формирали су коалицију, чије су шансе да се домогне власти равне нули, уколико

Петогодишњица 9. марта – "патриоте" на митингу под заставама НАТО пакта

Кич поза лажног месије – Вук после једнодневне робије

је не освоје уз помоћ НАТО бомбардера, које је Вук (Вујица) већ позвао.

У друштву пангриваве бабе, која је управо завршила велико спремање своје мале странке, кренули су у освајање потенцијалних бирача. Власт им је излазила у сусрет (ниједан митинг није био забрањен), али не и народ који им је окренуо леђа. Смучили су им се Вуков (Вујичин) "патриотизам" и Ђинђићево "поштење". Због бабе нико није ни долазио па јој ништа нису ни замерали.

Пету годишњицу трагичних деветомартовских демонстрација обележили су митингом под окриљем застала земаља чланица НАТО пакта. (Ако је и од њих, много је.) Иако је најавна јубиларног окупљања скупо плаћена, окупило се само нешто више од пет хиљада радозналаца. По неким извештачима било их је и целих осам хиљада, што је, такође, бројка испод сваког очекивања. Сан о стотинама хиљада гневних и одлучних демон-

страната распршио се као мехур од сапунице. Не упуштајући се у анализе својих пропуста, организатори су резигнирано закључили да је за слабу посету крив народ. Митинг је, иначе, протекао без инцидената јер социјалисти још нису умешали прете.

Њих је фијаско деветомартовског митинга забринуо више него саме организаторе. Изнад главе, о танкој нити, висио им је Шешељев мач а коњи на које су се кладили нису вредели ни пет пара. Требало је, дакле, нешто учинити из поља. Да би ојачали те своје онемоћале коње и повратили им одавно проћердани рејтинг и опозиционе атрибуте (а успут умањили шансе радикала и помрсили им рачуне) одлучили су да интервенишу. Метод испровоцираних инцидената давао је увек добре резултате, ако се на прави начин искористи у средствима јавног информисања.

Вични тим работама, чекали су поголан тренутак.

Прилика да свом некадашњем спациоцу врате дуг, указала им се 20. априла у Новом Саду. На реванш их није подстакла никаква етичка потреба (социјалисти су поред религије одавно расчистили и са моралом), већ практични разлози. Био им је потребан онај стари Вук (Вујица) који би и рођеног оца продао из рачуна. Међутим Вук без ореола мученика и опозиционог премаза није вредео ништа и није био употребљив.

Када су се испред СПЕНС-а окупили углавном "угњетени" Мађари, повампирени аутономаши, локалне жене у црном, и представници свих могућих "миротворачких" форума и "хуманитарних" организација, (да је била расписана награда за примећеног националисту, нико је не би добио), стигла је већа група младих и набилдованих припадника специјалних јединица МУП-а у цивилу, који су носили Милошевићеве слике и разне пригодне транспаренте. Прерушени у чланове СПС-а, специјалци су тобоже насрнули на митингаше, пазећи да притом неког јаче не закаче. У стилу "држите ме да не улетим међу њих", галамили су млатарајући транспарентима. Подсећали су на глумце неког дилетантског позоришта.

У тили час између њих и митингаша поставио се кордон других специјалаца, који је "спречио" да дође до озбиљнијих "сукоба". "Социјалисти" су се још неко време препуњавали са учесницима митинга а онда су, кришом се смењајући колегама у панцирима, напустили "бојно поље". Иза њих остао је мучан утисак спрете Вука (Вујице) Драшковића и социјалиста који су, расипајући новац порезника и злоупотребљавајући снаге МУП-а, одиграли још једну невешту и провидну фарсу.

Наравно, после овог "инцидента" нико није ухапшен, нити је вођена било каква истрага. Задатак је извршен и никоме више није било до млађења празне сламе. "Немиле догађаје" више ни медији нису помињали. Што су том приликом ипак, на неки начин, били угрођени јавни ред и мир никога се није тижало. Нису реаговали ни јавни тужилац ни нападнута страна. Да је неким случајем инцидент био истински, и да су размењене пушке биле истинске а не каскадерске, Вук (Вујица) би био "предмет" већ изнео пред Савет Европе или Хашки суд и, поново, затражио интервенцију НАТО пакта.

Јасно је зашто овога пута Вук (Вујица) није желео да буде тужабаба и зашто није пресавио табак. Његово толерантно ћутање на најбољи начин потврђује тезу о исценираном инциденту. Његова колаборација са режимом је, дакле, доказана а у причу о "месији", коју је годинама сам о себи подгревао, не верују више ни мала деца.

Играле се делије – специјалци сусрећавају обрачун "социјалиста" и "опозиције"

Синиша Аксентијевић

ЧЕТВРТИ ДЕО ФИЛМА "КУМ" ОВИХ ДАНА ЗАВРШАВА СЕ У СРБИЈИ КУМ ЂОВАНИ ПРОДАЈЕ РАДИО "ПИНГВИН" КУМУ АРКАНУ, А ДА ПРЕТХОДНО НИЈЕ ДАО НИ ДИНАРА ПРАВИМ ВЛАСНИЦИМА

КАКО ЈЕ ЂОВАНИ ДИ СТЕФАНО ОПЉАЧКАО ШУМАДИЈУ

Писмо које су радници стамбене задруге "Шумадија" адресирали "Великој Србији" открива све пљачке Дон Ђованија. За кратко време овај италијански држављанин распродао је све локације, возни парк, а неке станове продавао је и по два пута – зато још увек нису подељени кључеви иако су станови изграђени. Све невоље запослених у "Шумадији" почеле су 1993. године када је под нерасветљеним околностима убијен њен директор Радојица Никчевић

Ђовани Ди Стефано

У правој поплави представништва иностраних предузећа, готово непримењено отворено је и заступништво угледне италијанске компаније, широм света познате "Коза Ностре" ("Наша ствар", име и гесло сицилијанске мафије). И у Србији ови "угледни бизнисмени", по статуту своје организације, не послују под својим правим именом. Да не би узнемиравали јавност и у нашој земљи преотели су неколико предузећа преко којих обављају своје мафијашке послове. Све то не би могло да се изведе без сагласности власти, а судећи по искуствима полиције широм света, "кумови" овај ситан проблемчић одрађују рутински – подмићивањем. Мада нису ретки случајеви када их власти унајме да одраде неки посао за њих.

Кум који "обрађује" Србе и Србију, са акцентом на Београд, зове се Ђовани Ди Стефано, а отета фирма је Стамбена задруга "Шумадија"; чије је седиште у Београду. Кум Ђовани (алине зато што је кумовао "венчању сто-

лећа" у Житорађи) ефикасно и за себе квалитетно, опустошио је ову задругу па сада може да се зове "Шумадија Ностра". О размерама пустошења сведочи и писмо које је стигло на адресу "Велике Србије", а послали су га запослени у овом предузећу.

Пољубац смрти

Како су огорчени радници навели у свом писму, све њихове невоље почеле су 7. октобра 1993. године, када је убијен дотадашњи директор "Шумадије" Радојица Никчевић. До данас нису расветљене ни околности под којима је убијен, а камоли да су пронађене убице. Само петнаест дана након овог злочина на чело тада невелике и јаке стамбене задруге дошао је извесни италијански држављанин Ђовани Ди Стефано. По речима запослених, сам себе поставља за директора и, да би

учврстио своју позицију, нелегално бира органе Управе задруге. Од тада, Ди Стефано уредно ради на растурању правог богатства које је иза себе оставио покојни Никчевић.

Списак добара које је у то време поседовала Прва београдска стамбена задруга "Шумадија" заиста је импозантан, а највредније су биле локације које су Задрузи додељене за изградњу стамбених и пословних простора. Ради се о укупно четири локације од којих су три на подручју Београда (Дурмиторска, Незнани Јунак и Сремчица) а четврта, под именом Пињеш, налази се код Улшина. Поред тога, у власништву Задруге било је и тридесет већ готових станова, као и пословни простор у два нивоа у улици Васе Пелагића број 54, све у Београду. Возни парк Задруге састојао се од два ципа и службеног "мерцедеса", а несрећни Никчевић је у дворишту предузећа, чији га је успех коштао живота, оста-

Расипништво столећа – или како Мафија кумује

У Г О В О Р

о купопродаји стамбеног насеља "Пинјеш I" - Улцињу

ЗАКЛУЧЕН ИЗМЕДЈУ:

1. Прве београдске стамбене задруге "Шумадија" из Београда, коју заступа GIOVANI di STEFANO, с једне стране, (у даљем тексту: ПРОДАВАЦ)
2. Дирекције јавних радова Црне Горе, из Подгорице, коју закључује уговор у име и за рачун Републике Црне Горе, а коју заступа директор Рајчевић Миодраг, дипл. инж. град., с друге стране, (у даљем тексту: КУПАЦ)

Члан 1.

ПРОДАВАЦ продаје КУПЦУ недовршену стамбено насеље које гради за тржиште "Пинјеш I" у Улцињу корисне површине 6.578,15 м² према степеном изградњености на дан 25.04.1995. године, а које се гради на градском грађевинском земљишту означеном као урбанистичке парцеле број 671, 672, 673 и 674 према DUP-у "Пинјеш I" у Улцињу у укупној површини од 5752 м².

Члан 2.

Уговорена купопродајна цијена износи 456,00 din/m² што за укупно 6.578 м² износи 2.999.568 динара (1 словима: двамилionадеведесетдеветиљадпедесетшезdesетсам динара). Уговорена цијена је фиксна и неможе се мијенјати.

Члан 3.

КУПАЦ се обавезује да уговорену цијену из чл.2. овог Уговора у износу од 2.999.568 динара уплати ПРОДАВЦУ у року од 15 дана од дана потписивања овог уговора на жиро рачун ПРОДАВЦА бр. 40802-601-4-228568 који се води код СРР Београд, под условом да испуни обавезе до тог рока из чл.5. овог Уговора.

Члан 4.

Стране уговора су сагласне да даном исплате купопродајне цијене КУПАЦ може на основу овог уговора а без посебне сагласности ПРОДАВЦА извршити укидање права својине над стембеним насељем "Пинјеш I" у Улцињу са припадајућим земљиштем у јавним књигама у којима се уписује право власништва на непокретности које води надлежни орган на подручју гдје се непокретности налазе.

Све порезе, тексе и трошкове у вези са закључењем овог Уговора, његовом овјером код Суда и преносом права својине сноси ПРОДАВАЦ

Факсимил уговора о купопродаји стамбеног насеља "Пинјеш" код Улциња, по којем је Војска Југославије платила само 456 динара за квадратни метар стамбеног простора у ексклузивном морском заливу. Средства су обезбеђена продајом "Галеба" и других бродова ЈРМ и ако они нису власништво официра, него свих грађана и избеглица са територије Југославије

вио чак и свој приватни "мерцедес" кабриолет.

Посебан бисер у целокупној имовини "Шумадије" био је радио "Пингвин" којег је од Кума Ди Стефана ових дана откупио његов Кум Ар Кан.

Куме, изгоре ти кеса

Да је Кум Ар Кан ставио своје канше на "Пингвина", који је сада "Тигар", зна се, али је мање познато како је

снежна птица пала у канше Кума Ди Стефана. Ову београдску радио станицу Кум Ди Стефано је од Задруге, преко нелегално изабране скупштине ове фирме, преузео у сопствено власништво. Имао је само једну малу обавезу, да је плати. За њега, цена је била права ситница, само милион динара. С обзиром да до данас на рачун Задруге није уплаћен ни један динар, милионче је заиста остало само ситница. Иако никада није платио за радио "Пингвин", Дон Ђовани га је уредно

регистровао на своје име, а то што није испуњена кључна клаузула уговора, она о плаћању, у свакој правној држави може бити искоришћено као правни разлог за раскидање уговора и враћање радио станице правим власницима, у овом случају, запосленима у "Шумадији". То доводи у питање и уговор између комова, Ар Кана и Ди Стефана, па би се лако могло десити да "Тигар" престане да риче.

Како мафија решава стамбена питања

На сличан начин као "Пингвин" нестала је и остала имовина стамбене задруге "Шумадија". У писму су ови "нестанци" наведени таксативно, па их тако и преносимо:

1. На локацији "Дурмиторска", од око 60 станова у изградњи и од великог пословног простора, Дон Ђовани продаје половину укупне квадратуре, а новац који је добио на руке никада није уплаћен на рачун "Шумадије". Да би обмана била комплетна, један стан продаван је под ва пута, тако да има и оних станова на које полажу право два различита власника.

2. Исту обману поновио је и на локацији "Незнани јунак - ламела 5" где је два стана, чији је власник већ била Народна банка Југославије, продао још једном. Ова зграда (ламела 5) је још 1993. године била 95 одсто завршена, али кључеви до данас нису предати, јер би се тако разоткрило Ди Стефанијево дуплирање уговора.

3. Народна банка Југославије је добро прошла у односу на Градско саобраћајно Београд. На локацији "Сремчица", ГСБ је купио, још за живота Радојице Никчевића, око 200 станова. Око половине је завршено и предато на употребу, а друга половина завршила је по опробаном рецепту. Иако ГСБ уредно уплаћује транше, 50 станова од преосталих стотину, до данас није ни започето, а 50 недоконаних је добило још по једног, превареног, куца.

4. У Дон Ђованијев "бизнис" са великим апартманским насељем "Пинјеш" код Улциња, прикључила се и локална мафија, на челу са својим кумом, Дон Милом Ђукановићем. Наиме, Ди Стефано ово насеље у које је до тада уложено 6.000.000 немачких марака, продаје Влади Црне Горе за 2.990.000 динара. Домаћих, наравно. Одмах по потписивању овог ултра-повољног уговора (Ди Стефано као хуманитарца) Влада Црне Горе је трампала насеље "Пинјеш" за девет бродова (између осталих и "Галеб", који је продат за пет милиона марака) са Војском Југославије. Бродови су лиценцирани са почетном ценом од 30 милиона марака. Као што се могло претпоставити, динарски износ који је Дон Мило исплатио Дон Ђованију, само се накратко задржао на рачуну "Шумади-

je", да би готово одмах био пренесен на рачун једне новосадске фирме.

Уједно, ова трансакција открива да чланова мафије још увек има суда око нас, и покреће још нека питања из области етике, пре свега.

Капо Ди Режио

Прво, бродови нису власништво официра, који их могу мењати за станове. Они су власништво народа који је за њих издвајао од својих личних доходака. У овом случају ради се о српском народу који та иста војска није заштитила, па самим тим још мање има и моралног и материјалног права да се сада башкари у становима на мору. Поготово док је народ без крова над главом.

Како је "Коза Ностра" подељена на породице, на чијем су челу Кумови (италијански речено "Дон") природно је да такву организацију праги и ограничаване на овом простору. Донови су већ мање-више познати, као и ко је (или која) "Консолијере" (саветник), други по важности иза "Дона", остаје да се види да ли и у војсци, а не само у полицији, постоји "Капо ди Режио" (чувар поретка, онај који директно наређује подређеним извршиоцима злочина).

Виа Рома

Пошто се поуздано зна да сви путеви воде у Рим, није тешко погодити како је завршио возни парк стамбене задруге "Шумадија". Два ципа су продата, за Дону тако драги "кеш", а службени "мерцедес" нестаје без трага из гараже Задруге. Приватни "мерцедес" убијеног Никчевића, његов "наследник" одвози у завичај на поправку. Из Италије још увек није враћен, што доказује да је римски пут још увек помбав, те потврђује да сви путеви заиста воде "у" а не "из" Рима.

Чичолина и конкуренција

Тешко зарађен новац, успешни бизнисмен, Дон Ђовани Ди Стефано, у ретким тренуцима слободног времена изистински одмерено троши. Тако је одмерио пар килограма девиза за свадбу свог пашенога у Хајату, као и када се женио колега Кум, Дон Ар Кан. Да је као и сваки Дон понекад милосрдан Ди Стефано је доказао тиме што од 1992. године помаже "Генекс". Наиме, од тада плаћа закупнину у апартману који припада тој фирми, по чему се види колико му је широко срце. Помаже туђе предузеће иако под руком има једно читаво које се бави становима. А и поштен је. Неће стан преко реда, мимо стамбене листе.

Толико добар човек одлучио је да не усређује само туђу земљу, него да

PRIZNANICA

o prijemu 42.000 DEM (i slovima četrdesetvehiljadenećestih maraka)
- a ime ugovora o kupoprodaji stana broj 1910/62 od 31.12.1993.g.)
(stan br. 5 na I spratu u Ulici Božidara Adžije broj 23.

Sredstva se primaju u nepozivi depozit.

U Beogradu, 31.12.1993.godine

Kupac
Miljković Slobodan

Za prodavca
Giovanni Di Stefano

Факсимил признанице којом се потврђује да је Ди Стефано примао немачке марке, иако је то девизни прекршај. Марке нису уплаћене на рачун, него су му избројане на руке.

зрачком своје личности обасја и своју родну суначну Италију. Тако се кандидовао на изборима, а одакле су дошла средства за кампању, зна цела "Шумадија".

Карабињери

Писмо које су радници "Шумадије" адресирали на "Велику Србију" очајнички је покушај да се скрене пажња на криминално понашање Ди Стефана и да званичне службе коначно нешто предузму. Још у јулу 1994. године МУП Србије је обавио детаљан претрес службених просторија "Шумадије", приликом којег је пронађен велики број неправилности у пословању, али је било какво санкционисање изостало.

Уместо законских последица по Ди Стефана, умало да настрадају запослени у овом предузећу. Чим је видео леђа инспекторима, Ди Стефано је почео да прети својим везама у МУП-у. Како се наводи у овом писму, радницима је претио неким Спасићем из Одељења за привредни криминал, који је уједно био и члан екипе за претрес. У заташкавању пријава у Служби платног промета Савски венац, Ди Стефану је помогла и шефица ове службе, извесна госпођа Чоловић. Дотична је своје стамбено питање решила, гле чуда, преко задруге "Шумадија", и то куповином два стана.

"Шумадија" и Шумадија

Не треба од садашње власти очекивати да "прогледа", јер је и она сама извлачила корист за себе из "Шумадије"; исто као што је и крива за сва издеглиштва и пљачке по Шумадији и шире. На примеру Ди Стефана види се

колико је комунистичка власт лицемерна према српском народу. Док сопственим сународницима не дају документе, посао, самим тим и право на живот о изборном праву да не уговоримо, све је то и те како доступно једном туђинцу који чак не зна ни српски језик, који са својим сарадницима комуницира уз помоћ преводиоца.

Осим тога, како је могуће да један страни држављанин постане, макар привремено, власник радио станице? Значи, приватизација и продаја странаца, чак и тако осетљивих ствари као што су фреквенције, долази у обзир ако је то у интересу ЈУЛ-а, социјалиста и њихових агената. Ако је Италијан добио фреквенцију, који је технички гледано странац као и Алија Изетбеговић или Туђман, значи ли то да ће се једно јутро на радио-таласима у Србији огласити и радио "НДХ"? Додуше, Београд већ има неке домаће "круговалне постаје", које на суштински начин раде против српског народа, па је данас право чудо када се са радио-уређаја зачује нека српска песма.

На појави Ди Стефана крше се многе моралне и правне норме, али се и локални и увозни "Кумови" (као да немамо доста овдашњих) остати некажњени све док владају они који нам државу разграђују и морал срозавају. Чак шта више, права власт у таквом поретку припада онима који прете поштенем људима и који су спремни да своје претње и спроведу. Обичан свет данас живи у страху од оваквих типова и своја писма завршава овако:

"Никоме нисмо смели да се обратимо сем вама и зато вас молимо да нас десет сачувате од освете због изнете истине, јер је познато да сви који сметају Ди Стефану нестају без трага. Молимо вас као борце за истину и правду".

Радници ПБСЗ "Шумадија"

УВЕНУЛА РУМЕН РУЖА

РАДНИЦИ ЈЕДНОГ ОД НАЈВЕЋИХ НИШКИХ ПРЕДУЗЕЋА "АНГРОПРОМЕТА" ВЕЋ У ШТРАЈКУ, А ЗАПОСЛЕНИ У "ЕИ" НИШ НАЈАВЉУЈУ ДА ЋЕ ИМ СЕ УСКОРО ПРИДРУЖИТИ. МИЛЕ ИЛИЋ ПОРЕД ШТРАЈКА ЧА ПРОШАО САКРИВЕН НА ПОДУ СЛУЖБЕНОГ АУТОМОБИЛА

Талас штрајкова који је ових дана захватио Ниш демантује лажи СПС-оваца о Нишу, као граду који се највише гради и у коме су сачувани "крупни" системи. Данима штрајкују радници "Ангропромета", за штрајк се спремају радници "Ниш-промета", Електронске индустрије, Машинске индустрије... Професори Филозофског факултета изгласали су неповерење декану проф. др Миомиру Ивковићу и продекану за финансијске послове проф. др Србиславу Вучковићу, кога оптужују за бројне малверзације. Откривају се бројне злоупотребе носиоца јавних и политичких функција, а све је извесније да социјалисти у граду на Нишави трче свој последњи круг.

Догорело до ноката

Некада највећи нишки снабдевач "Ангропромет" доведен је на руб пропасти. Стотинак продавница овог гиганта је потпуно празно, радници не примају плате. Агонија овог предузећа почиње 1993. године када је у условима хипер инфлације наложено враћање цена и продавање роба на одложено плаћање. Градска влада је чувала социјални мир по сваку цену јер су избори били на прагу. Губици су се гомилали а сви спонтани протести радника гушени су застрашивањима и лажним обећањима. Прошле године радницима "Ангропромета" је понуђена нова шарена лажа – нови директор. Из "Омладинке" је доведен Павле Кривокапић који одмах даје изјаву да ће уз помоћ градске владе веома брзо санирати губитке и да ће "Ангропромет" поново бити јака и угледна кућа. Показало се, веома брзо, да је то био само покушај да се добије на времену, да се заварају радници а све наде су полагане у добијање кредита, који као и обично, никада не би био враћен. Нови директор – нови губици, незадовољство радника је све веће. Кад је догорело до ноката, радници буквално избацују свог "спасиоца" из предузећа

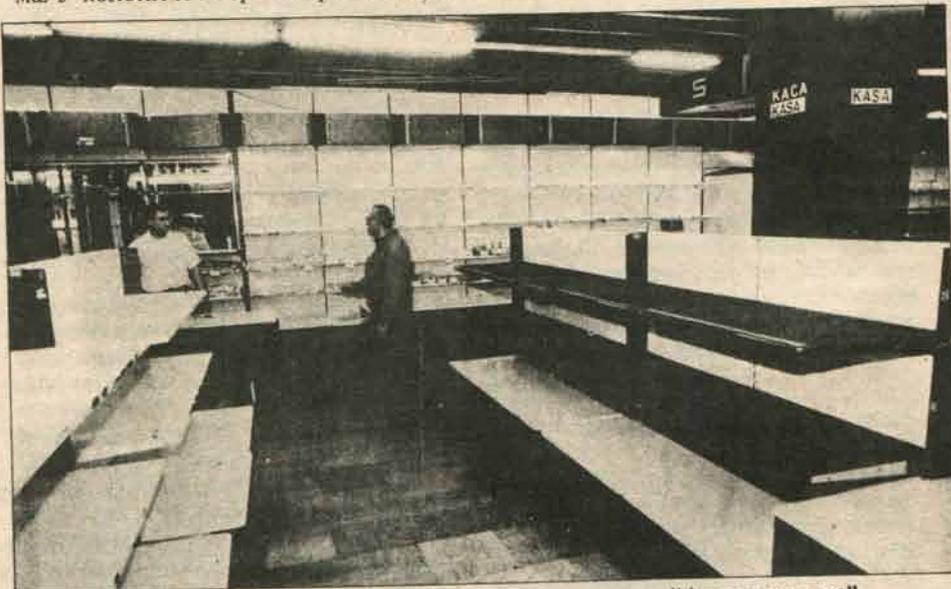
упркос жестоком противљењу локалних СПС моћника чији је Кривокапић мезимац.

Социјалистима се догодио народ

Најзад, 23. априла 1996. године више од хиљаду радника "Ангропромета" излази на улице у центру града, указујући тиме градском руководству и грађанима Ниша на колапс у којем се налази некада највећи градски снабдевач основним животним намирницама. У колони и са транспарентима на

велике неупослености. И док локалне "Нишке новине", градска телевизија и Радио (СПС) Ниш трубе о новим производним програмима и великим извозним плановима, радници Ниша штрајковима и протестима који добијају карактер демонстрација најбоље показују шта је од свега тога истина.

Док су колоне радника пролазиле улицама Ниша, Миле Илић и остали из "руководства" града су са генералним директором ЈП ППТ Србије, Милорадом Јакшићем, били на закуски поводом пуштања у рад регионалног информативног центра. Колико је Миле Илић популаран, говори и

Фирма коју су појели скакави – празна продавница "Ангропромета"

којима су указивали на своје проблеме, радници су прошетали градским улицама потпуно заустављајући саобраћај. За њима се кретала непрегледна колона тешких камиона из возног парка "Ангропромета". Протести се настављају и следећих дана. За то време у кругу некадашњег нишког гиганта "ЕИ", одржава се протестни збор преко 7.000 радника који најављују генерални штрајк за 8. мај. Разлог за штрајк је сличан: веома тешка материјална ситуација радника настала због

чињеница да је поред окупљених штрајкача прошао лежећи на поду аутомобила плашећи се за своју безбедност, исто као и гнева опљачканих радника.

Штрајк у "Ангропромету" – политички

Веровали или не, али о штрајку запослених у "Ангропромету" нишке "Народне новине" извештавају читао-

це под горњим насловом! Текст је потписала млада новинарка Гордана Цветковић, избеглица из Загреб. Но, извесно је да она тај текст није писала! Ауторе текста треба тражити у личностима Милета Илића или Златана Марковића, уредника политичке рубрике у поменутом "новинама". Гордана нажалост, углавном и служи да се њеним именом потписују памфлети и лажи локалних СПС-оваца. Она је принуђена да на то пристаје јер избора нема. Назад у Загреб не може а бити на улици и без посла није ни мало пријатно. Дакле, социјалистима је крива опозиција за све њихове доповдуке, плачке, незнање и неспособности. При том не кажу ко је постављао неспособне директоре, ко је уништавао и још увек уништава "Ангропромет". Ако је опозиција (а при том мисле, пре свега, на Српску радикалну странку) организовала штрајк, (онако јадна, малобројна и без угледа у народу како они кажу), шта је било са њиховим "многобројним" члановима да штрајк спрече? Значи ли то да они и немају подршку и углед у народу? Могуће је да су елементе политичког организовања штрајка препознали у ругалици коју су штрајкачи певали:

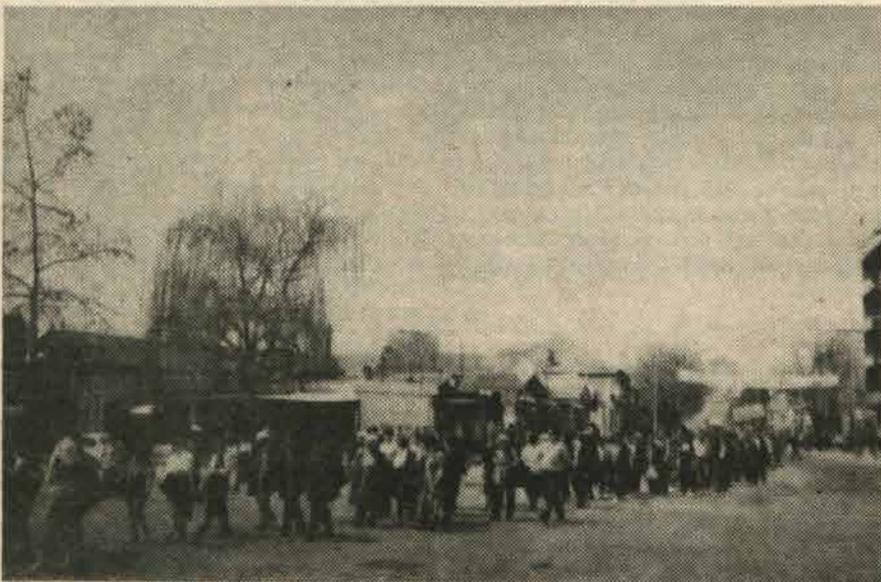
"Ко то каже, ко то лаже Ангропромет мали?
Није мали, није мали, трипут га плачкали!
Дође Павле, Дође Павле, однесе нам хлеба,
сад нам каже, сад нам каже, можда тако треба".

Можда су штрајк прогласили политичким зато што се при сваком помену имена Милета Илића гласно звиздало и скандирало: "Лопови, лопови!"

Наставља се познато комунистичко тражење и стварање унутрашњих непријатеља "који подмећу клипове у токове прогреса, који, ето, тек што није почео. Треба се само мало стрпети, стегнути каише, заборавити на гладну и босу децу, на осрамоћене родитеље...". Све неспособност својих "кадрова", уз помоћ строго контролираних медија, они пребацују на оне који годинама указују на неспособност и плачкашко понашање гарнитуре на власти.

Ко жели пропаст "Ангропромета"?

Мафијашки из врха локалне власти, локална политичка "елита" и сви ловци на брзо богаћење желе брзу пропаст "Ангропромета". Заведени радници нису ни схватили да је Кривокапић у "Ангропромет" и послат да тај посао што пре заврши. А онда ће другови преко ноћи за мале паре куповати продајне објекте "Ангропромета" који су распоредени на најатрактивнијим локацијама. Можда је то и интерес моћника из ЈП "Тржнице" како би она преузела примат над снабдевањем у граду. Уосталом, на централној

Почетак социјалних немира – запослени у "Ангропромету" на нишким улицама

нишкој пијаци већ је "никло" стотинак локала које ће откупити привилеговани а онда ће се, у одсуству озбиљне конкуренције, преко ноћи обогатити.

Најављен штрајк радника Електронске индустрије

Као што смо већ рекли, радници некадашњег гиганта електронике најавили су генерални штрајк за 8. мај ове године. Беспремерна плачка, неспособност и јавашлук довели су до тога да овај некадашњи велики систем постане цин на стакленим ногама. Српска радикална странка је указивала на бројне плачке које су уздрмале овај колектив. Јавно смо говорили о крађи репро материјала и готових производа, о ненаменском трошењу средстава, о злоупотребама и другим негативностима. Као и обично, локални СПС-овци су се јављали коментарима у стилу "радикали измишљају афере и лажима праве себи политичку рекламу". Када смо јавно, са скупштинске говорнице оптужили некадашњег директора Психијатријске болнице у Горњој Топоници за злоупотребу хуманитарне помоћи и плачку велике суме девиза, начелник Нишавског округа Јован Златић је у "Народним новинама" објавио деманти под насловом "Трпеза од лажи народног посланика Драгољуба Стаменковића". Није прошло ни месец дана, а директор Поповић је ухапшен и у доказном поступку су потврђени наводи оптужбе. Зашто је Златић штитио криминал? Можда због тога што је делом тих средстава финансирано издавање његове књиге?! Исто се дешавало и у случају ДД "ЕИ Транспорт и трговина". На наше оптужбе да челници овог ДД немилосрдно плачкају фабрику, нишки социјалисти су одмахивали рукама и понављали тезу о радикалским лажима.

Међутим, контролом финансијско-материјалног пословања за 1994. и 1995. годину коју је извршила Служба за платни промет – филијала Ниш, непобитно је утврђено да је Кошић Десимир који је био директор ДД "ЕИ Транспорт и трговина" до 19. 09. 1995. године, заједно са најближим сарадницима знатно "олакшао" касу предузећа. Ништа није боље стање и у другим деловима овог гиганта. И то су разлози који изазивају незадовољство радника и њихове припреме за штрајк. Уколико и има неке политике у овим штрајковима то је политика неспособних, користољубивих и криминалу склоних људи из врха градског СПС-а.

Радници "Нитекса" примили плату

Већ смо писали о малверзацијама у некадашњем гиганту текстилне индустрије "Нитексу" из Ниша. Да подсетимо, генерални директор овог предузећа, Новаковић, је добитник титуле ЈУ Менаџер за област текстилне индустрије за 1995. годину. Ево како тај успешни менаџер и способан руководилац који је и професор на Вишој текстилној школи у Лесковцу исплаћује зараде. Недавно су радници добили на име зарада (ко ће га знати за који месец) по 12,5 кг шећера, 25 кг брашна и у просеку по 50 динара у новцу! Када им се одбије део средстава за куповину месечне аутобуске картице тај износ се преполовљује за раднике који користе прву (градску) зону за превоз. За оне који станују у приградским насељима не остаје ни толико. Познат је и случај да је један радник целу своју зарadu дао за уплату накнаде за превоз али ни то није било довољно, морао је да доплати још десетак динара! Хоће ли и евентуални штрајк изазван, пре свега, тешким положајем радника у "Нитексу" бити окарактерисан као политички штрајк који ор-

ганизује опозиција? Властимир Петровић, један од директора "Нитекса" је са нескривеним поносом, посредством градске (СПС) телевизије обелоданио, да је оглашена потреба за пријемом двадесетак дипломираних инжењера из области текстилне струке. Оно што није рекао је то, да се на конкурс јавило само четворо младих инжењера. А ко би се и пријављивао и радио за плату исплаћену у шећеру и брашну?

Е, мој Миловане

Недавно је на адресе Синдиката Србије, Синдикату и синдикалним организацијама града, Скупштини града и руководствима опозиционих странака упућен допис у којем су изнете тешке оптужбе на рачун Милована Димитријевића, председника градске владе, Војислава Митића, званог "Кисинџер" – потпредседника градске владе, Радослава Илића – председника градске организације тзв. "Самосталног" синдиката и извесног Витка, власника радија "Белама". У допису се наводи да је Скупштина града Ниша на челу са Милованом Димитријевићем, председником градске владе, одузела "Ниш-филму" биоскоп "Амбасадор" који се налази у екстра зони, а све то уз благослов председника градске организације Синдиката. У допису између осталог стоји:

"Јавна је тајна да је Витко дебело платио овај простор али не синдикату, већ Миловану Димитријевићу и Радославу Илићу. Уосталом, Витко то и не крије, већ у посебним приликама (најчешће у припитом стању) помиње неколико хиљада марака.

Зашто ћутите господо СПС-овци?! Зар се ви не борите против криминала и злоупотребе положаја?

Зашто ћутите господо синдикални руководиоци? Изгледа да је код вас независан и слободан само председник градског синдиката, јер ради за свој џеп а не за касу синдиката.

П.С.

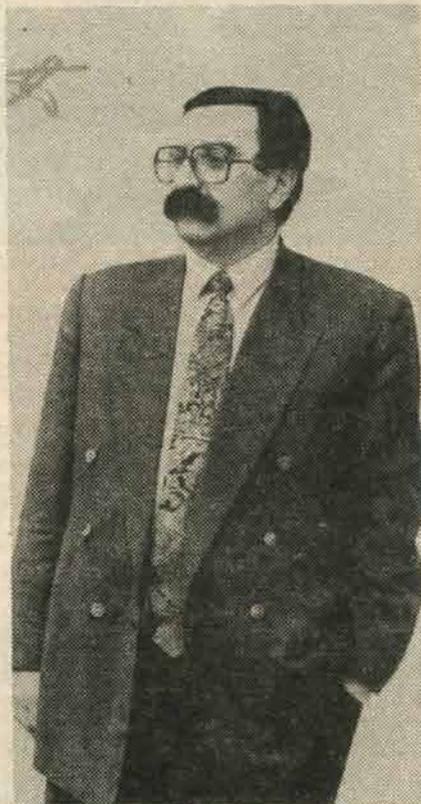
Документација о овим прљавим рабама са детаљима биће на време достављена коме треба и објављена кад треба".

Ево, ми нудимо гаранцију да ћемо сачувати анонимност онога ко нам те податке достави и гарантујемо да ћемо ствар истерати до краја. Документа можете доставити једном од народних посланика Српске радикалне странке из Ниша.

Независни Универзитет у режији нишких социјалиста

Незадовољни својим економским положајем, у Нишу су штрајковали и наставници Филозофског факултета. Нарочито су били огорчени на "свог" декана проф. др Миомира Ивковића и продекана за финансијске послове

проф. др Србислава Вучковића, којима на душу стављају бројне злоупотребе и финансијске малверзације. Своје незадовољство су истерали до краја, сменивши прозване. Да је правне државе овим случајевима би се бавили истражни органи а не универзитетски наставници. Овакви случајеви не би требало да нас чуде ако знамо како се постављају декани, продекани па чак и ректори Универзитета. Навешћемо образложење дато приликом избора проф. др Бранимира Ж. Ђорђевића за

Нечиста савест – Миле Илић је лежећи на поду аутомобила побегао од штрајкача

редовног професора Електронског факултета за предмет "Дигитална електронска кола".

... "Друштвено-политичка активност Бранимира Ђорђевића потиче од студенских дана у Савезу студената где је између осталог, обављао функцију председника Одбора Савеза студената Електронског факултета и члана Универзитетског одбора Савеза студената. Као омладинца је учествовао три пута на Савезним радним акцијама. У Савезу комуниста је обављао функције секретара ООСК Електронског факултета, члана Универзитетског комитета, заменика секретара УК, секретара УК. Био је делегат 10. конгреса СКЈ. Запажена је његова активност у самоуправним телима и органима Факултета и Универзитета. Обављао је и функцију председника Збора радних људи, члана Савета Факултета и Универзитета".

Дакле, једна сјајна биографија нарочито важна за обављање дужности предавача за предмет: Дигитална

електронска кола". У међувремену је друг Ђорђевић догурао до ректора нишког Универзитета, члана Градског одбора СПС-а и народног посланика у Народној Скупштини Републике Србије. О каквом се то независном Универзитету ради кад њим руководи "Бане Кембриџ", можете сами закључити.

Вероватно су и најурени декан и продекан Филозофског факултета имали сличне "стручне" карактеристике приликом бирања на ове одговорне дужности. С обзиром ко им је давао препоруке нисмо ни очекивали да буду савесни, стручни и поштени.

Отворене претње се ових дана упућују и наставницима у средњешколском и основном образовању од стране директора школа. Оправдано незадовољство наставника, професора и учитеља због неисплаћених зарада и лоших радних услова које прети да прерасте у генерални штрајк спречава се претњама и уценама које иду до тога да се наводи могућност губитка радног места, па и до претњи Службом државне безбедности.

Хоће ли и у случају штрајка просветних радника нишки радикали бити одговорни за то?

У Машинској индустрији СПС (све по старом)

Један од нишких гиганата, који је својевремено много значао за развој града Ниша преживљава своје најтеже дане. Директор овог предузећа је Милован Кривокалић, члан ИО Главног одбора СПС, члан Градског одбора СПС Ниша и народни посланик у Народној Скупштини Републике Србије. Незадовољство радника је огромно и прети да прерасте у отворени бунт. Зараде су минималне а исплаћују се са вишемесечним закашњењима. У општем пребијању дугова више се и не зна ко коме и колико дугује. Зачарани круг дужника и повериоца ("МИН", "ЈЖ, ЕПС...") никако да се разреши. Свако сваком дугује и свако од сваког потражује. За сада се опасност од штрајка спречава "ефикасним" средствима у виду огромне количине алкохолних пића која се организовано уносе у фабрички круг. Ко алкохол уноси и дели радницима није тешко погодити.

Можемо још дуго набрајати "успехе" нишких СПС-оваца али сматрамо да је и ово довољно да читаоци "Велике Србије" закључе да је румен ружа СПС прецветала и одавно увела. Уместо раскошних латица ружиног цвета они народу нуде шипак. А ко ће шипак стварно добити, грађани или СПС – показаше избори.

Драгољуб Стаменковић

ГДЕ ЈЕ ТАНКО ТУ СЕ КИДА

Хуманитарци из СПС-а хумани само према себи. Избеглице и породице погинулих рудара остављене на цедилу

Без игде ичега: крова над главом, завичаја, делова породица, без икакве правне сигурности са минималном материјалном заштитом, недостојне човека, близу милион изданих и прогнаних Срба (за које власт каже да су "напустили своје домове") сада очајнички лута Србијом.

Режим на власти им је помагао, али само на речима. Велике количине робе из хуманитарне помоћи завршио је у оставама, цelloвима, трговинским радњама и магацинима оних људи из странке на власти који су били задужени да се непосредно брину о прогнаној сиротињи.

Велики број избеглица-прогнаника "привремено" је смештен у прихватним центрима алексиначке општине (Алексиначки рудник, Брђанка, Липовац), са пружањем свих врста помоћи у организацији општинског Црвеног крста. Помагали су многи појединци, предузета, хуманитарне организације, као и алексиначка црква "Св. Никола". Стизала је велика количина средстава (новчана и, поготову, у роби), али, крајњи корисник нису биле избеглице, већ је помоћ завршавала продајом робе у радњама, магацинима, појединим школама на територији Општине Алексинац, од којих је Црвени крст у Алексинцу често добијао формално покриће у форми потврда за пријем робе која није никада предата. Посебна је прича о делу хуманитарне помоћи, најчешће нафти, којом се манипулисало – шверцовало у Геронтолошком центру "Јеленац" у Алексинцу. Од укупне количине робе, најмањи део су добили они којима је помоћ била намењена. Није ни редак случај да камион, натоварен робом из хуманитарне помоћи, заврши негде у приватном дворишту на путу ка згради Општинске организације Црвеног крста Алексинац.

После дуготрајних и често упућиваних примедби и пријава на рад и понашање појединаца у општинском Црвеном крсту и ћутања одређених државних органа на све те примедбе, наравно, због притисака политичких моћника, надлежни инспекцијски органи проверавају исправност рада Црвеног крста у Алексинцу везаног за хуманитарну помоћ. Да ли треба очекивати да ће објективно сагледати стање и упознати јавност о ономе шта су открили у овој хуманитарној организацији?

Итодоница "МОНДОБАНКА" д.о.о.
Итковац
Н.Тито 6

УГОВОР О КОМИСИОНУ 10/01-92

закаучен помоћу:

- 1) Итодоница "Мондобанка" д.о.о. Итковац (Комисионар)
- 2) Српска организација Црвеног Крста (Комитет)

АЛЕКСИНАЦ

Члан 1.

Комисионар прихвата слободна средства комитета у износу од 1.000.000,00 (један милион стотина) са обавезом да их врати комитету 18.01.1992. год.

Члан 2.

Комисионар се обавезује да за коришћење наведених средстава комитету плати камату по стопи од 10% месечно. Обрачун и плаћање камате врши се 30-ог у месецу, односно о року доспећа. Камата се обрачунава конформном методом.

Члан 3.

У случају спора надлежан је суд у Алексинцу.

Члан 4.

Уговор је сачињен у 2(два) примерка, по један за сваку уговорну страну.

у Итковцу, 14.01.1992. год.

КОМИТЕТ

Драган Јовановић

КОМИСИОНАР

Драган Јовановић

Факсимил уговора склопљеног између "Мондобанке" и Општинске организације Црвеног крста, који је без ичијег знања склопио Драган Јовановић, тадашњи секретар Црвеног крста и на тај начин остварио незакониту добит

Иницијатива – породица
погинулих рудара

У, Алексиначком руднику, у јама
"Морава", 17. новембра 1989. године,

догодила се тешка рударска несрећа, у којој је погинуло 90 рудара. За њима је остао велики број чланова породица и сирочади који нису били материјално збринуте. Не баш из свих крајева та-

дашње СФРЈ стизала је помоћ у динарским и девизним средствима, грађевинском материјалу, одећи, обући и осталим врстама робе.

Формирана су два фонда за помоћ породицама погинулих рудара: један при Руднику угља, а други при Општинској организацији Црвеног крста у Алексинцу, с обзиром да је прилична количина помоћи у роби и новцу стигла преко Црвеног крста, коме је било поверено старање о пристиглим средствима. Недавно је група жена погинулих рудара покренула иницијативу у којој су навеле:

– да је било много малверзација и отимања средстава у фондovima,

– да су новчана средства, која постоје при Црвеном крсту у Алексинцу,

1992. године орочена у једној финансијској организацији у износу од једног милиона динара (76.923.- немачких марака), али да та средства никада нису враћена у Фонд при Црвеном крсту,

– да за све малверзације оптужују секретара Општинске организације Црвеног крста Алексинац, Драгана Јовановића – Леру, бившег народног посланика Социјалистичке партије Србије, сада члана Извршног одбора Скупштине општине Алексинац и многих других форума у општини,

– да је одређени број деце и супруга погинулих рудара, за разлику од појединих које су добиле и више него потребно, остао незбринут и без посла.

Група жена тражи да се формира државна вишестранацка комисија која ће испитати шта се стварно дешавало са средствима у фондovima, поготову при Црвеном крсту Алексинца, с обзиром на знање да орочена новчана средства нису враћена. Шта ће на крају бити није тешко предвидети. Социјалисти ће избећи формирање било какве комисије. Неће дозволити никакву истрагу или полемику преко штампе. Временом ће иницијатива породица погинулих рудара бити потиснута у други план а оне ће и даље остати незбринуте.

Милован Радовановић

ПОЛИТИКА СОЦИЈАЛИСТА У ЈАВНОМ ПРЕВОЗУ МОЖЕ СЕ ИЗРАЗИТИ ЈЕДНОМ РЕЧЕНИЦОМ "СВИ СРБИ У ЈЕДНОМ АУТОБУСУ".

ВОЗАЧИ ГСБ-а НА ПРАГУ БУНТА

По Човићу, један трамвај кошта милион и по динара и највероватније се креће по златним шинама. Директор ГСБ-а оспорава постојање синдиката возача, који броји 1096 запослених.

– Агонија запослених у ГСБ-у се наставља, а јаз између руководства ГСБ-а и активиста Синдиката возача непрестано се продубљује. Синдикат возача је у последњих неколико месеци покушао и успео да скрене пажњу јавности на катастрофално стање у колективу и на понашање руководства предузећа које, уз прешутну толеранцију челника Градске скупштине, никада није ни покушало да реши проблеме у јавном превозу.

Човић затвара очи

Упркос позиву на одговорност Синдиката возача Градског саобраћајног Београд, упућеном градоначелнику Човићу, и упркос упозорењима да би се, уколико не помогне у решавању нагомиланих проблема могле десити и нове трагедије путницима који користе јавни превоз, градоначелник Човић и челници Скупштине града још увек нису покренули никакве акције да се стање у јавном превозу барем мало поправи. Уместо тога, они ће и овога пута, по добро познатом рецепту бивших и садашњих комуниста, и пред овим проблемом затворити очи и прогласити да проблема нема. Месец дана након упозорења Синдиката во-

зача, Зоран Милошевић, председник ИО Скупштине града Београда овај проблем образлаже речима: "Ситуација у градском превозу није ванредна и не изискује додатне мере".

Човићева дилема: "Хоћу ли више зарадити на аутобусима или трамвајима"?

Синдикат возача ГСБ-а, иако је већ дуже време покушавао, није успео да скрене пажњу градоначелнику Нелбојши Човићу на понашање генерал-

ног директора ГСБ-а Михаила Главичића, човска за кога возачи кажу да га је Човић "створио", и који је у јавности представљен као спасилац предузећа. По речима синдикалиста, он је само галериста и пијани спонзор фудбалског клуба, чије победе и те како скупе за ГСБ, прославља уз пиће и трубаце.

Главичићева посла

С обзиром да Синдикат возача није успео претворити у поданичку групу, која ће, уместо да штити властита законска права и права радника, обављати послове у интересу руководиоца, Главичић се одлучио да кажњава активисте Синдиката. Тако је Главичићев поданик Милан Живановић, злоупотребио свој положај и донео правно неутемељена решења са лажним образложењима да се неки људи због ефикасности у раду пребацују у друге погоне, иако је очигледно да се ти људи пребацују из погона који имају највећи број возила и линија, али процентауално најмањи број возача. Како Живановић није могао да се позове на законе који су ови људи прекршили, јер кршења закона није било, потписао је правно ништавна

решења и тако сам прекршио закон, оштетивши десеторицу радника који по њему заводе остале у колективу само зато што инсистирају да за свој рад буду плаћени. Решења која је Живановић донео у супротности су са чланом 193. Колективног уговора који гласи:

"Председник Синдиката, чланови одбора и председници синдикалних подружница ако поступају у складу са Законом и колективним уговором не могу се распоредити на друго радно место, односно код другог послодавца и не може се утврдити престанак потребе за њиховим радом или на други начин довести у неповољан положај због синдикалних активности за време обављања својих функција и у року од две године по престанку функција."

Правна служба, која постоји у колективу и чији је шеф Бранка Петровић Поповић, требало је да има саветодавну улогу којом ће утицати да се спречи доношење незаконитог решења, или у случају да том приликом није консултована, требало је да реагује на доношење таквог решења којим се крши колективни уговор. Уместо тога, у обрачунају руководећих структура предузећа са радницима злоупотребљен је закон, а правна служба подржала је безаконје. Очигледно је да су људи из правне службе у скипи директора Главичића што потврђује и Зоран Маричић, директор погона "Нови Београд" који тврди да га је Бранкиша Петровић Поповић звала телефоном, вршила притисак да казни људе који су тражили своја права, а затим га грдила што уручивање незаконитих решења није боље организовано.

Обмањивање јавности

И док се унутар ГСБ-а руководство обрачунава и разрачунава са активистима Синдиката и настоји да застрашивањем одврати раднике од тражења њихових права, у јавним на-

Чудо у Београду, троллејбус који је стигао на време.

ступима то исто руководство обмањује јавност о стању у колективу. У обмањивању јавности они су отишли толико далеко да су чак оспорили и само постојање Синдиката. Драгослав Страјиновић, секретар Синдиката возача, одмах је другог дана демантовао њихове изјаве и сам изјавио да Синдикат возача постоји и да броји 1.096 чланова. Оснивач Синдиката је Мирослав Лакићевић, садашњи заменик председника Синдиката. У немогућности да се обраћају јавности и с обзиром да је директор Главичић забранио излагање и штампање текстова чланова Синдиката, а сам са представницима Синдиката не жели да разговара нити успоставља контакте, представници Синдиката недавно су самоиницијативно покренули свој билтен "Возач". Према речима Страјиновића, тај билтен је једина комуникација међу њима самима, а такође и са директором Главичићем.

Ненаменска потрошња средстава

Упоредо са овим у Скупштини града израђиван је Програм за изградњу капиталних објеката и инвестирање у саобраћају за ову годину. По проценама упућених и према том програму ће се опет ненаменски потрошити средства, јер по Човићу, један трамвај кошта милион и по динара, док аутобус по његовом ценовнику кошта 750 хиљада динара. За реконструкцију аутобуса ГСБ-а планирано је 207 хиљада динара, а 324 милиона динара предвиђено је за дотирање ГСБ-а, Ласте и оправак шина. Наравно, ни овога пута нису анализирали узроци губитака, пропадања шина и стања у коме се нашао јавни превозник. Градоначелник Човић, се дакле није потрудио да оспори приче на које се позивају и представници Синдиката возача, да он у свему подржава Главичића и да, наводно, Главичић чак и проценте које узима од приватника за склопљене послове дели са Човићем.

По свему судећи ситуација у ГСБ-у је доведена до усијања. Уколико се брзо не реши, то ће много коштати и раднике колектива и Београђане. Остаје нам да се надамо да ће активности Синдиката, уз све тешкоће решити проблеме и да ће се одупрети незапамћеној тиранији коју над њима спроводи директор Главичић, те да ће успети да избегну опасност на коју су благовремено упозорили и градоначелника Небојшу Човића: "Бојимо се да може доћи до неконтролисаног бунта, а онда ће нас све заједно дуго и скупо болети глава".

Јасминка Јеличић

"Кинеска четврт у Београду" – Кинеско искуство које ће ГСБ користити у 21. веку

ПОКУШАЈИ ДА МУСЛИМАНСКИ ЦИВИЛИ "НЕНАСИЛНО" УЋУ У НОВИ И ДОБОЈ, САМО СУ УВЕРТИРА У ПОКУШАЈ ПРЕСЕЦАЊА КОРИДОРА

КРЧКА СЕ БРЧКО

Још у фебруару немачки часопис "Штерн" покренуо је кампању о наводним злочинима Срба у Брчком, што се може протумачити као отворено подржавање муслимана пред почетак преговора о статусу овог града. Не чекајући преговоре, муслимани "маршевима прогнаних" покушавају да заузму Брчко и тако Републику Српску пресеку на два дела. Нови и Добој – примери за стратегију ислама: "муслимани су као вода која тражи пукотину у стени"

По вестима из Републике Српске рекло би се да у овој држави постоје само два града. Тачније, један град и једно село, Бањалука и Пале. То је само први, површни утисак који је изазван од стране новинара, лоширањем изјава које долазе из уста званичника ове најзападније српске земље. Уосталом, у ова два места је заиста сконцентрисан политички врх, па је и нормално да медијска пажња тамо буде и усмерена. Ипак, за Републику Српску, а у перспективи и за целокупан српски народ далеко је значајнији град који је привременим прекидом ратних операција (јер дејтонски "мир" то и јесте, муслимани засигурно нису одустали од "цјеловите", а Хрвати од "лијепе") потиснут из ударних вести. Наравно, страних агенција, јер домаће, прецизније комунистичке, одавно не објављују ништа о читавај Републици Српској.

Брчко је, више него очигледно, кључни град за било какав опстанак Срба западно од Дрине. А о њему се тако мало зна. Или је већ и то незнање, систематско држање у мраку, припрема терена за што безболније одсецање крајишког дела Републике Српске. Сценарио већ толико пута проверен, тако да нема изненађења ако "моггови" (који на Дедињу рђају већ 50 година) посегну још који пут за поузданим методама.

Коридорско Сарајево

Ако се још увек поуздано не зна који ће град или село бити нова престоница Републике Српске, за Брчко се већ сада уверљиво може доказати да је главни град коридора. Не само због свог положаја, на најужем делу стратешки најосетљивије територије српске државе, него и због своје величине. Само уже подручје града сада броји близу 40.000 становника, што се углавном подудара са предратним бројем Брчака. Оптимистички, рекло би се да живот тече даље, да рат није много наудио грађанима Брчког. Међутим, више од половине стамбеног фонда града је готово потпуно уништено, тако да је становништво поприлично фрустрирано. Не зна се

Брчко пре усташког разарања

ко више, они који немају станове, или она половина која је под свој кров примила бескућнике. А и Брчаци нису Брчаци. Брчко, које се у најтежим моментима рата, знало да сведе на само неколико стотина становника, сарајевским егзодусом је за само неколико дана, достигло своју предратну популациону бројку. Дobar део данашњих Брчака рођен је у Сарајеву, Мркоњић Граду, Јајњу или Шипову, у местима које је погодила комунистичка издаја. Сви они, па чак и становници Мркоњића и Шипова, нити могу нити желе да иду из свог новог града. Само мали део Срба са територија које су враћене Републици Српској одлучио се на повратак у своја насеља, што је у потпуности разумљиво, и због тога што су усташе иза себе оставиле пустош и зато што су препуштени терени стратешки готово неодбрањиви. У пределу Шипова и Мркоњић Града српска земља се спушта у усташку "федерацију" у виду клина, који српски непријатељи могу да освоје кад год пожелe. Зато је логично да се народ

нерадо враћа, једном издани, увек опрезни.

Најкомпактнију целину међу Србима протераним из Сарајева чине житељи Илијаша, има их око 3500, а заједно са грађанима из осталих делова Сарајева њихов укупан број приближава се збиру од око 10.000. Сви они су окупљени у удружење изборнице "Српско Сарајево", а управо ових дана активисти СПС-а, тачније његове агентуре у Републици Српској, обигравају око познатијих Срба из овог удружења, не би ли обезбедили њихове гласове на предстојећим изборима.

Медијска рупа

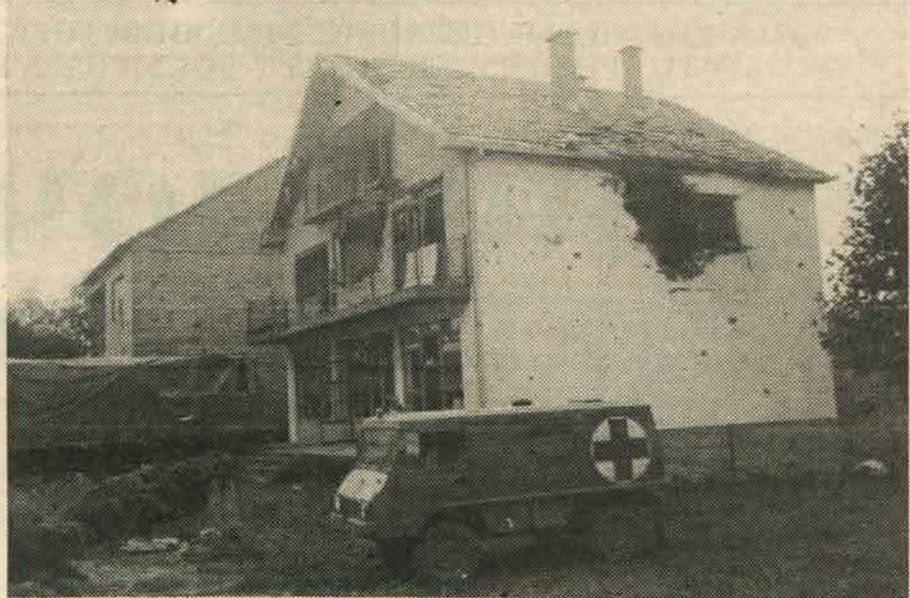
У безобзирном агитовању социјалистима и те како одговара медијски мрак који царује у етру изнад Републике Српске. Милошевић је и те како знао шта ради када је потписивао дејтонске мапе. Наиме, пошто је на основу дејтонске издаје, муслиманима предат релјеј "Столице", на највишем врху Мајевине, у Брчком се више не

види програм Српске телевизије. Са екрана су нестали и бањалучки и паљански студио, али се зато и те како добро виде сва три програма телевизије Србије. Тренутно је у изградњи релеј у близини Лопара преко којег би требало да се преносе програми Телевизије Републике Српске, али како ствари стоје, понајвише због финансија и недостатка технике, неће скоро прорадити. У међувремену, званичници РТ "Србије" обећали су да ће телевизији са Пала уступити део својих фреквенција преко релеја "Чот" на Фрушкој гори, са којег сада пустоши комунистичка пропаганда широм Србије и Републике Српске. Као за инат, увек недостаје понеки потпис, па од обећане "братске" помоћи до даљњег, нема ништа. До после избора, зна се. У таквој ситуацији Брчаци радије окрећу своје антене према муслиманској и хрватској телевизији, да барем виде шта им ново припрема непријатељ. А њихов репертоар мржње је заиста неисцрпан.

Исламска тактика "поплаве"

Најновија серија усташко-фундаменталистичке продукције може се назвати "Вода тражи пукотину", а прве епизоде већ су изведене на подручју Добоја и Новог. Под покровитељством ИФОР-а и по сопственом тумачењу дејтонског "повратка прогнаних" муслимани су покушали да силом уђу у ова два места. Оно што нису успели оружјем за скоро четири године рата, покушали су да изведу притиском добро припремљене гомиле цивила. Читава ситуација наликује предатним нарученим "спонтаним" митинзима, који су толико пута виђени у тадашњим сепаратистичким републикама. Један од тих митинга, одржан у Сарајеву, остаће забележен као скроман допринос историји људске глупости. У време када је ЈНА почела неспретно да звекће оружјем по Хрватској, под паролом "Пустите наше синове из ЈНА", окупали се гомила муслиманки и још више муслимана. Званично нестраначки, уважени скуп се завршио историјском реченицом: "А сада мирно и демократски идемо да демолирамо телевизију!" Наравно, телевизију је требало демолирати из врло прозирног разлога – још увек нису били отпуштени новинари српске националности, који су се (предвођени испреном Дубравком Кенић), доста добро опирали окупацији малог екрана од стране СДА и ХДЗ-а.

Данас муслимани, дужином читаве границе, понављају исти сценарио. Додуше, сада имају подршку на коју увек могу рачунати. Као што је познато, мајор америчке војске, из састава ИФОР-а, пуцао је на српске цивиле који су се испречили муслиманима на улазу у Добој. Две жене су рањене, а да "јенки" и није пуцао, исламским галамцијама је била довољна помоћ и то што је ИФОР све мирно посматрао. После искуства са Новим и Добојем, након изведених генералних проба,

Рушевине које имају кров, права су премија за избеглице

исламске демократе усмериће своју, дејтонску, "слободу кретања" ка главном циљу – колоне "повратника без оружја" кренуће ка Брчком. Да мирно и демократски демолирају Брчко и истерају Србе из овог града. Сада кад су сигурни да ће ИФОР пуцати на српске жене, знају шта им је чинити. У моменту када овај број "Велике Србије" буде пред читаоцима, већ ће се знати да ли ће исламски талас успети да се улије у Брчко, јер су њихови медији громогласно најавили да ће преко 10.000 "цивила" кренути у "Велики марш на Брчко". Свака сличност са Мусолинијевим, такође мирним, "Маршом на Рим" и нешто каснијим на Ријеку, случајна је, и да је икако могуће, западни новинари би ову "коинциденцију" засигурно приписали – Србима.

Савски мост

За сада, муслимани само пролазе кроз највећи град на коридору. Свакога дана, преко моста на Сави, из Хрватске, просечно пређе 140 возила, сви у правцу усташке федерације. Већином се ради о аутобусима који из иностранства превозе муслимане, а прелазак преко ратом оштећеног моста понекад траје и више од сат времена. Све под будним оком и оружјем пратњом ИФОР-а, који такву оперативност ни изблиза није испољио када је требало заштитити српске цивиле на сопственом прагу у Новом и Добоју. Када не штити исламске конвоје, ИФОР-ови хеликоптери веома ниско и уз невиђену буку, надлећу кровове Брчког. Сцена тако честа и у самој Бањалуци, а чији је ефекат срачунат на застрашивање грађанства. Ипак, како су Брчаци мало тврђег кова, нарочито они који су у град на Сави дошли из крајева које је НАТО већ бомбардовао, слободно се може рећи да пресвучени натисти (сада ифоровци) узалуд троше гориво. Много више пажње Брчаци посвећују – пијаци. Нај-

тражнији артикли су делови за електричне и водоводне инсталације, јер готово да нема стана или куће којима није потребно реновирање. Пијаца је и место где се може опипати пулс града. У недостатку других простора и могућности, зато што већина Брчача још увек чека посао, већи део дана проводи се управо на пијаци. Ту је и забележена анегдота која открива како грађани Брчког размишљају о социјалистима. Наиме, када је један вредни активиста СПС-а предложио свом познанику, иначе пијачном трговцу, да се учлани у Милошевићеву експозитуру за Републику Српску, овај му је гласно, да сви за околним тезгама чују, одговорио: "Хоћу, али под условом да ми у случају ваше победе на изборима, обезбедите визу за било коју западну земљу!"

Официрски допринос

Социјалисти имају много више успеха са официрским кадровима. Већина их кокетира са Милошевићевим агитаторима, а доста официра Војске Републике Српске већ има чланску књижицу са цветним дезеном. Вероватно сматрају да је то начин да задрже два стана, јер у Брчком, упркос стамбеној кризи, има око 700 станова за које Удружње избеглица тврди да нису додељени по важећим прописима. У њима се налазе углавном "алтернативне супруге" већ споменутих официра, а из ове чињенице проистиче неславан (и незваничан) рекорд који се везује за Брчко. По броју разведених бракова овај град је далеко испред свих осталих места у Републици Српској. У складу са "мировном политиком" официри су се већ опустили, али тешко да ће им романа имати хепиенд.

Све док Алијине буле "мирно и демократски" буду хтеле да умарширају у Брчко.

Огњен Михајловић

ИАКО РАТНИ ЗЛОЧИНЦИ СА ОВИХ ПРОСТОРА 1945. НИСУ БИЛИ ПОД ПРЕТЊОМ НИРНБЕРГА, САДА У 1995-96. СВИ СМО, КАО НАРОД, ПРЕД ХАГОМ.

РАТНИ ЗЛОЧИНЦИ НЕКАД И САД

Нова наређења главе породице из Толстојеве. Док прави криминалци мирно живе у Београду, комунисти оптужују добровољце за ратно профитерство.

После распада Југославије 1941. национални борци су одмах почели прикупљати оружје и већ у мају су повели борбу против окупатора у Србији, Црној Гори и српским крајевима тадашње Хрватске и Босне. Дакле, само су четници имали право на назив

морцијама у окупираној Србији, изазвати сталне одмазде окупатора према Србима. Тако су сви били на своме. То што су усташе и комунисти споразумно учествовали у комадању руске земље и убијали официре и војнике, захваљујући да отворе границе нацистима

главе на којима није била петокрака него кокарда.

Са Немцима некако,
са четницима никако

Како је велики агитпроповец Ђосић написао (када је престао да буде дворски писац) "Против Немаца смо се ретко борили, али смо свакодневно ратовали против четника". Значи, "народноослободилачка борба" комуниста је била борба против националних бораца, припадника сопственог народа. Чак ће Врховни штаб Народноослободилачке војске често преговарати са Немцима и усташама о размени заробљеника, а касније склопити споразум са њима о заједничкој борби против четника као "јединим заједничким непријатељима". Споразумеће се са Немцима да се заједничким оружјем одупру евентуалном искрцавању Савезника на јадранску обалу, иако би то скратило рат и умањило број жртава. Иако је то био злочин против мира, колаборација са непријатељем, злочин против сопственог народа, нико од њих није као ратни злочинац ишао у Нирнберг.

Нови "ратни злочинци" су се борили против других непријатеља, (а не сопственог народа) за спас својих живота и имања, али Милошевић је Дејтонским споразумом пристао да политичке војне вође изручи Хагу, као ратне злочинце! Па то је људски-нико не жели конкуренцију на власти.

Да се Власи не досете

Док су се комунисти од половине 1941. борили за интерес и под знамењем туђе државе (СССР и петокрака), ради увођења туђе власти и превласти, ту своју борбу су самоиницијативно прогласили "народно-ослободилачком" борбом, убијајући при том

Хашки суд – сапунска серија у наставцима

првоборца, али сила Бога не моли. Када је "вероломни пријатељ" Хитлер напао дотадашњег пријатеља Стаљина, комунисти су ишетаили из НДХ, где су уживали заштиту фашистичке усташке власти – по сремскомитровачком споразуму о рушењу заједничке државе и заједничке борбе за сопствену власт – и дошли у Србију да дижу устанак ради спаса "прве земље социјализма", па повели грађански рат против сопственог народа и националних бораца. Тако ће усташе и муслимани неометано у својим "сувереним" државама убијати Србе, а комунисти ће чаркама са немачким ко-

и фашистима (тада пријатељима СССР-а) је злочин издаје сопствене земље и народа. Али "Победнику се не суди" рекла је још Катарина II, па су комунисти опростили својим пајташима по идеологији, и нико није ишао на суд у Нирнберг.

Сада, 1992-95. српски народ у Крајинама борио се против истих непријатеља, како би се спасао клада и јама, како би сачувао сопствене домове и животе, али потписивањем Дејтонског споразума они ће у Хаг или ногама, или главом у бисагама. Мирин АФЖ навелико шије бисаге за српске

припаднике сопственог народа директно (због друге идеологије), или индиректно преко окупаторових одмазда, али су је у Историји НОБ-а, прогласили "етички и историјски чистом". Чак су пред народима затајени масовни масакри разоружаних "идеолошких непријатеља", цивила, жена и деце, који у борбама уопште нису ни учествовали, и то после закљученог мира! Комунисти су то себи опростили и заклели се на омерту о тим масовним злочинима. Али нису ишли у Нириберг!

Од 1994. СПС а нарочито СК-ПЈ пребројавају прекодринским Србима "злочине које су под кокардом починили према другим народима" у рату (а не у миру!) све у нади у реинтеграцију Југославије под владавином комуниста! Међу "злочинце" нарочито убрајају добровољце, а инвалидима-младинима који су мобилисани у ЈНА, уписују да су "радни инвалиди" да се "Власи не досете", јер Србија није била у рату. Опет можемо гледати фасаде Потемкинових села, којима су обиловале све комунистичке земље пола века. Сви они ће у Хаг! Јер тако хоће царица са Дедиње, а својим потписом цар је у Дејтону то и гарантовао. Нека се зна ко је газда!

Срби у Хаг комунисти на Дедиње

Крајем рата, септембра и октобра 1944. Врховни штаб НОВ је захтевао од Савезника да бомбардују србијанске и војвођанске градове (али не и НДХ!), али пола века није објављен број цивилних жртава. Тако су бомбардовањем сопственог народа, и уз војну помоћ туђих армија (Црвене и бугарске "ослободилачке" – раније окупаторске) "ослободили" Србију и Војводину, тај последњи бастион отпора комунизму. То је по међународном праву двоструки злочин: против сопственог народа и против цивила. Нириберг а ни од корова!

Када је 1994. НАТО бомбардовао прекодринске Србе, медијска дрека о злочинима против цивила дизала се до неба, уз додатак да су Срби сами криви за жртве јер нису пристали на Венс-Оенов план. Нама комунисти 1944 г. нису понудили ни такву алтернативу, него су распалили по нашим животима и имањима. Зато ће прекодрински Срби у Хаг, а комунисти ће остати у дедињској хладовини.

У име Бога Маркса

После "ослобођења" та власт "из народа и за народ" врши масовна убиства интелектуалаца, виђенијих људи, опозиционара, па чак и дечака (на Сремском фронту) који им нису пришли у име бога Маркса и корист СССР-а. Иако је то злочин против сопствених народа у миру, нико није од-

говарао; пардон: поделили су себи ордење, одликовања, унапређења у хероје, отимали имања убијених "идеолошких" непријатеља. Они себе нису називали профитерима (као што сада чине другима), него им је то "њихова борба дала". И ти "једва дочекани ослободиоци" увеле војну власт у поједине делове земље, исцепкане на 8 делова. Још увек нема Нириберга, ни ратних злочинаца, ни профитера, чак ни одговорних. Али ту је држава у држави: СУБНОР, да њихоу "славу борбе проноси" пола века.

Генерал Ђорђе Ђукић – без правног основа малтретиран у Хагу

Већ 1995. у Крајинама "има и злочинаца и профитера", иако нису вршили мирнодопска убиства ни пљачке. На удару су нарочито добровољци из опозиционих странака. Инвалиди и жртве рата препуштени су улици да их храни, јер су "ратни злочинци". Међутим, профитери мирно и богато живе у Београду, у влади, у министарствима, на директорским положајима друштвених предузећа, па и приватних, међу посланицима, али они неће у Хаг, јер ни лук јели ни лук мирисали.

Омерта, закон ћутања

Када је руководство КП Југославије и СССР дошло у "идеолошки" сукоб (1948.) чији је стаљинизам изворнији, уместо да се жртвује 5-10 верника из врхушке, само у Југославији страда око милион људи, жена и деце (5% становништва) по затворима, логорима и јамама. А колико је жртава било у осталим источно-европским земљама ни броја се не зна. А неће се никад ни знати, јер још влада мафијашка омерта! То су били злочини против сопствених народа, који су остали некажњени.

Када је 1993. забрањен СК-ПЈ у Крајини, јер је покушала пучом да преузме власт у војсци – као и у Бањалуци годину дана касније – летели су сви са политичких функција и проглашени ратним злочинцима. Па ваљда се не

може само тако једној професорки социологије рећи НЕ. Све се плаћа, све се враћа.

То је њима њихова борба дала

Сада почиње пљачка столећа ратом изнуреног народа, 1945 године: национализација, конфискација, аграрне реформе, одузимање свега што није усидано или заковано. То су назвали "експропријација експропријатора" за новог експропријатора. Ликвидира се грађански средњи слој ("буржоазија"), "главни непријатељи радног народа" а народ је КП и њени чланови. Главни циљ је: Сви морају бити једнако бедни, осим авангарде и ЈНА. Па се за њих увеле дипломатски магацини, отимачина кућа и станова, а за грађане (обичне масе) увеле се заједнички станови, јер то је њима њихова борба дала. Дакле, почиње награђивање злочина, али не и Нириберг!

Сада је то мало друкчије. Ако се опљачкани или поплаћени народ усели у туђе, онда су то ратни профитери. Али то нису министри-директори у Србији, који зарађују милионе на народној невољи и ратној несрећи. Они су опет (као и 1945.) свој на своме. За прекодринске Србе сви ти профитери једногласно одређују Хаг, а за себе Кипар. Свака птица своје јату леги. Пола века пљачкања народа не може се лако заборавити, па СПС и СК-ПЈ постају најбогатије партије у држави. Њима руководе пролетерски милионери и залажу се за приватизацију друштвене имовине себи, али не и радницима. Сваки светац себи крсти руке! Они неће у Хаг!

Већ 1945-46. извршено је темељно етничко чишћење Космета од Срба, како би се направило места Шиптарима које је италијански окупатор довео из Албаније, или су дошли на позив "братске" КП, како би попунили испразњене српске куће и имања прогнаних Срба. Затим долази етничко чишћење Срба из Лике, Херцеговине Босне, Славоније, како би се направило места за "заслужне" усташе и њихово "швиђење", који су пришли партизанима и КП "већ" 1943. када су видели да им заштитник губи рат. То су они тако чувени "возови без возног реда" који доводе прогнанике у Војводину ради колонизације. Тиме су се комунисти чак бестидно хвалили, као и совјети пресељењем у Сибир. То су нови ратни злочини етничког чишћења и присилног пресељења, али Бог је високо, цар је онда боравио у Белом двору, а послушници по осталим дворцима.

Сада ће прекодрински Срби ићи у Хаг због етничког чишћења; милом или силом народ се селио испред ратних операција у друга подручја. За то ће одговарати у Хагу "неподобни", они што су скинули петокраку и ставили кокарду или постали верници, али не бога Маркса.

Мира нема алтернативу

Али постоји још једна велика опасност: избеглице!!! Док је "издајница" Недић примао избеглице и невољнике са територије целе Југославије све време рата, дотле СК-ПЈ тај борац "једнакости и богатог живота" тера избеглице под нож кољачима. Не требају им сведоци и жртве политике два ока у глави: СПС и СК-ПЈ. А избори се приближавају! Шта ако ти преварени па напуштени гласају против својих упропаститеља? Зато се убрзано врши

Пристрасност Запада – наручене антисрпске демонстрације

попис избеглица, одабир "верника од неверника", па да видимо чија мајка црну вуну преде! Ту ће наша Буба и Мира да направе диференцијацију по старом моделу. Па ће некима признати избеглиштво, а некима наредити: пут под ноге! Којим правом сте нагрнули у своју матичну земљу? Требали сте тамо остати и हुтећи улазити у јаме; ионако би вас међународна заједница кад-тад пронашла и откопала, или би братство-јединство преко вас прелило бетонске плоче. Исто му се пише. Ко вам је крив што сте нам веровали у обећања о Великој Србији, или у Заједницу свих српских земаља? Сада Мира нема алтернативу. Сви на своја прадедовска огњишта, било их или не. Путеви Господњи су јасни: хуманитарна помоћ за избеглице има свој редовни пут: на Кипар, а не тамо неким бескућницима који ни капута немају!

И тако нам глава породице из Толстојеве улице, Мира Марковић, наређује: "Од оног што би одмах морало да се уради је следеће:

– "Одузимање оружја свим грађанима, осим онима (њеној полицији) који службено треба да га имају..." Изгледа да комунисти опет у кошмарним сновима виђају румунски синдром, па злу не требало треба ту рају обезоружати и обезглавити. То су радили и Турци

и комунисти. Даље наставља своје наређење:

– "Одузимање имовине свим ратним профитерима и ирнорезијанцима" (значи национализација и конфискација), али не каже да ли и онима од 1945. па надаље, или само садашњем руководству СПС и СК-ПЈ, министима, директорима друштвених предузећа, државним и партијским функционерима (напоко што ће оба Томића, па Марјановић, Раичевић, Крсмановић и остала ситна риба пљуцкавица?). Не говори да ли и вла-

Затим стиже абер из Толстојеве улице: "смањивање броја школских часова, књига и свезака (???) за ученике... "Па сигурно, шта има још да се учи у школама. О "светлој НОБ" све знамо, а о нечем другом и нема да се учи. То је сасвим довољно за пуну капу индоктринације. Опет Јово наново!

Али сада долази најважније наређење – извршење: "Забрањивање рада фашистичким странкама". Дакле на којег лидера или странку професор социологије пружи прст (као некада сеоски учача) тај је "доказани" фашиста. Ту другог Бога нема: или бог Марс или затвор. Бирај аго кога теби драго. А Милошевић ће ради мира од Мире извозити српске главе – ен масс – у Хаг, или затворе, како газда каже! То се чак не зове ни коалиција два ока у глави. То је обична колаборација против народа. У томе ће учествовати и верни приврженици, како би задржали или стекли право на мито, корупцију, право на хашпење, неосноване тужбе, личну приватизацију Алајбегове сламе, посланичка места и све што мирише на привилегије. Пошто сада више нема назива "ратни профитери" можда би организовани криминал више одговарало?

Ипак морамо на крају дати и неки закључак: да су комунисти Источне Европе, заједно са нацистима и фашистима, 1945 године, доспели у Нириберг и одговарали за своје злочине и пљачке, не би данас било Хага. Да су западне земље спречиле (а не помагале) да се комунистички злочини заташкају, па и да комунисти дођу на власт у земљама Источне Европе, не би сада ти народи вапили за декомунизацијом. Не би те земље "напредовале" у 19. век и првобитну акумулацију опљачканог народног капитала. Не би било нових ратних злочина, али ни ново-старих ратних криминалаца. Не би народи западали у беду, очај и апатију.

Марија Благојевић

ДОЧЕК НОВОГ ВЕКА

*Ес-пе-ес и Јула,
на одложен чек
двадесет и први
закупише век
У будућност светлу,
кроз прославу планску,
свако може стићи –*

*уз књижицу чланску.
Биће добра ића
и још бољег пића,
само ако прође –
тај чек без покрића.*

Светомир Момић

"ВЕЛИКА СРБИЈА" ПРОТИВ "ИСТАМБУЛА"

Настављена традиција мајевичко-семберских четника у најновијем српском ослободилачком рату. Као и у Другом светском рату, Бијељина је била први град којег су ослободили, на подручју тадашње Босне, српски четници

Полицајац Републике Српске испале иза угла кратке и уске улице. Сиђе са тротоара и заустави ауто четничког војводе Мирка Благојевића.

Дотаче шапку: "Ваше исправе, молим!"

Не желећи да обилази готово пола Бијељине, војвода, кад год крене од свог ресторана "Велика Србија" према кући, или до оближњег самог центра града, увек пресеца тај обилазак, возећи кратком улицом у супротном смеру.

У тој једносмерној, педесетак метара дугој и готово пустој улици, сем неколико паркираних аутомобила и по неког пешака, другог саобраћаја и нема.

Али овог преподнева 2. априла, војвода није имао среће да прође неопажено. Слеже раменима, хутке, мирно кроз прозор аутомобила пружа документе. Млади полицајац их кратко разгледа, објашњава да је направио тежак прекршај и да то више никако не чини.

"Овај пут вас нећу казнити", каже учтиво враћајући документ.

Само живот, само рука смелог случаја могла је да удеси овај догађај у центру Бијељине и то на данашњи дан.

Баш на данашњи дан, готово у исто доба дана, тачно пре четири године, војвода Мирко Благојевић је ослободио тадашњу милицијску станицу у Бијељини. Милиционери су три дана били блокирани у подруму своје станице. Пуни стрепње и са спремним оружјем, чекали су расплет крваве борбе у граду. Чекали су своју слободу или смрт. Војвода Мирко Благојевић је ослободио станицу, отворио врата и рекао: "Слободни сте".

Где је тада било ово младо лице дечака у полицијској униформи, које, очигледно, још није сусрело бријач. Он није препознао четничког војводу Мирка Благојевића. Једва да је превалио године пунолетства. Изгледа да је тек стигао са неког полицијског курса. Можда и није из Бијељине. На данашњи дан, пре четири године, био је дечак од четрнаест, петнаест година. Налазио се негде у збегу, или у неком склоништу, где су родитељи сакривали децу док је овде, баш у овом делу града, војвода са својим борцима водио

Војвода Мирко Благојевић

крваву борбу за сваку улицу и сваки пролаз, за сваку зграду и улаз.

Победа или Дрина

У оно време и све улице Бијељине и читава Семберија имали су за све Србе једносмерну улицу: победа или пропаст! Могли су да победе, или да скачу у Дрину!

Војвода коректно поздравља дечака у полицијској униформи. Мирно ставља документ у џеп. Може да иде даље. Слободан је!

Добар дан, слободо!

Са својим храбрим четницима војвода Мирко Благојевић на данашњи дан пре четири године ослободио је Бијељину. Данас га је правда спасила од казне. Било би згодно за причу, али би правда изгубила смисао. У аутомобилу и војвода и његов храбри саборац на задњем седишту хуте, очигледно, о истој теми из сећања која навиру. Онда је оно била пресудна борба за слободу. Данас је ово пресудна борба да се створи и очува српска држава на левој обали Дрине.

Време пролази и живот протиче у њему бледећи успомене. Педесетак метара једносмерне улице је разлика између заслуга и прописа. Живот иде

даље. Ништа тако не стари брзо, као старе заслуге. Прописи немају памћење. Али, ни правда никад не губи потпуно своју суштину.

Правда је данас у Републици Српској само у метежу неправди, које их окружују. Неправда је опколила Србе, заглавила их страшном лармом неправде. Збуњује их и разбија. Доволи их пред страшну зебњу – да ли су још једном узалудно жртвовани, желећи свој мир и слободу?!

У Бијељини на данашњи дан њеног ослобођења нема ни једног знака прославе те слободе.

Читава Семберија и сва српска земља је заљуљана смутњама од Истока до Запада. Народ пролази хутке и оборене главе, притиснут тешким искушењима живота и том грмљавином лажни и зла против себе.

Само на згради ресторана "Велика Србија" четничког војводе Мирка Благојевића развијен је барјак радикала и четника. Истина увек има свој пламичак, макар лелујав и слабашан. Срби су под страшном претњом. Издајни и опкољени. Они су обећени, али нису изгубили памћење.

Пре недељу дана, упркос свим тешкоћама, сручили су се у Бијељину од Мајевине до Дрине. Дошли су са барјацима и транспарентима да поздраве вођу радикала Војислава Шешеља, војводу Мирка Благојевића и све храбре борце за своју слободу. Стизали су тракторима, стопирајући, или дугим пешачењем. Семберија је била под једним барјаком. Пружили су подршку председнику Радовану Караџићу и свима, који се боре да очувају српску државу. Без те државе, њима нема ни живота ни слободе.

Ко може да заборави толике жртве и патње живота за четири године крвавог рата. Синоћ до касно у ноћ причао сам о томе са војводом у његовом ресторану и тамо у недовршеној кући на крају града. Све вароши Семберије и читаве Републике Српске, сви засеоци и села обележени су гробовима из рата, који се виде у пролазу. Ожигљци су тешки, ране дубоке. На сваком кораку оне подсећају на највећу цену стечене слободе, а њој се у смутњама и издајама не види крај судбине.

Сирочићи на друму

Тог врло хладног јутра, последњег дана марта, возио сам према Бијељини. У Балатуну, селу двадесетак километара испред града, на путу ме заустављају три дечака. Лако обучени, у истим тренеркама, очигледно добијеним од неке хуманитарне помоћи, унели су са собом хладноћу и дечју живост.

"Помоз' Бог јунаци! Откуд ви на окупу", покушао сам шалом да се уклопим у живост. Не, у рату се не треба никад шалити, ни у дечјој игри, не знајући на шта све то може да изађе. Читав разговор запамтићу до краја живота.

"Па ми смо браћа", каже онај најодраслији. "Ја имам дванаест година, зовем се Драган, а ово је Зоран и има једанаест година. Јову је девет и по", показује на најмлађег брата плаве косе. "Јесте, мени је девет и по", потврђује Јово, трљајући озебле руке. "Презивамо се Лобожински", одрешило допуњује браћу.

"А докле ви идете", пита Јово изненада.

"До Бијељине", кажем.

"Можемо ли и ми са вама до тамо?"

"Можете, Јово, можете јуначе", кажем. "Али куда ћете тако далеко?"

"Идемо ти ми још даље. Ми смо из села Јоховца, тамо иза Јањине. Два'ест километара иза Бијељине", објашњава Јово.

"Како тако далеко путујете сами?"

"Па ми сами живимо", слеже Јово раменима. "Немамо нико!"

"Па где су вам родитељи?"

"Тата је нестао тамо у Гламочу кад је била офанзива усташа, још у септембру. Чули смо", каже Јово, "Сад тамо ископавају гробове. Имамо једну тетку овде у Балатуну, па смо ишли да је молимо да она иде на то ископавање гробница. Можда ће да нађе тату".

"Па, хоће ли да иде", питам, тек, да би нешто рекао.

"Хоће, хоће. Већ је поранила и отишла, а ми идемо кући."

"А где вам је мајка?"

"Немамо мајку", каже Јово. "Она нас је оставила кад је њему"; показује Драган главом на Јова, "Кад је њему било пола године. Никад је више нисмо видели."

"Она живи тамо... У Аустралији", каже Јово.

"Да ли вам је писала?"

"Није. Никада. Писали смо ми њој, али нам није одговорила, никако."

"Зна ли она да је тата... нестао... да... сте сами?"

"Зна. Има она једну родицу у Немачкој, па је она јавила", каже Јово.

"Да ли вам је бар послала нешто... Да ли вам неко помаже?"

"Она није слала, никако. Дају нам мало у Црвеном крсту, кад имају. Али немају."

"Имате ли бар огрева?"

"Слабо, Бога ми. Онако, кад нас сечемо у шуми."

"Идете ли у школу? Како учите?"

"Идемо", кажу готово у глас. "Ја сам добар, а они су", показује Јово на Драгана и Зорана, "Јако добри."

"Имате ли кућу? Каква вам је кућа?"

"Планска! Планска, ал' није довршена", каже Јово.

Мучнина је потрошила разговор. Јово је бистрији од планинског потока на Мајевици. Мени недостаје више речи за разговор са њим. Недостају бар оне уљудне и праве речи за ова три одрасла, озбиљна човека. Одрасла силом рата и несреће. Драгану је дванаест година, Зорану једанаест, Јову десет. Њихов отац Миладин Лобожински из Јоховца код Јањине имао је тек тридесет и пет. Подизао је три сина, почео да гради кућу, "Планску кућу"... Нестао је у усташкој и НАТО - пакта офанзиве на Гламоч између 8. и 12. септембра прошле године. Борио се у гарди "Пантер", Прве семберијске бригаде - Бијељина... Сада га сестра тражи по гробницама. Од живота су се опростили, нема га на списковима заробљених у Међународном Црвеном крсту. Не трагају за животом, трагају за гробом.

У ресторану "Велика Србија" војвода Мирко Благојевић вади новац и дели сирочићима. Скупљају помоћ и војводини саборци који су се ту нашли. То су људи који су се четири године борили. Гледали и осећали смрт изблиза. Били су рањавани и видели свакаке несреће. Судбина дече их је, види се потресла и оживела сва сећања.

А сутрадан поподне поново су се појавили. "Обећао си да ћеш да дођеш. Ми смо те чекали, а тебе нема никако", каже ми Јово. "Хвала вам. Ви сте бољи људи од мене па сте ме се сетили. Мало сам одошчио", кажем, "Али сада ћемо сви заједно право код ваше куће."

"Е, сад ми не можемо. Морамо до тетке у Балатун. Да видимо да ли је нашла тату", каже Јово.

Војвода Мирко Благојевић опет вади новац и скупља помоћ.

Јово објашњава да им више не треба. Оно што су добили јуче поделили су, каже Јово, на три дела. Једну трећину је задржао Драган да имају за трошак. Зоран је другу трећину дао комшији Маринку да им причува кад им затреба. Јово је за трећи део уплатио хлеб у пекари. И сад, каже, могу да подижу хлеб кад поћу у школу.

Осмех из рама

Добар дан, слободо! Не, никада не почињите шаљив разговор у рату. Увек на нешто може да изађе. Велика је била његова цена. Она је неисказана и њена мера је неслућена дубина трагедије и несреће.

Срби су обећени али нису изгубили памћење. Војвода Мирко Благојевић кроз причу о свом ратном путу прича о историји те несреће, о коренима зла о томе како је све почело.

Одмах на улазу у просторију Српске радикалне странке стоји усправљен препарирани медвед размакнутих шапа и разјапљене чељусти. Стари ловни трофеј са Мајевице је симбол снаге. Стално избегавајући да прича о себи и свом ратном путу, скрман и тих, војвода Мирко Благојевић, изненада живо и весело показује многе урамљене фотографије на зидовима. Његови саборци у строју. Други ликови су појединачно, под пуном ратном спремом. Невероватно, сва та лица се смеше, ако никако другачије оно бар у очима. Из њих избија слика снаге. Избија нека енергија. Снажна воља чита им се у лицу и ставовима. Снага, младост, лепота. А многих више нема. Само судбине са тих слика, њихови подвизи и погибије исписали би томове чудесне историје. Са рукама на леђима војвода замишљено разгледа фотографије. Сећања су одлутала. Враћају призоре крвавих борби на данашњи дан.

Мирко Благојевић са др Војиславом Шешељем у Републици Српској Крајини, пре почетка рата

Тврди Благојевићи озренски

Гледају нас слике са малтера зидава, гледају те насмешене очи са њих, смело и отворено. Војвода се хутке одмерава са својим борцима. Расли су ту у Бијељини, по Семберији и горе до Мајевице. Отац Мирка Благојевића доселио се у Бијељину још 1958. године. Спустио се са Озрена у равницу која је више обећавала за живот него родна Пакленица. Тврди сој Благојевић је вековима тамо живео. Остало је тамо других Благојевића. Потурице су у овом рату сто пута кидисале, али Пакленица је остала слободна. То је место докле су потурице највише успеле да стигну. Има Благојевића по свим просторима српских земаља.

Војвода је у себи понео доста од тог корена. Лагоднији живот у Бијељини и равници није много одузео у том првом колону. У Бијељини је завршио основну па средњу – техничку школу. Радио је неко време у представништву једног словеначког предузећа, али врло кратко. Снажне воље, предузимљив и енергичан, посветио се приватним пословима. Живео је и по европским земљама, радећи у Немачкој, Холандији, Француској, Италији, Чехословачкој и Мађарској.

Вратио се у Бијељину у право или погрешно време, све зависи са ког аспекта се посматра. Стара државотворна мисао, национално осећање и патриотски дух на прво место животне скале вредности стављају питање слободе, одбране народа и државе. Ситне душе пуне егоизма и малих рачуна бекством бирају супротни правац.

Веру за вечеру

Војвода Мирко Благојевић је добро познавао прилике свог краја. Спортиста, образован са доста искуства у путовањима, јасно је видео какав може да буде расплет замршеног клупка и Југославије и Босне у њој као велике тајне. У Бијељини и око ње уочи овог рата живело је 100.000 душа: тридесет хиљада потурица и седамдесет хиљада Срба. У свим селима око Бијељине живели су Срби. Потурице су живеле у граду. То је стара привилегија далеких корена, несрећа и робовања. Сви који су за време турског поробљавања променили веру и прешли у ислам стицали су привилегије. Отоманска империја није била грађанска, него верска држава. Оног тренутка када се неки Србин истурчи егзистенцијално ужива једнака права као и Турчин из Мале Азије. Искомплексирани и празне душе са подсвесним тиштањем "Да су издали веру за вечеру", муслимани су грабили и веће привилегије него праве османлије. Потурица гори од Турчина. И те привилегије су биле на рачун поробљене српске сиротиње. Због те постојаности потурице су им се светиле и прогањале их. Привилеговани да живе по вакуфима, да се баве занатством и трговином, да господаре и господују за "Рајетине" су оставили

У Бијељини, пред одлазак у помоћ браћи у Крајини

сурову земљу босанских брда. Шта то лаже данас пропаганда Европе. Кома то није јасно како су то Срби катастарски власници 73 одсто све земље у Босни. Вековима су крваво живели на тој земљи својих предака. Правно посматрано Срби су власници и поља и градова, сваке стопе читаве Босне и Херцеговине изузимајући, нешто мало правих Хрвата и њихових, који проценат, поседа. Потурице преласком у ислам у верску државу, нису постали само Срби друге вере, него држављани отоманске империје. Постали су чланови државе окупатора. Ослобађањем те земље, по праву и правди требало је да нестану друмовима према Малој Азији као и остали Турци и османлије. Пример је идентичан, као кад би смо поставили питање зашто окупирани део Француске или Пољске није задржао Хитлерове Немце да ту остану и праве некаку државу. Али да-

нашње насиље има своју правду и логику. Тешко је поверовати да Запад, ма како био неписмен и необразован са својим кратким курсевима за рад, нема ипак историчаре и стручњаке који би данас јавно појаснили да су потурице у Босни остале конзервативније и од самих Турака. Истамбул је у време Ататурка желео да личи на Француску. Потурице у Босни и Херцеговини су скинуле фереце својим ханумама скоро три деценије после Турске, тек 1947. године.

Срби комунисти, Титове потурице

Занимљиво је повезати нити тог истог континуитета за време владавине комунистичког и усташког крвника Јосипа Броза, званог Тито. У његовој атеистичкој земљи, потурице су добиле националност искључиво на кон-

Семберици на барикади у Српској Крајини

Проглашење у чин четничког војводе у манастиру Кнежина, на Романији

фесионој основи. Био је то јединствен пример у политичкој историји читавог света. Али, у српској Босни и Херцеговини прича о привилегијама се поновљала за време комунистичко-ушасташке владавине у истим облицима као за време султана и отоманског ropства.

Срби су остали по брдима, потурице по градовима, где је живот био лакши и угоднији. Војвода Мирко Благојевић није имао чак ни исте услове из доба кнеза Иве од Семберије. Срби нису имали своје аутентичне представнике. Потурице су имале своје аге и везире. Срби – комунисте, нови вид оних што су продали веру за вечеру. Срби су се лако спуштали планинским низбрдницама до Бијељине, али ту нису могли да остану. Потурице су лакше запошљаване. Компактни и збијени на верској основи, подстицањем од државе и са психолошким истанчане лукавости и оријенталне притворности чинили су све за своје.

Потурице су у Бијељини добијале лако пословне просторе, плацеове за куће и кредите за њихову изградњу.

Путуј каурине!

Супруга војводе Благојевића је инжењер водопривреде, једини у Семберији. У тој равници пожељније занимање није могла да изабере. Дипломирала је са десетком, али је седам година чекала на бироу. Посао никад није добила.

"Значи", каже војвода, "Србине заврши школу, пут под ноге па у Београд и не враћај се више у Босну."

Тамо где су потурице живеље у већини, владале су, јер су били маса. Тамо где су живеље у мањини, владали су, "Јер нема смисла да се мањина осећа угрожено".

Таква политика је вођена. После Другог светског рата рачуна се да је више од 60 хиљада Срба тихим прого-

ном нестало из Босне и Херцеговине путем преко Дрине. Они који су остали, живеље су притајено. Није било српских свадби. Српских знамења и крштења. Није било помена Видовдана, Божића и Васкрса сем као мале породичне, иза зидова скривене тајне. Нестао је српски еп. Избрисано је Светосавље, два основна мита историјског опстојавања овог народа. Јутром и вечером крунило се српство и тањило српски дух.

Војвода Мирко Благојевић је постао три у оку још када је први у граду позвао свештеника да освешта његов локал. Када су у кафани почеле да се слушају родољубиве српске песме, то је било већ и превелико.

Зар је тако стање имало други исход, сем распада. Вишестраначки живот у Бијељини није ништа битно променио. Основана је Српска демократска странка. На првом наступу Српске демократске странке, Срби су разлучени и растурени. Разбијени потпуно. Војвода их је после обилазио и окупљао поново.

"Разбијали су их потурице и комунисти, заједно", прича војвода. "Потурице, и комунисти дисали су једном душом. Било им је важно да овде у Бијељини само ништа српско не прође. Може кинеско, може азијатско, може муслиманско, католичко и комунистичко, али њима је само било важно да ништа не буде српско. Војвода помаже СДС-у. Уводи их на јавну трибину у омладински дом. Србин ту није смео ни да помисли да уђе. "Верујте", каже војвода, "члановима Општинског одбора Српске демократске странке су клецала колена док су улазили у омладински дом."

Војвода их је храбрио својим примером. Нешто због боксерске каријере, нешто због личне храбрости и ауторитета, тек потурице су се бојале Мирка Благојевића. Имали су извесно страховоштовање према његовој личној снази.

Потурица гори од Турчина, комуниста најгори

"Српски кадрови од раније, били су најгори људи. "Они су", каже војвода, "Да би се дочепали власти, неког мизерног положаја и функције, морали жестоко да пљују по Србима. Потурица гори од Турчина, каже народ. Нове потурице, комунистичке, горе су још и од старих потурица. Кад се дочепалу неког бедног положаја, а то је само место неког извршиоца и послушника, тек онда тешко ономе ко је Србин. Ако је у Бијељини Србин директор неке фирме, ту је могао запослити искључиво само потурице. Ако је потурица директор, исто тако."

Комунисти пореклом Срби свој интернационализам и "братство-јединство", доказивали су искључиво суровим обрачунавањем са Српским народом.

"Због свега тога", каже војвода, "муслимани су били богати људи. Владали су богатством. Владали су кад су на

функцијама. Владали су преко комуниста пореклом Срба. Све је било под њиховом управом. Србин није могао да продаје ни на пијаци. Могао је да донесе робу до пијачне капије и ту да је прода потурицама. "Бјежи Србине, ти унутра нема шта да тражиш". Потурице су држале монопол. Продавале су српску муку. Богатили се на српском зноју. Да ти кажем у једној речи – држали су читав живот у шаши".

У новим условима вишестраначког живота разлагао се политички живот. Дуго мучени Срби су све гледали са старим страхом и много неверице. Врло је интересантно запажање војводе Мирка Благојевића у том расплету. "Права је срећа", каже он, "што је на челу СДП био потурица Нијаз Дураковић, а не неки Србин. Срби су се у гласању ипак држали старе поуке сопствене историје – "У Турчина вере нема", па су мало гласали за ову странку. Да је на челу странке био неки са српским именом, наравно комуниста, Срби би се залетели као муве на лепак. На страну то што би Нијаз према Србима, бар због лукавости био бољи него српски комуниста који би исказивао своју интернационалистичку шизофренију. Главна несрећа је у томе, што би Срби у Босни завршили у некој заједничкој Цамахирији са мултинационалним и мултикултуралним пароллама, закопани за вечита времена".

Ојањени и преплашени, Срби у протеклих пола века прихватили су, једини, комунизам у стилу "дај – шта даш" све, само да не буду опет клани, вешани и набијани на колац. Све је боље и праведније од бесних ага и ханшар дивизија. У почетку, или тачније на крају Другог светског рата, десетковани и замореног бића, Срби нису могли да се супротставе комунизму. Војвода Благојевић сматра да им је у то време стигао комунизам и исконском емоцијом Срба према Русима. "СТИЖУ РУСИ, ВАЉДА ЋЕ БИТИ СВЕ У РЕДУ", била је девиза њиховог надања.

Уочи овог рата изгледало је да ће у Бијељини и читавој Семберији све најзад кренути праведније по Србе, Српска демократска странка на челу са доктором Радованом Караџићем победила је на изборима у овом крају.

"Било је то много за почетак, али мало да се нешто више промени. "Избори су" прича војвода, "донели поделу власти са СДА Алије Изетбеговића. Почело је одбацивањем Срба који су се истицали у предизборној кампањи Српске демократске странке. Фотеље и положаји дељени су левичарима. Опет су у том седлу били стари комунистички директори. Било је то зачуђујуће одсуство храбрости и воље да се у будућност крене смело и на нов начин. Као да је у памети била уврежена дуга комунистичка пропаганда да су само они богом дани да воде народ и нико више."

Српски четнички покрет

На другој страни, потурице доводе образоване, младе и лукаве. По причању војводе Мирка Благојевића српско одушевљење сплашњава. Људи постају разочарани у СДС. Резигнирано увиђају да то није оно што су желели. У стварности се, каже, мало тога променило. Готово ништа. На место председника општине Бијељина, постављен је човек који мудрује. По опробаним комунистичким манирима, сећа се војвода, председник јавно највише критикује себе и своје Србе. Комунистички систем самокритике познат као обавеза "Да се свако разкрикује".

Српски националисти постају предмет честих напада. Постали су сметња тој новој власти, за коју су се тако срчано и без резерве борили. "Али ми се нисмо, прича Благојевић, "обазирали на све то". Војвода је са својом групом основао Српски четнички покрет. Било је то у децембру '91. године. Колико ће тај чин бити од значаја за кључну судбину Бијељине, нека оцењују историчари. Одмах по оснивању Српског четничког покрета, та странка почиње да се јавно изјашњава о свим битним питањима. Одмах су захтевали да се на Дрини поруше сви бункери који су ту остали још из времена Другог светског рата. Поставили су свој јавни захтев да се у Бијељини обнови споменик краљу Петру I Карађорђевићу, који је порушен почетком 1941. године од Немаца.

Српска демократска странка у потпуности прихвата предлог и руши остатке немачких бункера. Српски четнички покрет на челу са Мирком Благојевићем захтева да се звање милиционер промени у жандарм, а у образложењу подсећа да је име милиција везано за комунистичко-ушашки терор над народом и да је постојала и

по свету озлоглашена муслиманска милиција.

"Напиши молим те да за начелника СУП-а тада долази Предраг Јешовић, муслиман. Он јако лоше врши ту дужност, поготову у моменту када је и последњој будали у Бијељини јасно да ће избити рат. Власт у граду почиње да гуши Српски четнички покрет. Ускраћена нам је могућност да преко радија дајемо своја саопштења, предлоге и одлуке. Срећа је што смо тада то могли да објављујемо преко програма радио и телевизије Нови Сад и преко Радио Митровице. Пољница у граду тера по своме. Приводи неке сведоке и доказује да смо ми четници, а нама то пише у имену странке. Међутим, они томе придају призвук хајке. Предзнак нечему што је забрањено, нешто што је лоше и штетно. Чине то старим комунистичким методама. Уђу у село да због неке ситнице приведу неког нашег човека. Село мало, нема двадесет кућа, а они заређују по кућама од почетка села. Питају где је кућа тог и тог четника и то онако строго и тајанствено. Кад све узбуне, тек онда оду на праву адресу, коју су раније знали. Човека поведу са собом, а остатак села узбуњен и узбуђен, гледа како одводе четника. Тако они утерују страх у кости људима. Нама је јасно да је рат на прагу, али људима који овде воде СДС није. Лепо им је. Дочепали се оно мало власти и желе да уживају."

"Да ли сте о таквом стању у Бијељини обавестили руководство СДС-а", питам војводу.

"Да. Отишао сам код председника Караџића. Он је диван човек и тада ме је уважавао. Рекао је да ће се то стање променити. На жалост није се ту Бог зна шта променило. Власт у Бијељини су дозволиле да 31. марта потурице заузму све кључне тачке у граду."

"Али пре тога на лице светог Пантелије дошло је до инцидента у Бијељини. Шта се тада десило?"

Договор пред акцију

Бијељинска стварност – читуље погинулих српских бораца

"То је стара заветина Бијељине. Српска демократска странка је одржавала свој митинг. Дошао је да говори покојни професор Јован Рашковић из Републике Српске Крајине. Дошли су комунисти и потурице да разбију митинг. Кренули су већ опробаним триком, журишали су према трибини са сликама крвника Броза. Халакали су и викали: "Уааааа четници..." Гужва је већ почела. Био сам ту само посматрач, али кад је гужва почела, ја сам се са покојним Браниславом Филиповићем муњевито пробио до позорнице. Наше појављивање пред рулом потурица и комуниста, било је довољно да стану и устукну. То разбијање митинга било је унапред режирано. Требало је да се догоди оно што се догађало широм тадашње БиХ. Они су кидисали, а полиција није реаговала да заштити јавни и легални митинг."

Није тешко претпоставити како такви нереди утичу и обесхрабрују народ да се окуља. На митингу је било доста света. Али потурице и комунисти су били компактни и агресивни, са унапред смишљеним планом. Митинг је одржан али је брзо приведен крају.

Сусрет са др Шешељем

Врло кратко ће још Мирко Благојевић са групом часних српских патриота помагати СДС-у. Није му се каже, свиђала странка која у свом програму има стално реч: "Ако", "Ако Југославија остане...", "Ако се муслимани одвоје..." Све нешто: "Ако, ако, ако..."

"Гледао сам преко телевизије наступ војводе Шешеља у предизборној кампањи за председника Србије", сећа се Благојевић. Видело се да је то човек изузетне памети и то ме је привукло. У време избора држали су га у затвору."

Негде 9. децембра, то је ваљда био дан избора Шешељ је дошао у Бијељину. У ресторану Мирка Благојевића "Велика Србија" окупило се двестепедесет људи. Војвода Шешељ је одржао говор. Тада је основан иницијативни одбор Српског четничког покрета за северо-источну Босну.

Српска срамота

"Е тада је", каже војвода Благојевић, "покренута жестока кампања против нас. На српску срамоту и челници СДС-а из Бијељине укључили су се у ту хајку. Замисли дође код мене Алија Сарачевић, потпредседник СДА, мој комшија и каже где си, ово, оно. Био сам ти, вели, код овога и онога. Свака ти част. Бога ми тебе су, каже, муслимани схватили добро. Мало те се боје, али шта ти милиционер Србин мисли, вала је мене муслимана срамота да га слушам кад прича како би се он теби крви напио. Све је то било због моје изјаве о неопходности стварања српске државе и обнове споменика краљу Петру I Карађорђевићу. Ето због чега би се мени милиционер Пацан иначе Србин, напио крви."

Шта виде "Босански погледи"

У тадашњој кампањи против војводе Мирка Благојевића и његових људи објављен је и текст под насловом "Бијељина неће Србију".

У тексту пише: "Српска радикална странка из северо-источне Босне последњег дана марта обавестила је југословенску јавност да ће први дан након Васкршњих празника, расписати референдум путем кога би се тамошњи српски живаљ изјаснио да ли жели да се тај део Босне и Херцеговине припоји Србији. Иначе после формирања ове странке, јануара ове године,

која је продужена рука Шешељевог четничког покрета у овом делу Босне више ништа није као прије. Рамазан, време поста бијељински муслимани никад нису дочекали и проводили у већем страху, него сада. На намаз одлази све мањи број муслиманки, ако то и чине, онда обавезно заобилазе Титову улицу у којој је смештен кафе "Србија", власништво Мирка Благојевића, председника тамошњих радикала. Како тврде становници Бијељине, испред овог ресторана, који је уједно и сједиште радикала, Благојевићеви гости и припадници омладинског покрета "Равна Гора", муслиманке вријеђају, пријете им клањем, рушењем памије, узвикују: "Ово је Србија и ово су страже Ђенерала Драже". А из околних села увече се чују рафали. Бијељину смо посетили два дана прије Васкрса. Само помињање имена новина за које радимо, затим разоткривање националне припадности аутора текста, било је довољан повод за врло непријатан разговор са војводом Благојевићем и његовим симпатизерима и највероватније и ментором Пером Симићем, дописником "Политике" и "Политике експрес" итд."

Тако је писала новина "Босански поглед", коју је покренуо у оно време Адил Зулфикарпашић. Војвода Благојевић каже да су сви детаљи наравно лажни. У страху су велике очи. У лукавости су велике лажи, суштина је у томе да је Мирко Благојевић са својим људима јасно ставио до знања да у Бијељини и Семберији неће проћи Алијин концепт муслиманског фундаментализма. Очигледно је како из далека опицавају пулс и покушавају на сваки начин да подигну тензију међу потурицама.

Потурице су, апсолутно, све припремале за почетак рата. Није чудо да је за њих Мирко Благојевић, некадашњи боскер, "Радничког" и Партизана, са својим присталицама велика препрека у тим плановима за Бијељину и читав крај.

Седиште Српске радикалне странке у Бијељини

Руководство Српске радикалне странке за Републику Српску

"Једино су се јадни Срби", каже војвода Благојевић, "надали и веровали да ће све бити у реду. Без остатка веровали су у снагу, одважност, поштење и спремност Југословенске Народне Армије. Веровали су, част изузетима тим партизанским официрима, галовима комунистичким, који су нас коштали територија и живота и довели нас у ову ситуацију. Бијељина је била једна велика касарна. Није се знало да ли је она комунистичка и исламска, или нешто друго. Било је ту разних чиновна. Кад крену са посла својим кућама не можеш да прођеш кроз град од њих. А кад је у граду почело да се припрема велико крвопролиће, ни нос нису помолили. Крвава борба је висила у ваздуху. Осећала се напетост и фитиљ тог динамита је већ био упаљен. Политика је испрела све могућности. Сваки нормалан човек зна да ће тада проговорити оружје. Рат је био питање момента. Потурице су већ биле наоружане."

Официрчине огрезле у партизанлуку

"Одакле им то оружје?"
"Куповали су и од официра", каже војвода. "Те официрчине су педесет година огрезле у нераду, партизанлуку. Нису они неговани да имају патриотско осећање, ни официрску част, него да се боре против Срба и да се клањају Брозу. Њему је важно да украде пушку и за њу добије две хиљаде марака. Није важно што ће та пушка да убије неког Србина. Украде и прода десет пушака, то је двадесет хиљада марака. Затим, ту је био проклети СК покрет за Југославију. Ти безумници, ти антисрби по својој суштини, наоружавали су своје активисте, подједнако и потурице и вајне Србе. Тајно су делили оружје. Зар је мало било таквих случајева. Цело муслиманско село Јању су наоружали. Наоружавају наше противнике у име својег братства – јединства. Могу само то да кажем да смо тада ми били на власти, уместо оваквог руководства СДС-а у

Бијељини, ми бисмо енергично и непоколебљиво предузели благовремено све што је потребно. У Бијељини и Семберији рата не би било. Метак не би био испаљен. Кад би видели озбиљну државу и озбиљну власт, потурице би рекле: "Ми смо Срби, муслиманске вероисповести. Ми ћемо да живимо у српској држави." Иди ти у цамију па се клањај, али ти си Србин. Српска држава, српска војска, српска застава."

Војвода Благојевић популарнијим језиком готово да преричава суштину онога што се давно десило у арапском свету и њиховом националном ослобађању у земљама где је некада владала Турска империја.

Потернице за добровољцима

Тада је рат у Републици Српској Крајини већ био готово завршен. Из Семберије је било Срба добровољаца на вуковарском ратишту. Тадашња Босна и Херцеговина је припадала тада Југославији, али је за добровољцима који су ратовали у Југословенској војсци почела да издаје потернице, а тој истој војсци још увек ништа није било јасно. У суштини, то је био само још један чин изневервања њене уставне обавезе започет предавањем касарни и територије у Словенији, толерисањем геноцида кога је јавно обећавао Мартин Шпегел, њихов бивши генерал, затим предавањем наоружања и касарни по Хрватској, остављањем народа без заштите, па све до мирног посматрања на вечери крвавог рата кога је спремао Алија Изетбеговић и ко зна ко све још.

Човек коме Семберија верује

СДА је у Босни издала потерницу за др Војиславом Шешељем. Војвода Мирко Благојевић и његови људи су одговорили следећим саопштењем:

"Гарантујемо безбедност др Војиславу Шешељу и да га нико не може ухапсити. Али забрањујемо долазак Алији Изетбеговићу. Због његових изјава, његовог муслиманског фундаментализма, којим жели да од Босне направи цамирију и не гарантујемо му безбедност."

Алија Изетбеговић никада није ни дошао у Бијељину, а такво саопштење војводе Мирка Благојевића и његових следбеника наишло је на велике симпатије у народу. Мирко Благојевић је постао човек коме Семберија верује. Постао је симбол отпора и заштитник српског народа. Зато није случајно што је рат почео у Бијељини управо нападом на његово упориште.

Ослобођење Бијељине

Тог 31. марта, још у девет сати ујутру осетило се да барут мирише у ваздуху. Војводи су његови људи јавили

Са др Војиславом Шешељем на митингу Српске радикалне странке у Бијељини

да потурице управо деле оружје својим борцима. Прецизирају да ће те вечери и ноћи почети рат. Четници су већ имали неких сазнања какав је конкретан план потуриша. Миркова глава је требало да буде на турској страни. Чим убију њега и његовог брата на списку је следећих неколико виђених Срба. По плану потуриша, биће то довољно да Срби из читаве Семберије крену у беганију преко Дрине. Рачунали су да ће уз Мирка Благојевића убити и педесетак његових момака.

Војвода и његови момци су били крајње опрезни, али веома слабо наоружани. Ловачке пушке, карабин, пиштољи и неколико аутоматских пушака. Доле испред седишта странке СДА, у Његошевој улици број 6, потурице деле оружје и постројавају се. Брзо је пукао глас и Срби се окупљају око Мирка Благојевића испред "Велике Србије". Војска као да је потонула. Официра нема нигде у граду. Касарна изгледа мртво и напуштено. Начелник СУП-а Предраг Јешовић неко време је слао некуда патроле. "Тај муслиман није знао ни где се налази ни куда

иду његови људи ни одакле се враћају. Он је кукавица у души", каже војвода.

Нестале су и патроле полиције. Забарикадирали су се у подруму полицијске станице. Град и народ је препуштен и остављен на милост и немилост.

Битка је почела средњевековним призором. Јашући на коњу један припити потурица је догалописао до "Велике Србије". Било је у том чину нечег охолог и азијатског. Мирко је рекао свом рођаку Драгану да постави аутомобиле као барикаде са једне и друге стране, тако да кроз улицу не може да се прође великом брзином. Потурица галописа на коњу и вади бомбу из цела. Драган покреће ауто и обара коња. Потурица вади другу бомбу, а Мирко Благојевић га погађа и рањава из пиштоља. (Тај потурица је био млађи човек. Излечен је после у болници и доцније размењен.)

Педесетак метара од "Велике Србије", у центру града, потурице су заузеле свој пункт у кафани "Истамбул". "Велика Србија" и "Истамбул" стајали су лицем у лице.

Рат је почео. Од "Истамбула" потурице отварају паљбу. Читавог дана размењају ватру. Те ноћи покојни Бранислав Филиповић заузима "Истамбул". Војводи стиже појачање. Долазе момци из војне полиције са Зораном Јазићем, братом Лале четника. Са собом су донели три аутоматске пушке и сандук муниције. Трешало је у жеку борбе све то довући. Пристиже и Ненад Шубарић са момцима. Војвода и његова војска већ контролишу 150 метара територије у граду. У два, три сата ујутру потурице ударају снажно како би повратиле изгубљено. Нешто се међу њима догодило због тог неуспеха. Њихов командант Кадро Нагалић обукао је димије, ставио ферецу и побегао у Брчко. У само свануће до војводе стиже Миле Благојевић Дума са неколико Арканових бораца. Распоређују се и праве план. У току дана, 1. априла овладали су већим делом самог центра Бијељине. Ослобађају електродистрибуцију, пошту и радиостаницу.

Међутим поподне, сећа се војвода, Арканови људи изненада напуштају Бијељину. Војвода не зна зашто се то десило. Верује да је то била нека интервенција њиховог шефа из Београда. Из околних села пристижу слабо наоружани Срби из територијалне одбране. Од оружја имају "паповке". Што војвода са четницима ослободи, они запоседну и обезбеђују. Кренуло је тешко и ризично ослобађање солитера. Потурице су ту пружиле највећи отпор. На највишем солитеру војвода је поставио српску заставу. Када се барјак завиорио, потурицама је било све јасно.

Бијељина је била српска!

Конечно су се појавили ослобођени полицајци из Бијељинске станице. Било је ту у полицији сјајних и храбрих момака. Раније су контактирали са војводом и његовим момцима, али су били под лошом командом. Многи од тих полицајаца ће доцније у рату узети значајно учешће. Многи ће се истаћи храброшћу и пожртвовањем на Мајевици, Озрену, на сарајевском и херцеговачком ратишту. Оно седење у подруму док се у Бијељини водила крвава битка је туђа срамота чија је сенка неправедно пала на њих.

"Главни носиоци тог кукавичлука, каже војвода Мирко Благојевић, стално ће после нартати на нас. Називали су нас и доповима и пљачкашима и разбојницима, само да оправдају свој кукавичлук. Нас је интересовала само слобода српског народа, зато смо се и борили".

Како је ослобођено Брчко

Борбе да се ослободи Брчко, пробије и отвори коридор, представљају једну од преломних тачака овога рата.

Војвода Мирко Благојевић се не сећа тачно када је стигао у Брчко. У току ноћи успео је са својим момцима да се увуче у сам центар града. Ујутру је кретала офанзива заузимања објеката и проширења територије коју контролишу Срби. Командант касарне у Брчком био је потпуковник Манојловић, негде из Крагујевца. Сада је пензионер. Био је ту и потпуковник Павле Милнковић, и тадашњи капетан, а сада мајор Шеховац. Сјајно су ти људи размишљали. Поставили су се очински према војводи и његовим људима. Видели су у њима праву војничку снагу Срба. Имали су и праве односе, што није био случај са касарном из Бијељине у којој је тада био старешински кадар из СК – покрет за било какву Југославију. Војвода прича да је тада на брчком ратишту народ имао организоване страже, али није имао ударне јединице. Права таква јединица били су четници војводе Благојевића. Против себе су имали и усташе из Хрватске и потурице. Мост на Сави је био срушен ноћу 31. јануара. Не зна се како је срушен и ко је то урадио. Војвода и његови четници касарну у Брчком су затекли празну. Било је ту нешто мало војника, али они нису били у ситуацији да унутра нешто ураде. Читаву касарну држали су под опсадом двојица снајпериста са католичке цркве. Војници су у рововима, нико не сме да изађе.

Војвода и четници кренули су у јуриш. Две добро усмерене зоме и снајперско гнездо је било готово. Затим су четници ослободили водовод и цркву. Борили су се у Махали. До те мере су то гадна места, да Срби и кад је ослобођено Брчко нису радо одлазили у тај крај. Отпор је ту био најжешћи. На месту званом "Избор" погинуо је Бранислав Филиповић. Брана се тада сјајно борио. Миодраг Ранковић је био сјајан са митраљезом. Драган Ђурђевић је чинио права чуда минобацачем кога су звали "Чарли". Војводином брат, звани Самсон био је најпрецизнији у дејствовању зомом. Тај човек је годинама пре рата живео у иностранству. Имао је тамо кафану, ресторан и казино. Све је напустио и дошао да брани српство. Довео је са собом и жену Немицу и двоје мале деце.

Готово у једном налету за неколико сати војвода и његови четници пробили су и очистили три километра према Антуновића пумпи и спојили се са Србима који су кренули из Обудовца. Најважније коте у Брчком биле су Антуновића пумпа, Избор и Кланац. На Избору потурице су имале снажно упориште у фабрици обуће. У Кланцу су биле усташе из Хрватске. Тај део Брчког добио је име Кланац јер су те улице баш као кланац. Вођене су криве борбе. Била је ту и цамија која је изграђена као бункер са пушкарни-

цама. Минарет је био изливен од седамдесет центиметара дебелог бетона. У тим борбама против два непријатеља код Антуновића пумпе имали су и подршку авијације. У два налета авион је само неутралисао усташку артиљерију из Жупање. Хрвати су изгубили битку. Бежали су и односили своје мртве. Војвода и његови четници наилазили су само на криве трагове. На Антуновића пумпи заробили су педесет потурица. Нису их чак ни испитивали. Поделили су им пиће и кафу.

"Што смо јели ми, давали смо то исто и заробљенима. Никада нисам дозволио да неко дира цивиле", прича војвода. "Брана Филиповић је заробио једног потурчењака, дао му мегафон и овај је викао: "Овде борци Српског четничког покрета. Предајте се и бићете безбедни." И многи су се предавали. Били су страшно лукави. Сви су ратовали у плавим мантилима. Кад га заробите он каже ја се нисам борио, него ето нешто радим. У тим плавим мантилима смо их хватали и у рововима и налазили их на растуруним снајперским гнездима."

Четници и српски борци уопште, највише су у Брчком страдали од снајпера. Потурице су имале страшне снајперисте. Пре рата имали су стрељачку секцију за малокалибарску пушку. Неколико репрезентативана је било из тог тима. Војвода је наредио својим четницима да буду стално у трку. Нема стајања ни задржавања.

Драган је сјајно реаговао својим "Чарлијем". Прецизним погоцима растурио је преко десет бункера потурица. Пају је снајперски метак погодио тачно у бомбу на опасачу. И чуо је и осетио тај ударац, али није знао шта је. Видео је то тек после битке.

Војвода и његови четници нису били војници по занату, али били су спортисти. Имали су снаге, храбрости и морала. Зато су се понашали дисциплиновано. Није било ни злочина ни узимања алкохола. Изударали би само неког Србина ако би га ухватили да се не бори, него застаје да пљачка.

Један потурчењак снајпериста је недавно из Немачке по једној Српкињи поручио војводи Мирку Благојевићу: "Кажи му да га неће метак. Толико пута сам га имао на нишану."

У току борбе војвода је на једном зиду пробио циглу и на трен осмотрио терен кроз ту рупу. Снајпер га је погодио тако, што му је расцелио горњу усну.

"Имали су добре снајперисте. Њима то лежи и по карактеру", каже војвода. "Он узме паклу цигарета, флашу воде и храну. Сатима чучи у заклону и чека жртву. Срби то не могу. Нама лежи само офанзива."

Нико ништа значајније није урадио у ослобађању Брчког док то нису учинили четници. Заузели су Кланац и Избор и избили на предњу страну, а остали нису ни кренули са полазних позиција. Тако су били стално у шпичу, стално у цепу. Активни официр Влада Симић се није померио са места, прича војвода. Каже: "Немам ја људи"; а после му је његов СК дао чин мајора.

Покојни Бранислав Филиповић је, каже војвода, био легенда. Погођен је у јуришу са два три метка одједном. Три сата су се после тукли четници да би стигли до његовог тела. Био је то сјајан млади Србин. Уочирага је писао песме и сликао. Остала му је супруга и ћеркица Татјана.

Зоран Мајсторовић, Божидар Пантћ, Бранислав Филиповић, Жељко Маринковић, Јовица Рујевић, Бата Стевић, Милисав Чвргић, Драган Мишошевић... Гледају насмејане очи са слике на зиду. Сада живи четници помажу сирочиће својих мртвих сабораца. Чиме и како. Страшна је била та блокада на Дрини.

После заузимања Брчког и отварања коридора четници одлазе на Озрен, на подручје Возуће.

Увек кад прође најтеже, почиње нека друга прича. Војвода и његови четници вратили су се у Бијељину. Стварана је тада војска Републике Српске. Четници су распоређени по њеним јединицама. Свуда су били прави пример храбрости и патриотизма.

Окупили су се поново под барјак када је оно '93. нападнута Република Српска Крајина. Лала Стеван Томић је провео месец дана у сектору Биограда.

"Четници су крварили и гинули. На жалост", каже војвода, "на појединим ратиштима су доживљавали страшно шиканирање од старешина комуниста. Та куга црвена је узела маха. Та комунистичка гамад је прогањала наше момке. Сасвим одговорно и отворено тврдим да су им чак намештали акције у којима би их што више изгинуло".

Поново су се окупили када је на Лисачи седамдесетак српских бораца остало опкољено. Кренули су војводици четници и заузели упориште на Јелици. "Међутим," прича војвода, "генерал Гаврић нас је отерао. Рекао је да су четници непожељни и да својим понашањем деморалишу Србе. Рекао је самоуверени комунистички генерал да акција ослобађања људи на Лисачи само што није завршена. А завршена је тако што су ти људи после двадесет дана без хлеба и воде бацали бомбе испод себе. Радије је генерал Гаврић жртвовао те јаднике, него да се још једном чује да су четници извели још један јуначки подвиг!"

Рајко Ђурђевић

КОГА ПЕЦА МОМИР

Све снаге Демократске партије социјалиста усмјерене су на отијепљење српске Спарте. И самој власти је јасно да од апсолутне изборне побједи нема ништа. Свечано отварање окука – лијевих и десних, узбрдица и низбрдица. Могућ сепаратистички тријумвират ДПС, Народна странка и Либерални савез

Причао ми човјек из ДПС-а, клео се Титовим путем да је све истина. Љетос су се у плићаку испред Титове виле у Игалу брчкали Момир Булатовић и Јасуши Акаши. Момиру се посрећило и у црвену пластичну кантипу ухватио златну рибицу.

"Шта ћеш ти, мали бркице да ти испуним. Имаш, као што је у овим случајевима, уобичајено, три жеље".

Предеједник се није много мислио. Није чак тражио ни од Акашија мишљење. Весело је плеснуо рукама по води и у даху изустио:

поштење златних рибица. А по препоруци, и сам се труди.

Тако ових прољећних дана на врата подгоричких станова више не кушају просјаци и Јеховини свједоци, како су то годинама радили. Сада прагове обијају повјереници ДПС-а нудећи изгладњелом и прилично нервозном народу приступнице. Поштујући свој животни принцип "Важно је побиједити а не учествовати", ангажовали су од базе па до министара све своје чланове да раде на придобијању нових чланова. Тако са празним приступни-

добијеним подацима (ко је потписао, ко није), припиће се корекција бирачких спискова. Са њих ће бити избачени они неподобни, тако да неће бити у прилици да свој глас дају некоме из опозиције. Ово ће бити само драстичнија верзија отимачине на претходним изборима. Као илустрација до које мјере се крало 92. године нека послужу примјер носилаца листа Српске радикалне странке, који са двије, раније издате потврде, није могао да гласа у својим родним Пљевљима. Зато се не треба изненадити ако и овог пута буду циркулисала два бирачка списка – онај по коме се добијају потврде за гласање и онај по коме се гласа. Биће то провјерен начин да се елиминирају они којима није на срцу "свемоћни" ДПС.

Чини се да је власт најозбиљније схватила престојече изборе, са паником увидевши да губи тло под ногама. Више нема говора о апсолутној побједи, а ни она са благом већином није изјесна. Зато се прибјегава свим могућим средствима. Телевизијски дневници су пуни предизборних "побједа" и "успјеха" владајућих комуниста. Свечано се отварају окуке – лијеве и десне, узбрдице и низбрдице. Заслуга ДПС-а, је по информативним емисијама (којих има само на државним каналима) и када сунце грије, и што већ пет година нема земљотреса, и што и овог прољећа зелени дрвеће. А прије свега, владајућа странка је заслужна за приватизацију која се одвија под надзором Михајла Бањевића, директора Фонда за пензијско и инвалидско осигурање. Тај човјек, сива еминенција власти у Црној Гори, за кога неки тврде да је моћнији од Мила Ђукановића, својвременно је међу својим партијским друговима побрао ловорике књигом која се бавила темом "зашто нема среће са приватизацијом привреде". То је писао у вријеме када је био директор Марксистичког центра у Подгорици. Сада је менаџер број један, а његова ријеч је светиња за све директоре државних предузећа, укључујући и предеједника владе, који, као што је

Момир пећаровић – шта је пецао у Енглеској?

"Да нестану српски радикали из Црне Горе, да Црна Гора буде самостална и да моја партија побиједи на изборима".

"Јадни дјечаче, не мислиш ваљда да се само махањем мог чаробног репића такве велике жеље могу остварити. Мораћеш, богами и сам да се потрудиш", рече златна рибица и вјештим покретом гилпог тијела искочи из кантипе право у плаво еколошко море.

Момир је и овог пута остао празних шака, али вјерује и даље у част и

цама на врата својих комшија куца и помоћник министра за рад и социјално старање Славољуб Стијеповић, нудећи све благодети комунистичког живота онима који свој потпис ставе на то парче папира.

Крађа & плачка

Ствар, наравно, није нимало наивна. Овако је почео да се врши психолошки притисак на бираче. Обилазак кућа има и много већи циљ. По овако

познато, газду је Црном Гором као својом дједовином.

Иначе, у Црној Гори је у пуном јеку прокламована приватизација. Схваћена на герилски начин изгледа отприлике овако: Фирма се намјерно доведе на просјачки штап, па се за смијешно мале паре купује на слободном тржишту кумова, другова и браће оних који су најближе власти. Дионице иду као алва, јер им је цијена прихватљива за оне којима је и до сада државна каса била на дохват руке. Има ту и много заинтересованих "странаца" од којих мало коме српски језик није матерњи. Наиме, паре које су се до сада врећама износиле из Црне Горе, сада служе да се по багателним цијенама откупљују најлуксузнији хотели на Црногорском приморју, и наравно, привредни гиганти. Као купци се појављују предузећа из иностранства која су наравно, основали наши највиши државни представници.

До последњег Србина

Има свакако и оних којима је ближи стандардни начин згртања новца. Тако, рецимо, ради готово цијели министарски кор, укључујући и Божидара Солану. То, наравно, није рођак Хавијара Солане, иако се често прави Шпанац када је његов посао у питању. Божо Солана је републички секретар за информације, званично, а незванично је задужен за трговину сољу из Улцињске солане. Упућени тврде да се ни један килограм соли не може продати а да њему не иде проценат. Тако имамо и приватизере дрвене грађе, алуминијума, дувана... Ријечју, оно што се у Црној Гори зове приватизација, у свијету називају дрска пљачка.

Има и једна новост. На привредној сцени се појавила нека страна корпорација под називом "Бали". Е, они су заинтересовани да откупе све што је за продају у Црној Гори. Свој апетит су исказали и према Комбинату алуминијума, чему се успротивио први човјек овог гиганта Данило Вуксановић. Данило Вуксановић је иначе један од ријетких директора који се све вријеме изјашњавао као Србин. Међутим, велике поене је зарадио код својих партијских шефова када је дигао руку за успостављање блокаде на Дрини. Ипак, тог Србина сада хоће да смијене зато што се опире ставу да Комбинат треба продати у бесцијене. Тако ће списак српских кадрова бити сведен на једно једино име – Рада Филиповића који је директор Електропривреде Црне Горе. Са њим ће власт врло тешко доказати да није потпуно анти-српска. Уосталом, она то већ одавно и не крије.

Отцјепљење на видику

Упоредо са захуктавањем предизборне кампање трају припреме за отцјепљење Црне Горе. Темелји за овај корак ударени су још у Хагу када је црногорски предсједник потписао папир којим је прецизирано да признаје у авнојевским границама као самосталне државе све бивше југословенске републике. Од тада ништа више није као прије. Сваки час су почињали и заустављали се мали царински ратови између двије српске земље, а било је и много суптилних игара. Упоредо је трајало инситуционално систематско одвајање Црне Горе. Упало се у платни промет Југославије, извожени су најгори кадрови у савезне органе како би се што више компромитовала идеја о заједничкој држави, благонаклоно се гледало на шиканирање митрополита црногорско-приморског, Амфилохија и на остало свештенство и монаштво. Под топлим окриљем власти Либерални савез је формирао "Пен клуб" – црногорски, наравно, Матица црногорска, такозвано "независно удружење књижевника и новинара, црногорску информативну агенцију" Монтена-факс", па чак и некакву црногорску православну цркву.

Када је Либерални савез обрадио оно што му је власт била зацртала, а под теретом сопствених тешкоћа у којима се нашао, ДПС је преузео дио програма ове сепаратистичке странке и са позиција моћи кренуо сам у осамостаљивање. Ту је Дејтон одиграо велику улогу и самостална Црна Гора је оно што је Момир Булатовић добио за улогу коју је одиграо у тој америчкој бази.

Тренутно је готово све припремљено за отцјепљење. Телевизија Црне Горе која је деценијама таворила са само два сата дневно сопственог програма преко ноћи се преобратила у телевизију која скоро у потпуности сопственом продукцијом покрива сва три програма. Није битно што половина ју-

тарњег програма, рецимо, чине цртани филмови и стране документарне серије. Важно је да ни преко екрана не дуне какав вјетрић из Србије. О Републици Српској да и не говоримо. Ни спорт није препуштен случају. Републички спортски савези (боксерски, тениски, ронилачки, карате...) иступили су из југословенског олимпијског комитета и такмичиће се, убудуће, под заставом Црне Горе. Слично је и са културом.

Ко се свему овом супротставља организовано и аргументовано?!

Отпори сецесији

Само Српска православна црква и Српска радикална странка. Ова друга свакако убојитије јер је имала макар могућност да своје мишљење искаже преко скупштинске говорнице, директно у стар. Зато је и било потребно да је уклоне, да се више не чује глас правих радикала. Ипак, избацивањем из парламента није испуњена она жеља изречена златној рибици са почетка овог текста. Напротив, радикали никада нијесу били популарнији него сада. Народ је схватио каква је то власт која хапси и протјерује представнике народа и на њихова мјеста доводи одавно "проваљене" полицијске доушнике. Јасно је то народу посебно када зна да је др Војиславу Шешељу још увијек забрањен долазак у Црну Гору, а у исто вријеме се аболуирају муслимани који су спремали оружану побуну у Црној Гори. И самим муслиманима је јасно да Момир Булатовић такав гест није направио због изненадне љубави према њима. Он уосталом не воли ни своје ујаке. Био је то политички маневар којим се покушало добити повјерење санцклија за сљедеће изборе, јер се и на предсједничким изборима показало да Булатовић не би "прошао" да није

"Добра" стара времена – Скупштина Црне Горе пре "појаве" српских радикала

било гласова црногорских муслимана и Шиптара.

Тај пресвучени комуниста се још једном поуздао у братство и јединство, али ће га сљедећи избори. Коначно убиједити да то никада није ни постојало. И Момира Булатовића, али и представнике осталих сепаратистичких партија. Муслимани, којих у Црној гори по задњем попису има 14,57 одсто и Шиптари којих има 6,57%, неће више своје гласове давати било коме другом осим својим националним партијама. Тако ће велики број гласова да изгубе и Либерални савез, и Социјалдемократска партија, и ДПС, свакако. Аналитичари чак тврде да у овим околностима Социјалдемократска партија, иначе раздирана великим сукобима у самом врху, неће успјети да освоји консензус довољан да остане у Црногорском парламенту.

Такође је извјешено одређено преливање гласова. По свим очекивањима, Демократска партија социјалиста ће највише изгубити. Њени чланови ће са оба краја њеног политичког аспекта да гласају за Либерални савез с једне и за радикале, с друге стране. Народна странка ће вјероватно изгубити дио бирачког тијела које ће због анационалне и анемичне политичке активности, своје повјерење дати непоткупљивим радикалима. Нешто мало гласова би могли изгубити и Шешељеви радикали због конфузије коју власт покушава да оствари у медијима. За радикале "продановиће" је извјешено да на предстојећим изборима

неће моћи да освоје ни стотинак гласова. Наравно, ако их власт за њихов рачун, а за спашавање сопственог образа не украде за њих. А она то зна и те како добро, показало се на прошлим изборима и протјеривањем правих радикала из Скупштине.

Макро и куртизана

Поменуто треливање гласова (ипак) за ДПС, Народну странку и Либерални савез не мора да представља терет. С обзиром да Народна странка, некада српска и националистичка, а данас грађанска и анационална, у свој програм без тешкоћа може да уклопи независну Црну Гору ("црногорска државност се не доказује" – Новак Килибарда), сасвим лијепом може постати дио сепаратистичког тријумвирата у Црној Гори. Коалиција са Либералним савезом више није тајна ни за кога, а савез са владајућим ДПС-ом биће представљен као нужност за освајање власти. Том сепаратистичком друштву, подразумијева се, не одговара непоткупљива Српска радикална странка. Отуда и онако благ и готово хуморан протест приликом избацивања радикала из парламента. На сарадњу са ДПС-ом ове двије странке су вјероватно принуђене, јер је мечка заиграла и пред њиховом кућом. Наиме, и њих раздиру сукоби, отијепљивања, неслагања, а и са државним парама је лакше радити. То је све подметнула тајанствена рука из таме Државне безбједности, и функционисаће до оног тре-

нутка до којег то властима буде одговарало.

На крају се поставља питање зашто уопште црногорски властодршци желе самосталну Црну Гору. Чини се да нема прикладнијег од сљедећег објашњења: И проститутка жели да се ослободи свог макроа онда када је сопственим искуством превазишла почетничку неспособност. Шансе су јој много веће, уколико неко јачи макроу не заврне уво и нареди да је отпусти. Слободану Милошевићу су иначе уши у последње вријеме нешто и црвене и отечене. Зато није ни чудно што је, по свој прилици, дао сигнал да отијепљење може да почне. У функцији испитивања пулса јавности је и интервју Мила Ђукановића којим најављује сукоб са Милошевићем. Уколико то буде лоше прихваћено, у игру ће ускочити Булатовић тврдећи да она два ока у глави још увијек имају паралелан поглед на свијет.

Радује, послје свега, ипак чињеница да до избора има још доста времена, да се ствари промјене. Народ у Црној Гори много лоше живи. Пензионери тврде да се више неће упецати на пензију дан уочи изласка на бирачка мјеста. И у ДПС-у доста шкрипи у међусобним односима.

Момиру Булатовићу неће бити довољно ни јато златних рибица да оствари своје три највеће жеље, већ данас је јасно. Како је дан избора ближи, шансе за то су све мање.

Миличко Газдић
Марина Јочич

Осврти

ПЕТРА ДИМОВИЋА

Осврти

Поред Радована Биговића и Предрага Милојевића, као што је то већ обичај о великим хришћанским празницима, овога Ускрса (14.IV 96.) огласила се у "Политици", поред многих других, и Јара Рибникар.

Свашта се човеку дешава по први пут у животу, па тако и мени да прочитам нешто, најзад!, што је потписано са Јара Рибникар. "Слика без Лолсе", тако се зове њена прича у ускршњем броју "Политике". Читам:

"Четрдесет и треће у Јајцу, у новембру, када је Лола одређен да крене у непознато да би убеђивао људе на разним језицима, које је савршено знао, велики свет да увери да се партизани боре против Немаца..."

Нелојално! Врло нелојално!

Зашто другарица Рибникар сада, после више од пола века, подсећа да су партизани крајем новембра 1943. године, дакле када је рат већ био мно-

го ближи свом извесном крају но неизвесном почетку, морали да убеђују и уверавају тадашњу међународну заједницу да се боре против Немаца?

Ипак, читам даље:

"После Лолине погибије на аеродрому, офанзива је почела. У колони са нама ходао је, неоседлан, и Лолин коњ. У Дрвару смо се сместили на једној узвишици. Дубоко испод нас, испод оштре литице, текао је планински поток. Само што смо се тамо мало средили поче трка, војници траже Лолиног коња. Нашли су га у потоку, мртва. "Како се то десило?", питала сам Лолиног коњовоца. "Бацо се доле". Погледала сам га запрепашћена. "Много је туговао за Лолом", рече тај сељачки младић и брзо оде од мене да га више не испитујем.

Ми смо крили сузе, јер плакање не спада у стил ратника".

Дуго сам остао замишљен над овим текстом Јаре Рибникар. Многа питања су ми се врзмала по глави. Ко је носио Лолино седло док је његов коњ ходао неоседлан у колони? Шта се после десило са тим седлом? Да ли је тај сељачки младић који је отишао од ње отишао да га стрељају (у причама Добрице Ђосића или Антонија Исаковића сигурно би га стрељали!) или да се сам баца у планински поток испод оштре литице? Одкуд том планинском потоку толико виталности да жубори тог хладног децембра када су и многи равничарски били залеђени?

Једно што ми је одмах било јасно јесте наравоученије ове приче: Ако, коњу један, на грбачи немаш комунисту да те јаше – остаје ти само да се убијеш!

Открио сам како да препознам естрадне звезде које су у спрези са криминалом:

На својим концертима мало-мало, у сред песме, заповеде: "Руке горе!" И када обожаваоци почну да вапе и клате руке изнад глава испароши навале к'о луди.

Досадише већ ове певачице што певају у доњем вешу!

Пуне или Павароти у купаћим гаћицама на бини, евентуално са хоцентрегерицама, – то би било оно право! Али неће! Они заиста певају.

Пошто је РТС приказао репортажу са великог скупа који су социјалисти Републике Српске одржали у Теслићу, међу муслиманима и Хрватима настала је узбуна: Многи су у публици препознали своје пријатеље и родбину! Сада досађују ИФОР-у и захтевају да се, сходно Дејтонском споразуму, сви ови људи пусте на слободу.

Невероватно, је л'да? Мора да сам то измислио.

Како се може сазнати из загребачког "Глобуса", хрватска нова тзв. десница у свом програму има потребу убијања паса у Загребу. Наводно, то је добро за побољшање наталитета: данас многи уместо деце хране псе.

Срба у Хрватској (скоро да) више нема, псе ће побити...

Ко ли је следећи? Туристи? Или можда ипак само врашци (тј. "зрнојди").

Из наступа у наступ Љубиша Ристић делује све чудвије!

Толико чедно да се већ многе припаднице лепшег пола питају како му је успело да поврати невиност.

У јужноафричком граду Мидранд приказан је први портабл крематоријум "погодан за спољну и унутрашњу употребу" ("Политика", 20. IV. 96). "До пет људских тела може да спали у току осмочасовног радног времена".

Да ли је госп. Владан Васиљевић већ Хашком суду скренуо пажњу на овај проналазак?

Ових дана је Горан Хашић изабран за Председника Сремско-барањске области. Такву одлуку донео је Савет СБО, недавно и сам на непознат начин настао. До сада та функција председника није постојала и мораће је потврдити Скупштина која ће бити формирана у

Вуковару, јер до сада није ни она постојала.

Каква срећа да је бар Горан Хашић већ постојао!

Буба Морина кукумавчећим гласом позива избеглице да се подвргну попису. Притом изваљује бисере попут "заиста су нам намере добронамерне" или "попис је добровољан, а добровољни су и одговори на упитнику".

Од Милана Недића до Бубе Морине! српски прогрес у пола века!

Знате ли зашто се Ђинђић толико удвара Немцима?

Зато што су му ови обећали да ће, када се уведе европска заједничка монета, њему оставити све марке.

Демографи, социолози, историчари и превозници у друмском, железничком и авио-саобраћају предвиђају да ће ускоро нов талас избеглица запљуснути Европу: У Италији је победила левица!

Јесте ли приметили колико се народ у протеклој "Години културе" профицио? Нико више не каже "Баш си кулов!", сви говоре "Баш си ЈУЛ-ов!"

Куда год да оде (Кина, Кореја, Стразбург...), председник Већа грађана Радоман Божовић, како ми јављају моји људи које сам убацио у његову пратњу, носи са собом албуме пуне фотографија.

– Овде играм тенис, овде уводим телефон, – објашњава Радоман, – овде приватизујем, овде одузимам реч, овде дајем аутограм гувернеру Аврамовићу... А ово је са последњег заседања Савезне скупштине. – Боже, – чуде се домаћини, – како сте ту још били млади!

Чланак у "Политици", који се бави односима Мађарске и СРЈ, носи велики наслов "Размена амбасадора у мају".

Појма нисам имао да су и они били заробљени!

У Бриселу је 13. IV. завршена Друга конференција дојатора за Програм обнове Босне. Европска Унија обећала је 260, САД 200, а Светска банка (вероватно богати апатриди?) 219 милиона долара.

У обнови учествује и Југославија са, за почетак, десет милиона долара. Од када више нема ратне одштете, то се сада зове донаторство. Лично, више би ми се допало ктигорство. Замислите како лепо звучи: Америка као ктигор Босне!

"Ни један националиста не сме да буде у јавној служби, политици и

средствима информисања" – рекао је у Новом Пазару на састанку у петој месној заједници Ферид Хамидовић, члан Главног одбора ЈУЛ-а. ("Политика", 13. IV.).

Па где да раде толики људи? Нису ли Уједињене Нације способне толике националисте да запосле!

На истом састанку Зухра Мумчић критикује СДА:

"Странка демократске акције објављује муслиманима, увиђајући то у наводне договоре у Дејтону, да ће добити нешто више и лепше".

Разуме се, врла Зухра би за то исто могла да оптужи и СПС, али се боји да не остане без посла у "јавној служби, политици и средствима информисања".

Шетајући даљинским управљачем по програмима мог (црно-белог, нагласили би демагози) ТВ-пријемника, налетех и на РТС.

Данило Лазовић!

Морао сам да се задржим на "Срећним људима" (21. IV.) и да одгледам његовог Шкекића. Од тог дана верујем да и РТС уме да буде "суптилна".

Једна сцена одиграва се у судници београдске "Палате правде". Задивљује упорност режисера или сниматеља којом се избегава да се у кадру појави званични (као да има и незваничних!) грб Републике Србије.

Снима се свашта читавих десет минута, чак и пукотине у зиду, (као да су оне званично обележје сваке суднице), па се удешава чак да камера у пролазу "окрзне" и доњи део грба, али грб у целини – никако!

За заборавне: Врх грба Републике Србије "крунисан" је црвеном петокраком звездом, карактеристичним обележјем плуралистичке Србије још од дана када су њоме украшаване партизанске каплице.

Зашто избегавају (десет минута!) то обележје? Стиде ли га се? И шта ће ЈУЛ на то рећи?

ПОСЛЕДЊИ СУД

Коме је жири, из непознатих разлога, ускратио "Гран при", био је од стране критике проглашен за најбоље остварење 43. Фестивала југословенског документарног, анимираног и краткометражног филма

Недавно завршени Фестивал "кратког метра" који је од 28-31. марта одржан у дворани Културног центра, у Београду, протекао је у знаку анимираног филма "Последњи суд" аутора Гордане Витомиров.

"Последњи суд" је у конкуренцији 68 изабраних филмова освојио "утешну" награду за сценографију, иако је од стране критике проглашен филмом Фестивала. Ово необично виђење Библије допало се публици. Једино је жири, којим је председавала новинар Бранка Оташевић, био супротног мишљења, уважавајући више од стручних неке друге моменте.

Према речима критичара Милана Влајчића, изречених у интервјуу за Радио Чачак, жири је демонстрирао своје "тужно незнање, доделивши прву награду једногласно, као неко партијско тело, нека партијска комисија".

Ово дистанцирање жирија од критике и публике постало је уобичајена појава. Све више се користе и неки "даљински управљачи".

Било како било, "Последњи суд" се сам изборио за незваничну победничку ленту, у класи анимираног филма. Прву фестивалску награду освојио је, руку на срце, слабији филм "Крстић", Драгана Елчића, у продукцији "Срна-феста", "ДЕН радија" и "Застава филма".

Гордана Витомиров је за тему свог филма изабрала Библију, Стари и Нови завет у целини. Њено десетоминут-

Гордана Витомиров

но дело чини каледоскоп од преко пет хиљада цртежа и двадесетак сценских решења. Као трептаји кратке али потпуно јасне и аутентичне секвенце дочаравају догађаје описане у најтиранијој књизи света.

Хронолошким редом приказани су: стварање света, Рајски врт, Кајинов злочин, Нојева барка, уништење Содома и Гомора, робовање у Египту, егзодус, прелазак преко Црвеног мора, пут у Обетану земљу, Мојсијево примање божјих заповести, пад Јерихона, прича о Самсону и освајање Ханаана.

У сегменту о Новом завету виде се: Христово рођење у вилејемској пећини Ветлеп, поклоњење мудраца са истока, бекство у Мисир, Иродов покољ двогодишње дече, Христово крштење у реци Јордану, учење, боравак на Маслинској гори, Христов улазак у Јерусалим на Цвети, Тајна вечера, Јудина издаја, суђење Христу и његово разапинање на Калварији.

Али то није крај филма. У сузе рапелетог Христа, које по ауторовом виђењу сустижу једна другу, убачени су колажи снимака опорне свакодневнице. Смењују се сцене ратних разарања и страдања прекодринских Срба, остављених на цедилу у Крајинама и босанском гету, које је нови Јуда издао за шаку сребрњака.

Осуда светских Пилата и домаћих Јуда (има их ко кусих паса) порука је овог изванредног филма за који је музику написао Енрико Јосиф.

Продуцент филма је "Дунав филм". Када се зна да минут завршеног филма кошта између пет и десет хиљада марака, лако је уочити тешкоће са којима се сусрећу ствараоци, чије је најјаче оружје непресушни ентузијазам. Чиновници из продуцентских канцеларија све правдају општом беспаријом, и не покушавајући да измене постојеће стање.

На домаћој сцени кратког анимираног филма, Гордана Витомиров је афирмисано име. Дугогодишњи је члан Удружења филмских уметника Србије и председник Секције за анимацију. Почела је пре више од двадесет година у "Застава филму" и до сада је учествовала у пројектима преко сто филмова. Пре три године, када је престала да их броји, било их је 115. Своје филмове ради сама, од сценарија до анимације, фазирања, копирања и бојења целулоидних фолија. "Последњи суд" радила је скоро две године. Краткометражним анимираним филмом "Срећни заједно", 1994. године, освојила је прву награду на 41. Фестивалу.

По завршетку овогодишњег фестивала Гордана Витомиров није спустила завесу на своје филмске активности. У пуном жеку је презентација "Последњег суда" са којим намерава да учествује и на страним филмским смотрима. "Последњи суд" је већ уврштен у програм руског путујућег фестивала "Златни витез", који са одређеним бројем одабраних филмова обилази европске метрополе.

"Последњи суд", дакле, није рекао и последњу реч, као ни Гордана Витомиров која већ тражи продуцента за свој нови филм о светом Сави.

На крају овог осврта, цитираћемо њене речи: "Само најбољи могу бити радикали!"

Синиша Аксентијевић

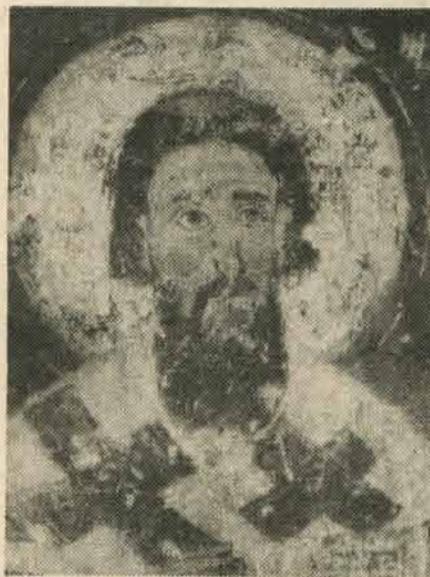

Цртеж из филма – Нојева барка

ПАПА УМЕСТО СВЕТОГ САВЕ

У покушају да пониште целокупну историју Црне Горе, садашњи идеолози њене хрватизације (Црногорци су по националности били црвени Хрвати па су се временом трансформисали у посебну црногорску нацију", сматрају они), латинизације (Црногорци су, по њима, били католици, па их је свети Сава поправославио) и италијанизације (њихова главна парола је ВИВА ВЕРО МОНТЕНЕГРО, којом су исписали све црногорске градове) највише се су окомили на светог Саву и светосавље. Њих, наиме, највише иритира овај духовни феномен (тј. светосавље) који представља један од најбитнијих елемената српског идентитета.

Из срамне плејаде црногорских црнолатинашких "званственика", поприкача и негатора светосавља, посебно се својом острашћеношћу истиче кумровачки курсиста и загребачки докторант из времена МАСПОК-а, др Данило Радојевић. Овај дукљански "повјесничар", из села Мокрог, се најчешће озлоглашава на страницама црнолатинашког информативног "тједника" Монитор, изричући светогрдне марксистичко-унијатске конструкције светом Сави. Он папагајски донавља тезе најекстремнијих припадника усташке идеологије и развлашћене ђурановићевско-маркошпадијеровске комунистичке структуре о тзв. "црногорском повјесном националном идентитету". У том систему мишљења на фону таквих конструкција, Радојевић светосавље третира као идеологију чији је циљ, "доминација српске религије". Морамо признати да досад нисмо знали да, поред многих светских монотеистичких и политеистичких религија, постоји и "српска религија". Но, одмах ваља истакнути да Радојевић у свом писању није нимало оригиналан. Наиме, истоветне тезе о светосављу спојевремено је изрекао и елаборирао злогласни Савић Марковић Штедимлија, који је за време Другог светског рата у Загребу уређивао бројне усташке листове и часописе. У свом тексту "Светосавље и Еуропа" објављеном у усташком листу "Спремност" (број 101), (који читаоци могу наћи у Народној библиотеци Србије у Београду), Штедимлија каже да је светосавље "политичка идеологија, која искључује сваку другу, уколико се та није определила за београдску и балканску оријентацију" и закључује да "светосавље значи непријатељство према Еуропи". Евидентно је да се Радојевићеве тезе поклапају са Штедимлијиним јер и он каже као и Штедимлија да "светосавље негира друге народе и вјере". У питању је, као што видимо, исто идеолошко и методо-

Свети Сава – фреска из Милешеве

лошко полазиште, иста појмовна и термилошка апаратура. Овакво третирање светосавља и писање о светом Сави од стране др Радојевића је кулминациона тачка његове мржње, слепила и екстремности, али уједно и експонирање старчевићевско-павелићевске и будаковско-фрамајсторовићевске концепције, стратегије, тактике и методологије.

Не постоји, међутим, ни једна једина реч у текстовима св. Саве и његових настављача и интерпретатора (не рачунајући идеолошко-политичку интерпретацију коју је изложио злогласни Штедимлија и коју сада настављају и допуњују његови настављачи из редова четинских црнолатинаша) која би упућивала на тако нешто. Сваки текст св. Саве прожет је идејом љубави, помирења и прагматике. Нема ни једне ријечи и његовим текстовима која би асоцирала на мржњу или негацију других народа. Исто тако не постоји ни једна индиција на основу које би се могло рећи да је светосавље идеологија, како то злокобно кон-

струишу унијатски злосторници – монтегрини који при томе не знају ништа је светосавље ништа је идеологија. Ако, наиме, хоћемо да се прецизно теоријски изразимо можемо рећи да је светосавље темељ православне српске црквености и духовности на коме је изграђена неразорива тврђава српског православног хришћанског бића. А ако бисмо хтели да у лапидарном облику изразимо вишеструки значај светосавља за српски народ могли бисмо рећи да је светосавље темељни доказ српског идентитета, који при том уважава свачији идентитет и свачију специфичност и индивидуаланост. (Сетимо се само чињенице да је приликом додељивања аутокефалности Бугарској православној цркви било пресудно ангажовање св. Саве у том послу).

Идеологије су, међутим, феномени 19. и 20. вијека, док феномен светосавске православне духовности има за свог утемељивача самог светитеља Саву који је живио у другој половини 12-ог и првој половини 13-ог вијека, и који је увријежио визангијску православну духовност у српски етнос.

Све ове чињенице, које црногорски црнолатинаши свакако знају, представљају непремостиву препреку на плану реализације вековног ватиканског стретшког циља латинизације црногорског и приморског српског простора. Зато црнолатинаши раде навратанос да би доказали недоказиво – да је "црногорска црква" била католичка коју је свети Сава "поправославио". Наравно, као што смо видели, "доказе" за то црпе из Штедимлијиног новинарско-публицистичког опуса који представља њихово теоријско и идеолошко исходиште. Он је први елаборирао идеју о тзв. "црногорској цркви" и први је експлицитно употребио термин "црногорска нација".

Будимир Алексић

ШТА ЈЕ СВЕ ИСКУСИО АУСТРИЈСКИ КЊИЖЕВНИК КОЈИ СЕ УСУДИО ДА ПИШЕ ПОЗИТИВНО О СРБИМА

ПРАВДА ЗА СРБИЈУ

Ханткеов подухват је још већи пошто се у Србији, захваљујући социјалистима, све мање зна о Србима

Петер Хантке

Познати Аустријски писац Петер Хантке, један од најчувенијих писаца на немачком језику, објавио је есеј "Правда за Србију" у угледном минхенском листу "Зидојче цајтунг" у бројевима од 6. и 13. јануара. За разлику од осталих западних писаца и новинара и њихових средстава информисања који су демонизовали Србе као крвнике, ултранационалисте и једине кривице за рат на просторима бивше Југославије, Петер Хантке се усудио да саопшти потпуно другачије виђење српске стварности – праву истину и да тако на Западу колико – толико пробуди медијску блокаду уперену против Срба. Иритиран извештајима међународних медија и неких западних интелектуалаца, оценивши немачку штампу пристрасном и необјективном, Хантке је одлучио да допутује у Србију и да се на лицу места увери шта се заиста дешава. Његово "зимско путо-

вање између Дунава, Саве, Мораве и Дрине" инспирисало га је да затражи правду за Србе, у чију је кривицу за рат и ратне злочине веровао читав свет. У западном свету Ханткеов текст је изазвао читаву лавину реаговања и осуда. Познати писац оптужен је за вођење српске пропаганде, а његов поступак оцењен је скандалозним. Први је на текст реаговао у "Шпиглу", такође познати књижевник Петер Шнантер оптуживши Ханткеа за историјску глупост, а одмах потом и шеф културне рубрике листа "Франкфуртер алгемајнецајтунг" Густав Зајбт с текстом: "Лудило рата, крви и тла". Лавина критика уперена против Ханткеа траје и данас у многим западним земљама и многим листовима, који осуђују његов напад на међународне медије и оспоравање њихове објективности. Петер Хантке на критике не одговара.

Србија о Ханткеу

У Србији су многи режимски листови сензационално извештавали о храбром подвигу страног писца, који је у трагању за истином за којом ни руководећа структура у Србији није трагала, био довољно одлучан да ту истину и саопшти супротстављајући се свима у тренутку када су западни моћници потпуно држали под својом контролом режим у Србији, који је испуњавајући услове које су му постављали страни налогодавци, и сам занемарио потрагу за правдом за Србију. Објављени текст "Правда за Србију" још је један од многих разлога, због којих би се режим у Србији, ако ништа друго, а оно барем требао постидети пред сопственим народом и пред овим писцем.

Социјалисти о Србима

Јавност у Србији вероватно није ни слутила колико ће злослутна бити не тако давна изјава Ратомира Вице, министра за информисање у Влади Србије, немачкој радиостаници "Дојче Веле" да није у интересу српске владе да се независним радиостаницама доделе фреквенције. И не само да није дошло до доделе нових фреквенција, него су и старе фреквенције убрзо затим биле окупиране од стране власти. Под вођством градоначелника Београда, Небојше Човића, Београђанима је одузет Студио Б и тако је угашено последње светло у Србији. Медијски простор сада се нашао готово под потпуном контролом режима. Можда би, када се размисли о активностима које су на пољу информисања предузимали, министре информисања у Савезној Републици Југославији било адекватније назвати министрима марака.

Ни у Србији не може да се чује истина о Србима. Они који држе власт не желе да је кажу, а онима који то желе, не дозвољавају. И зато је више него срамно за овај режим, што је, док су министри информисања у Србији заводили мрак, један страни писац негде у свету рекао о нама истину, и то не зато што он посебно воли Србе, него зато што је он неуморни трагач за истином, без обзира на чијој страни она била. За разлику од страних средстава информисања, која Ханткеа непрестано засипају лавинама критика, многи листови у Србији се без правог одговора питају шта је охрабрило овог писца да каже овако "тешку" истину. Можда је најбољи одговор у једној реченици Иве Андрића: "Питам се постоји ли уопште писац који заиста зна зашто пише". Једноставно, истина правим писцима сама излази из пера.

Јасминка Јеличић

САМО СЛУЧАЈНОСТ ЈЕ ПРЕСУДИЛА ДА СЕ БРОЗ И ДРАГОЉУБ – ДРАЖА МИХАИЛОВИЋ НЕ СУДАРЕ ЈОШ У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ

БРОЗОВО ПУТЕШЕСТВИЈЕ ПО СРБИЈИ

Домобран Јожа из састава "вражије" дивизије још 1914. клао по Србији. Како је Јожа студирао четнике и припремао терен за коначан обрачун са Србима

После објаве рата Србији, 28. јула 1914. године у Хрватској је формиран 13. корпус. Аустро-угарске војске. Мобилисан је са подручја Хрватске и Славоније после ватреног говора (31. јула), надбискупа Анте Бацера, цвечем испраћен у жељи да сатре све што је српско, не бирајући средства и методе. Тако је на фронт, на Србију, испраћен бравар, подофицир Јосип Броз, водник у 10. сатнији – 25. домобранске пуковније – 42. демобранске дивизије, 13. корпуса. Тога дана практично, Јосип Броз започиње своју мисију покорвања и уништавања српског народа која ће трајати све до његове смрти. За живота ће припремити све неопходно како би његови наследници могли не сметано да наставе са уништењем српског народа, а резултати тога јасно се виде данас.

Домобран Јожа

Јосип Броз је војну каријеру започео у Бечу 1913. године у једном царском пуку. Међутим, успева да се извуче из њега и долази у Загреб у 25. домобрански пук. После неколико месеци био је одређен у подофицирску школу у којој је веома брзо напредовао и брзо догурао до чина водника (без средње школе).

По објави рата са задовољством се прихвата оружја и са својом јединицом креће на српски фронт. Тај период Тито у разговору са Дедијером прескаче и уопште избегава да о томе говори. Према архивским изворима из Беча, чињеница је да је учествовао у операцијама у Србији 1914. године, што потврђују и други документи. Према изворима везаним за биографију Јосипа Броза види се да није био обичан војник, већ да је обучаван за специјалне задатке као извиђач. И сам Дедијер наводи да је Јосип Броз имао своју посебну малу јединицу, која се на своју руку провлачила кроз непри-

Дража Михаиловић, вођа прве гериле у Европи у Другом светском рату

јатељске линије и деловала дубоко у непријатељској позадини.

Јосипов јуриш на Србију

У раним јутарњим часовима 12. августа 1914. године извиђачке јединице 42. хрватске демобранске дивизије прелазе Дрину код Малог Зворника. По успостављању мостобрана дивизија је своја дејства усмерила према Љубовији. Дивизија се нашла на споју 5. и 6. Аустро-угарске армије.

На правцу напада 42. дивизије налазиле су се јединице 3. позива српске војске из састава Треће армије генерала Павла Јуришића – Штурма.

Аустро-Угарска је рачунала да ће Србију, која је прошла два балканска рата и претрпела огромне губитке релативно лако поразити. Пошто су се на правцу напада 42. дивизије налазили борци старијих годишта у помоћ

стиже мајор Војислав Танкосић командант – Рудничког четничког одреда, са око 500 четника. Имао је задатак да ојача одбрану, тако да су се у саставу 3. армије налазила два четничка одреда: Јадарски под командом мајора Војина Поповића – Војводе Вука и већ поменути Руднички одред мајора Војислава Танкосића.

Четници, први пут

С обзиром да ће се Јосип Броз сретати са четницима, у два светска рата треба изнети неколико основних података о четничком покрету. Четнички покрет основан је на самом почетку двадесетог века, а покретач и оснивач је доктор Милорад Гођевац, шеф санитета београдске општине. Гођевац и неколико других искрених патриота организује чете, материјално их обезбеђује и шаље добровољце у Македонију и Стару Србију. Међу првим добровољцима су: Војин Поповић – Војвода Вук и Војислав Танкосић, сада командант четничких одреда у армији генерала Павла Јуришића – Штурма. Звање војвода добиће после стечених заслуга и по избору самих добровољаца. Војин и Војислав су класни другови – питомци 32. класе Војне академије, коју су завршили 1901. године. Војислав Танкосић био је пети у рангу од 192. питомца који су завршили академију те године. Активно је учествовао у мајском преврту 1903. године. На почетку Првог светског рата име Војислава Танкосића наћи ће се у ноти најбезобзирнијег ултиматума, који је упућен Србији. Ултиматум је предао аустроугарски барон Гизел, 23. јула 1914. године, а у тачки 6. стоји следеће: "да се без икаквог одлагања ухалси мајор Војислав Танкосић и извесни Милан Цигановић, српски државни чиновник који су резултатом истраге компромитовани...".

Потпоручник Дража Михаиловић (у првом плану, поликлећећи став) на Солунском фронту 1917. године

Председник српске владе Никола Пашић предао је у Београду барону Гизелу одговор да српска влада прихвата поједине тачке ултиматума али и одбија све оне које повређују Устав и суверенитет Краљевине Србије. У већи шесте тачке је одговорено да је краљевска влада изадала наређење за хапшење мајора Војислава Танкосића. И заиста, мајор Танкосић је ухапшен али је пуштен из затвора када је Аустроугарска објавила рат Србији.

Појава четника и четнички начин ратовања разара морал аустроугарске војске неспособне да се успешно одупре силовитим и неустрашивим ударима српских добровољаца. За рат против Аустроугарске, Врховна команда српске војске формирала је 4 четничка одреда под командом искусних и храбрих четничких војвода који су ратно крштење имали пре Светског рата.

Начелник штаба Врховне команде наредио је формирање:

1. Златиборског четничког одреда под командом пешадијског мајора Косте Тодоровића
2. Јадарског четничког одреда, под командом пешадијског мајора Војина Поповића
3. Рудничког четничког одреда, под командом пешадијског мајора Војислава Танкосића
4. Горњачког четничког одреда, под командом коњичког мајора Велимира Вемића

Наредбом је регулисана и попуна људством, опрема и наоружање, исхрана људства и начин дејства ових одреда. Ови одреди били су страх и трепет за непријатеља и правили су панику и пометњу у непријатељским редовима а нашим јединицама подиза-

ли морал и веру у коначан успех. Вратимо се сада догађајима од 15. августа 1914. године у рејону Крупња.

Четнички одред мајора Танкосића добио је задатак да затвори део фронта код Крупња на чијем је правцу нападала 42. дивизија. Судар ове две војске је уствари права борба Јосипа Броза против четника и први утисци и сазнања до којих је дошао. То ће му бити драгоцено касније у животу. Четнички покрет ће сматрати својим највећим политичким противником а четничка

искуства и начин ратовања користити када за то дође време. Непријатељ знатно надмоћнији у људству и техници успело је да потисне делове Треће армије и Јосип Броз са 23. пуком 42. дивизије по први пут улази у Крупња. Генерал Штурм тражи помоћ и 17. августа у борбу са 42. хрватском домотранском дивизијом ступају делови Дринске дивизије првог позива.

Дринска дивизија у борбу не улази комплетна, командант дивизије задржао је трећи прекобројни пук. Овај пук је интересантан што се у њему налазио потпоручник Драгољуб Михаиловић – Дража, митраљезац у трећем пуку. Међутим тога дана неће доћи до судара између Јосипа Броза и Драгољуба – Драже Михаиловића. Под снажним ударом српских дивизија, у првом реду дивизија II Армије генерала Степе Степановића и борби на Церу, у времену између 16. и 19. августа, непријатељ је протеран из Србије а ратни пут Броза, приликом првог освајања Србије је уствари пут 42. дивизије. Дрину је прешао код Малог Зворника и десном обалом стигао до Љубовије, затим до ширег реона Мачковог камена на планини Јагодњи. Потом, продужава до Крупња и даље према Завлаку, до које није стигао, јер су пукови заустављени у реону Беле Цркве. У отступању Броз бежи преко висова Столице, Костајника до Тршића и главним путем за Лозницу, где прелази Дрину и враћа се у Босну.

Вражији Броз

На окупираним подручјима дивизија је чинила нечувене злочине над цивилним становништвом, не ште-

Српски Чича показује пуковнику Мек Дауелу, шефу америчке мисије, немачки топ заробљен у новембру 1944. године

Јосип Броз са саучесницима у пећини поред Дрвара

на себе који, ако се већ није могао избећи, оно бар за неки период могао одгодити, и спасити народ патње и страдања. Наравно, бес је искаљен опет над Србима, док онај народ који је и 1914. године јуришао на Србију, радосно дочекује немачке дивизије као своје ослободиоце. Јосип Броз је у Загребу и прати шта се дешава у Хрватској, која Немце кити ивешем, док српски народ доживљава нову трагедију и Голготу.

Сто за једног

После свега што се догодило у Хрватској првих дана рата, Броз види у Србији непоновљиву прилику коју треба искористити, изазвати поновно у Србији и грађански рат за остварење сопственог циља. Наредба 100 Срба стрељати за једног Немца, односила се само на Србију. За то је сазнао док је још био у Загребу и ту је видео шансу да допринесе још већем помору Срба. План Немачке команде је био да овом застрашујућом наредбом оствари мир у Србији док не реши ситуацију на Руском фронту, где је и гро снага. Броз у овоме види шансу да се обрачуна са Србима и изазове помор, јер се из сигурног и неоштећеног Загреба возом упућује у разорени и полусрушени Београд. У тим условима, да генерални секретар партије овако путује ипак је дискутабилно, с обзиром да је био познат усташким властима. Од њих је и добио сва потребна документа за пут у Србију, да у њој настави своју делатност.

У Србију се, још у мају 1941. године из источне Босне са својим штабом пребациује генералштабни пуковник југословенске војске Драгољуб Михаиловић – Дража. Смешта свој штаб на планини Суворобор, на Равној Гори. На тешко приступачној сувоборској висоравни поставља темеље "Равно-

дећи ни жене, ни децу или старе особе. Села су спаљивана до темеља, а све што је било вредније непријатељ је односио. Због свог крвавог пута по Србији ова дивизија је добила назив "Вражија".

У новом нападу на Србију који је почео 8. септембра 1941. године, за 42. дивизију 12. септембар, био је поражавајући јер је претрпела огромне губитке и само недостатак артиљеријске муниције за српске топове, српасао је 42. домобранску дивизију до потпуног уништења. Тај период најславније српске историје остаће у ружном сећању подофицира "вражије" дивизије о којем никада после није волео да прича. У том другом походу, 42. "вражија" дивизија је стигла до Обреновца, уз огромне губитке а приликом спске контраофанзиве повлачи се преко: Умке, Остружнице, Бановог Брда и Сењака, где 25. пук држи одступницу "вражијој" дивизији која одступа преко Але Циганлије понтонским мостом и пребациује се на леву обалу Саве. Да Јосип Броз, већ почетком 1915. године није отишао на руски фронт, где је у Галицији убрзо заробљен, његов удео у поробљавању, пустошењу и уништавању Србије био би далеко већи. Као што се види, Броз је у општој бежанији из Србије успео да побегне и тако се не нађе међу оних 76.000 заробљеника. Укупни губици велике царевине у походу на Србију били су око 320.000 војника и старешина.

Куда Броз прође

После неславана похода на Србију, у два наварата, Броза није занимала идеја о југословенској држави и како је и сам изјавио касније, да је одбио да иде да се бори на страни доброво-

љачких јединица, на страни Атанте, али је вешто искористио прилику да се домогне власти и настави са истребљењем српског народа. Међутим, његова злогласна "вражија" дивизија направила је нечувене злочине над српским живљем, не пазећи на узраст и пол у свом крвавом пиру и зверствима, клањима, мучењима, убијањима и затирању свега што је српско и поносно су се хвалили за хрватске новине и поручивали: "Куда ми идемо смрт и затор". Поред тога вршена су паљења читавих села и плачкање свега што се могло понети. Прегледом жртава злогласне 42. "вражије" дивизије установљено је да су још тада користили "дум - дум" зрна, забрањена међународном конвенцијом.

После свега што се десило, створена је вештачка творевина Краљевина СХС, а жртве падају у заборав, да би се геноцид за две деценије поновио, само још гори и страшнији.

Дакле, вештачка творевина створена мимо воље оних који у њој живе (ХРВАТИ, СЛОВЕНЦИ) раде на томе да је што пре нестане, јасно, уз свесрдну помоћ споља. Јасно, по њима кривац је опет исти онај народ који ни 1914. године није дао своју земљу и своју слободу, а то је опет српски народ.

Почетком 1941. године Југославија је изгледала овако: око граница Југославије већ скоро две године бесни рат за који држава није спремна; унутрашњи непријатељи покушавају да земљу увуку у рат; Југославија за сада није у плану за окупацију. Значи треба наћи повода и земљу увући у рат. После обарања владе, КП излази из илегалне и учествује у демонстрацијама у целој земљи. Тада се на челу, односно у одсуству генералног секретара КП налази Јосип Броз. Питање је сврха демонстрација и навлачење беса

Дража му је два пута опраштао живот

горског штаба". Место које је одабрао Дража је најидеалније у Србији, због конфигурације терена и удаљености главних путева.

Дражи у походе

Средином септембра 1941. године Броз напушта Београд и одлази у Ужичку Пожегу а потом у село Робаје, на четничку територију, и тражи да се састане са Дражом. До састанка долази 19. септембра у Струганику, у кући војводе Живојина Мишића, где се срећу два непријатеља. Један који је већ једном харао по Србији и други који брани своје огњиште и свој народ. Пуковник Михаиловић зна за наредбу "100 Срба за једног Немца" и размишља да ли у таквим условима да предузме и нешто озбиљније. Михаиловић се жали Брозу на злочине усташа, не знајући да пред собом има домобранског подофицира који је поробљавао Србију 1914. године. Значи, дошло је до сусрета две потпуно различите личности. Једне, која је потекла из српског народа и преживљава све голготе и страхоте заједно са њим, и друге, која са тим истим народом нема ништа заједничко, и која се сада ставља у нову улогу, да би се са тим истим борцима са Цера, Колубаре, Мачковог камена, Кајмакчалана и Солунског фронта, разрачунала али сада на један немилосрднији, подмуклији и окрутнији начин.

Броз који се од октобарских дана у Русији припрема како да се домогне власти, не бира средства и не обазире се на жртве у Србији. О свом противнику зна све. Зна његове намере и шта га то спречава да не распламе покрет отпора у Србији. Михаиловић жели да сачува стари поредак, да заштити Србе од биолошког уништења, и да се бори, јер му то налаже војничка и патриотска дужност. Над његовим покретом, као Дамоклов мач, лебди одредба о одмазди 100 Срба за једног Немца, што га највише и мучи и спречава за неку озбиљнију акцију ширих размера.

Једна успешна каријера

Драгољуб Михаиловић рођен је 1893. године у Ивањици, а 1910. године успио се у 43. класу Војне академије. Учествовао је у ратовима 1912. и 1913. године, као питомац – поднаредник. После Балканских ратова, враћа се на Академију коју је завршио четврти у рангу и добио чин потпоручника, 18. 7. 1913. године. У Првом светском рату био је командир вода и митраљеског одељења, у Трећем прекобројном пуку Дринске дивизије. Учествовао је у свим бојевима од почетка до краја рата. Одликован је за храброст једном сребрном и двама златним медаљама. Понео је на грудима и два ордена Белог орла са мачевима и енглески Бој-

ни крст. Ово је још важније, јер је постигнуто у тешким ратним временима, али се слободно може рећи у најсветлијем периоду српске историје уопште. После рата, 1923. године, завршио је Генералштабну школу у 23. класи. Други светски рат га затиче на дужности начелника Оперативног одељења Друге армије. Када је "априлски" рат изгубљен успео је да се пребаци на Равну Гору, 13. маја 1941. године, са 26 људи.

Стратегија српства

Немачка војна сила била је у првој години рата у пуном успону снаге и нико је није могао спречити да над недужним народом спроводи одмазду. Због те чињенице, на првом месту, Дража Михаиловић се одлучио за следеће: чекати погодан тренутак, не изазивати непријатеља јер то доноси цивилне жртве, бранити се у самоодбрани, што боље се организовати, саботажама слабити окупаторски систем, пропагандно деловати и када савезници крену у општу офанзиву, подићи Србе, а по могућности и друге на устанак. До тада обучавати људство и припремати се за општу мобилизацију. Оваква оријентација спасиће многе животе у Србији и спречити масовну одмазду.

Стратегија геноцида

Комунистичка партија имала је свим друге интересе од Равногорског покрета, насилно преотимање власти, успостављање другачијег система у земљи после рата и укидање монархије. Цена за остварење циља је небитна, јер су жртве Срби, њихова добра, њихова монархија и све друго битно за један народ, с којим Броз нема ништа заједничко.

У том периоду Јосип Броз преко посредника води преговоре са Немцима и усташама о ненападању и заједничким акцијама против четника. На самом почетку рата, Дража Михаиловић је имао реалне шансе за успех али би то довело до међусобног убијања и страдања Срба, што је Дража хтео да избегне. Чинио је све да не дође до распламсавања грађанског рата у којем би Срби били једини губитници. Због тога је Михаиловић, по други пут, примио на разговор Јосипа Броза, 26. октобра 1941. године у селу Брајићи, али састанак није донео никакве резултате.

На крају рата Михаиловић није хтео да напусти земљу већ се скривао од масовне потере по Србији. Заробљен је 13. марта 1946. године, суђен и вероватно стрељан 15. јула исте године на Ади Циганлији.

Тако се Јосип Броз решио највећег противника из редова српског народа и отворио себи несметан пут ка власти.

Убица се враћа на место злочина

После састанка са Михаиловићем Јосип Броз одлази у Крупањ, који држе партизани, Немци се смишљено нападају а они на те нападе бесомучно одговарају и искаљују своју бес на недужним Србима, што је и био циљ Јосипа Броза. Врше се масовна стрељања незаштитеног народа у Шапцу, Крагујевцу, Краљеву и осталим местима Србије. Дакле, Јосип Броз долази у Крупањ и прво одлази на Мачков камен, на место свог злочина за време Првог светског рата. Сви су били запрепашћени како Јосип Броз добро познаје терен. Он је касније и сам признао да је овде ратовао 1914. године.

Резултати Брозових акција, те 1941. године, виде се на сваком кораку. Спалљено је, опљачкано и побијено преко 40.000 Срба. Многи су одведени у логоре, а Шумадија и Подриње били су пусти и спаљени.

Тиме је његов циљ испуњен и Броз 1941. године напушта Србију и прелази у Босну. Кроз ово се види сва бесмисленост оваквог начина ратовања. Била је то искључиво борба за власт без процене реалне ситуације и без вођења бриге за цивилно становништво, које је остављено на милост и немилост непријатељу. (На сваком месту где је боравио, Броз је стварао некакву своју државу, па се видело шта смера). Успео је да убеди савезнике да се он једини бори против окупатора и да ови окрену леђа четницима и Дражи Михаиловићу, 1943. године. Колики је војсковођа показало се у одлучујућим офанзивама за време битка на Неретви и Сутјесци и мистериозних погубија: Филипа Кљајића – Фиће, Саве Ковачевића, Иве Лоле Рибара и других различитих манервара у току самих битка, који немају везе са лукавством и тактиком ратовања. То је изнуравање и ликвидација оних који га чувају и који су му одани и трпе преко 50% губитака, да би он остао неповређен. Пример на Сутјесци: од 17.000 бораца и око 4.000 рањеника живот је изгубило око 13.000, иако званични подаци говоре о цифри од 7-8 хиљада а и ти губици су погинули Срби и Црногорци. На крају рата у Србији мобилише око 300.000 бораца и шаље их на Сремски фронт. Бира најгори метод да се фронт пробије, где гине око 100.000 војника који су тотално неспремни пошли у рат. Али опет су то били Срби, преко чијих лешева је и дошао на власт. Јер их је и онако требало збрисати са лица земље. Бомбардовање Србије у завршним операцијама, по Брозовом захтеву, и рушење оног што је остало приликом повлачења окупатора је систематско уништавање Србије, да се никад више не опорави. После рата ударио је темеље и скројио планове догађајима који нас данас заокупљају и у којима српски народ доживљава нови геноцид и страдања.

Горан Паламар

ОДРИЦАЊЕ ОД ПАМЕТИ

или прирема за елиминацију политичких неистомишљеника по рецепту баба ЈУЛе

"Видовита" Мира – погађа када ће ко у прошлост

Неколико пута сам се зарицао да више не коментаришем написе и шкработине које су у својим "дневницима" нашкрабале поједине ефемерне личности нашег политичког миљеа. Неке поготову. Неких ни сада, да и овај "дневнички окрајак" није најавио скорашњу политичку ликвидацију неког несретника, који, ето није по вољи политичком укусу госпође дневничке списатељице. Већ је неколико пута до сада у политичком животу Србије, а богами и шире констатовано да, свако кога поменута госпођа у свом дневнику помене, макар и онако узгред, мора очекивати промену статуса. Похвалени су се вртоглаво пели политичким хијерархијским лествицама док су критиковани вртоглаво падали доле. Априлски дневнички опус госпође Мире Марковић, или бар само његов део који је објавила Хаџи политика, која има задатак да поред гомиле дезинформација и дезоријентација које сервира својој читалачкој публици, и јавно објављује пресуде поменуте госпође, најавио је политичку и професионалну егзекуцију, како то рече другарица Мира, једне истакнуте личности београдског уметничког живота, која је, бар се тако сматрало, врло блиска владајућој партији. То

што "другарица" не припада тој владајућој партији и није битно. То што партија којој "другарица" припада, није освојила ни један мандат, такође није битно. Уосталом, зна се врло добро ко има највећи утицај и ко одлучује у нашој политици. Мени и мојој партији такође није битно ни то о којој се личности ради. Уосталом, ускоро ће се сазнати. Ускоро ће "Слободанка", како грађани од милоште зову "Политику", препети да је у некој београдској културној установи, притиснут доказима о погрешном вођењу кадровске, репертоарске или уметничке политике, директор, управник, или коју већ функцију има, тај и тај, поднео неопозиву оставку. Тако су се до сада завршавале све афере предходно најављене у дневнику. А тих најави је било много. И увек је крај био исти. Већ виђено, што би се рекло.

Даља дневничка наклапања, такође не би била битна да није дела који се односи на једну покојну партију, коју је ето сво чланство напустило у најгоре време, дакле кад је поменутој партији било најтеже, па је сиротица партија морала да се угаси и нестане са политичке сцене. А толико је та партија пружила лепих ствари и тренутака својим члановима. Или бар одабрани-

ма. Сви су заборавили, "бескрајне сате проведене на састанцима, саветовањима, комисијама партијским школама и курсевима. Заборавили су кад смо били гости и домаћини целом свету. Сад се поспрдно изражавају о братству и јединству.

Списатељица дневника је заборавила само да каже да на конгресе и белосветска путовања нисмо ишли сви, већ искључиво одабрани, да привилегије о којима говори такође нису користили сви већ представници које је партија одабрала, да братство и јединство пропаде заједно са државом коју је та партија водила, да су нам "браћа" ових неколико година били највећи крволоци. Заборавила је да бар само напомене да су некадашњи марксистички центри у "братским" републикама претворени у шпијунске и поливијске школе и академије. Или су то били од самог почетка. Пре ће бити да је ова констатација тачна.

Огромна доза жалости избија и из констатације писца дневника при помену чињенице да се сада на политичкој сцени Србије појавила читава лелеза партија и покрета, почев од крајње деснице па до крајње левнице. Госпођа, пардон, другарица би волела кад би постојала само партија и то крајња левница, којој она иначе припада. Е, па мало морген, како једном изјави један наш врли политичар. Мало морген за искључиво леву оријентацију, мало морген за братство и јединство, мало морген за слепо преношење директива из "Централних" и осталих комитета, мало морген за Голе отоке, мало морген за принудне откупе и чупање бркова, мало морген за привилегије и некажњену и необелодањену пљачку народа, а ако добри Бог да, биће мало морген и за власт и право за овакве ликвидације и егзекуције какве ови дневници најављују. Верујемо да ће и Србији коначно сванути.

Осим ове најаве ликвидације и туге за бившим, давно прошлим временима и привилегијама, овај дневник нема баш ништа друго да најави. Све су остало глупости, попут оне како се поледнице и остале временске непогоде могу наутити на човека и жестоко га казнити. Као њеног Марка ономад. Госпођа, пардон другарица, још не схвата да су она и њена партија и њен супруг и његова партија и политика највеће елементарне непогоде и катастрофе које су икад у историји задесиле српски народ. Надам се да ће на изборима и после њих схватити.

Момир Марковић

**ЗАШТО МЛАДИ ДОБАЦУЈУ СТАРИМА КОЈИ ЧЕКАЈУ У РЕДУ ЗА ЛЕКОВЕ:
"ЧЕКАЈТЕ, ТАКО ТРЕБА, ТРПИТЕ КАД СТЕ ГЛАСАЛИ ЗА МИЛОШЕВИЋА"**

У ИМЕ 176.025 БУДУЋНОСТИ

Млади се осећају као таоци страха од промена, који је природан за старије особе. Обавеза према будућности најмлађих мора бити мисао око које ће се ујединити све остале генерације

Ред за 21. век

Једне суботе у центру Ниша прије нам углађени господин у годинама. Онако, правећи се важан, рече да није хтео да потпише изјаву о "осмом самодоприносу" и да му је због тога комшија који је прикупљао потписе одбрусио: "Ти си четник". Истог дана, када је одбио да потпише изјаву, док је чекао у реду за лекове неки младић у пролазу је добио: "Чекајте, тако треба, гласали сте за Милошевића, па трпите".

Представио нам се као Богољуб, који никада није био четник, те да такође никада није гласао за Милошевића. Чини се да је Богољубу све јасно, само му смета, што га због година које је издржао и које носи, сврставају у групу где не жели да припада. Погађа га паушално сврставање у групу режимских гласача, због година које има, а он то није и има најмање разлога да то буде.

После тог сусрета скоро сваке суботе је са нама у центру града, отпоздравља пријатељима и вршњацима. Изгледа замишљено и као да стално врши неке анализе. Редовно узима веће количине "Велике Србије" за пријатеље и комшије, које стално обавештава шта то раде његови радикали. Због тр-

га, за сада нема проблема, а драго му је када његови вршњаци кажу да је све истина што је написано у новинама које им је дао.

Бела куга и црни дани

Овај симпатизер али не и члан, господин Богољуб, нас је натерао да погледамо мало у званичну статистику и покушамо да утврдимо колико има "Богољуба", шта су радили, како живе и чему се надају?

На територији Нишавског, Борског, Пиротског и Зајечарског округа има 836.236 становника. Око 92% су грађани који се изјашњавају као Срби. По националном саставу друга највећа група су Југословени, чак 2,2% или 18.702 становника. Интересантно, Југословени па национална група и има их у статистици више од становника који се изјашњавају да су Бугари, Румуни и Власи. Ко би рекао да после свега што се десило има још људи који се изјашњавају као Југословени. Изгледа да још увек не знају да је то југословенство направило, заједно са комунизмом, највећу штету "суседном" српском народу.

Пунолетних становника је укупно 660.211 а малолетних 176.025. Дакле велика бројка пунолетних, својим радом и животом, најдиректније креира судбину и будућност 176.025 наше малолетне деце. Велика је то одговорност, за нашу децу која треба да имају будућност. Унуци се више воле него рођена деца, барем тако причају деке и баке. Зато и деца, ти мали непогрешиви детектори емоција, највише се радују кад чују да се иде код баке и деке. Родитељи увек у журби, нервозни, треба да обезбеде све и свашта а деке и баке смирени и сталожени и увек имају времена да саслушају, а богамима, и да се поиграју са унуцима. Па није ни чудо што деца воле баке и деке. Додуше, мало више воле деке. Уосталом то и баке признају.

Према старости пунолетних становника статистика, неумољиво, бележи: од 18-29 година 122.598 становника (18,6%), од 30-44 године 187.137 становника (28,3%), од 45-59 година 167.088 становника (25,4%) и од 60 година и старији 183.088 становника (27,7%). Демографска посматрано врло неповољна структура. Добро је што се повећава дужина живота али не ваља што се у тој сразмери не повећава број новорођенчади. Но о томе неком другом приликом.

Дакле, наш господин Богољуб је, по статистици, у овој групи становника који чине 27,7% становништва у ова четири округа. По годинама Богољуб је у групи пензионера, домаћица, сељака и релативно малог броја запослених који су пред пензијом. Рођен је пре 1935. године. За време Другог светског рата Богољуб и његови вршњаци били су деца или младићи. Већина њих је после 1945. године морала, што силом што милост, да се пресели из села у град. Како је село било систематски запостављено, па и уништано, јер су били кулаци за тадашњи режим, власници земље, што је опасност за колективизацију. У таквим условима, није било ни нарочито тешко Богољубове вршњаке натерати да у фабричкој хали (индустрији) виде светлу будућност.

Већина њих, у то доба, били су млади, снажни и снажљиви, па су преживели рад на обнови. Примали су

тачкице, одрицали се и онога што им није било ни намењено, а све ради прогреса. На подручју ова четири округа има и "завичаја" који традиционално дају милиционере, официре, железничаре и грађевинске раднике.

Грађанин послушни

Пола радног века Богољуб, са вршњацима, је провео у покорном и безоговорном извршавању свакојакних налога претпостављених. Зна се ко су били претпостављени и унапред се знало шта бива уколико се нешто друго предложи. Одбијање налога, једноставно, није долазило у обзир. Другу половину радног века Богољубови вршњаци су провели у "самоуправљању". Наводно, били су питани и сами су себи кројили будућност, по Кардељевом изуму, "да радничка класа треба да овлада целином друштвене репродукције". Том целином су најбоље владали чланови СКЈ. Зато је најмање половина Богољубових вршњака била у партији. Чим си у партији, заштићен си, а можеш нешто и да уариш.

Увек је "неко" од Богољуба тражио да се одриче, да стеже каиш и да учествује у свим акцијама које предводи авангарда радничке класе, радних људи и поштене интелигенције. Говорено им је: "само још овај пут." Стално од програма до програма, од реформе до реформе, до следеће светле петолетке. Зајам, самодопринос и све друге измишљотине којима је "неко" гурао руке у Богољубов цеп биле су плаћене Богољубовом добровољношћу. Све је било 100% добровољно и ко ту може да приговори. "Неко" је све унапред смислио и нема шта ту да се размишља. Богољуб је морао да излази на све изборе јер, то је грађанска обавеза, као што је морао бити "народном вољом" изабран, дотични друг, тај и тај, кога је предложила кандидациона конференција ССРН, СК, МЗ, фирме, извиђача, горана, ловача, риболоваца, и осталих полуга власти. Зашто људи да се муче и размишљају, има ко да брине. Битно је да се изађе на изборе 100% гласача. Па добро, ако и не изађе баш 100% може да се договоримо, споразумемо и објавимо да је "око" 100%.

Једна петина Богољубових вршњака је добила друштвене станове, а половина кредите за стамбену изградњу. И по томе се мерио стандард који пружа "народна власт". Неки његови вршњаци, зато што су били у то време млада интелигенција, добијали су станове при запошљавању, кредите за кола и викендице. Па наравно, све то "неко" части. Да су којим случајем сва одбијања од плате дата Богољубовим вршњацима имали би најмање по две куће и два аутомобила. Но то није битно. Важно је да се одвајало, а неко је добио. Колико их има који су куће изградиле без дозвола. Дозволе нису биле ни потребне јер се могло градити до

Жртва Електропривреде Србије

миле воље на друштвеном земљишту, јер скоро све је било национализовано. А национализација уопште није компликован поступак. Потребно је само донети једну одлуку и све је друштвено. Ко ће да цепидлачи за неку дозволу. Безвредни папир. Па шта ако се гради на отетом земљишту. Ћути, боље нека сам зида него да му правим нов стан. Снаћи ће се за струју, воду, канализацију, улицу а добиће, замисли, и телефон. Дај му кредит, и онако ће да га врати. Ма пусти га само нека ћути. Тако су Богољубови вршњаци, уз помоћ села, које су напустили, решили проблем крова изнад главе.

За све што треба да се заврши Богољубови вршњаци су унапред знали. Ако не може сада, биће следећи пут. Припремиће боље прасенце, јачу ракију или даће безрезервну подршку "другу" и, врло брзо, проблема нема. Да ли му припада? Ко ће још да иде у детаље. Битно је да је посао завршен. Уосталом тако сви завршавају послове. Човек не може да буде изузетак. Мора стално да се уклапа. Па све мора да буде са 100%, без остатка.

Зашто је Богољуб аплаудирао

На којој су муци били, тек, Богољубови вршњаци када су размишљали да ли иду на прославе (100%) партизанско-револуционарних датума. Партизани су 1945. године заклали Богољубове кумове, породицу Пејчиновић, зато што је неко од њих био у четницима. Снаји су извадили нерођено дете из стомака. Стварно су зверски то урадили. Морало је цело село два дана да гледа лешеве. Његове нису дирали. Шта ако неко води евиденцију ко није дошао на седмојулску прославу? Па зар цео радни век да Богољуб проведе у оној загушљивој хали. Ипак је боље да оде на прославу, макар да га виде. Причаће са говорнице неки друг "друг", а то је онај исти говор као пре

двадесет година. Па ваљда ће онда да га преселе у чисту канцеларију, у управу. Заслужио је. Тамо му је место.

Социјализам на бувљаку

КОлико је Богољубових вршњака који су искрено веровали у социјализам као незаобилазну степену до комунизма. Били су против експлоатације човека. Шта има ту да се замери. Једино нисмо баш 100% сигурни када су у питању директори, функционери и "политичари". Ваљда раде компликовани посао па им треба више. Ма дају дете на факултет, зашто да се оно мучи. Једино ко није уписао, тај није завршио факултет. Запослиће га ваљда док не одем у пензију. Морам да га упишем у СК. Радиће у лепој канцеларији, а тек плата, стан. Тата се намучио и за децу, па нека она уживају.

Како је данас и ових пет година Богољубовим вршњацима? Већина је у пензији. Сада не могу ни један посао да заврше. Кад си у пензији сви те заборава. Није пријатно да се сврати у фирму. Сви су нервозни. Не сете се да понуде ни кафицу. Председник Радничког савета, синдиката, збора радника и директор више нису у фирми. Отворили приватне фирме. Кажу добро им иде. А у фирми опште расуло. Плате мале и никад се не зна када је исплата. Кажу да нешто примају и у роби. Изгледа да је тачно, што причају комшије, да неки уместо плате добијају цемент, цигарете, пасуљ, кромпир, касетофоне и друге ствари.

Тешко су се подносиле несташице и редови. Па ни сада није боље. Нису несташице али нема пара да се купи. Целог живота су одвајали, одрицали се, стезали каиш, а сада мора и лекове да купује код приватника, на бувљацима. Где оде оно богатство за које су четрдесет година одвајали. И онај из комитета има приватну фирму, бен-

зинску пумпу. Па до јуче је причао о радничкој класи и целини друштвене репродукције. Увек је причао против богатих а где каква кола вози.

Пензија, проклета авлија

Пензија мала и недовољна. 'Ајд што мало, него нередовно. Увек неко закашњење. А оне три пензије одаприла 1994. године до маја 1995. године изгледа и не мисле да исплате. Од оних марака у државној банци изгледа да неће бити ништа. Прича се да ће да врате за 10 година. Сумњам. Оно код Дафине пропало. Лагални га да ће му подићи преко реда.

Вратише и зајам. Срамота. Покрадоше. Неке блок тарифе. Телевизија очигледно лаже.

После самоуправљања, нема кајања

Богољубови вршњаци су све дали онако како се то од њих захтевало. Нису заслужили да их ово снађе. Можда су нешто и погрешили? Да им је да сазнају кад су то погрешили.

Колико се Богољубових вршњака одрекло очевине ради дечијег додатка. Годинама, због посла, нису ишли у село ни на одмор. Како да иду у село кад тамо стари родитељи живе у још горој оскудици. Сада се Богољубови вршњаци масовно враћају селу. Само што се то данас зове викендица у завичају. Срамота је рећи вратио се у село, од априла до новембра, да би преживео јер је пензија бедна. Уосталом и без потрошње струје морао би сваког месеца да плаћа таксу на електрично бројило РТС-у (за ону склонопалну кућицу родитеља). Додуше, трошкови се ипак смање. Обезбеди се и по неко свињче, а богами и зимница за децу. Лекарима стално саветују да су потребне физичке активности старијим особама. Кажу, то је гаранција за дуг живот. Сада ни села нису више тако пушта као раније. Вратили се на село и млађи људи. Па кад су се вратили пензионисани генерали, пуковници и толики јунаци социјалистичког рада, додуше из других разлога, није срамота ни Богољубове вршњаке. Они имају најмање разлога да се стиде. А они пензионисани генерали као да се од нечег склањају, беже, ко зна зашто?

Замислите изненађење Богољубових вршњака, деца завршила факултете па не могу да се запосле, а запослена на неким плаћеним одсуствима. Морају синови да шверцују гориво и цигарете да би преживели. Унук тражи за рођендан аутомобил на батерије. Како да купе кад кошга више од пензије коју примају. Најбоље је да се стара одеда, ципеле и друге ствари које нису по-

ребне продају, па биће макар за чоколаду. Ипак нема смисла, деца не знају да су Богољубови вршњаци целог живота одвајали, одрицали се за светлу будућност.

Много је питања на која Богољубови вршњаци нису пронашли одговоре. Све се побркало. Секретар комитета има приватно предузеће и тргује нафтом. Где су погрешили Богољубови вршњаци? Зашто су сваком даном све мање у прилици да буду деке и баке?

Дан пре краја није касно почети из почетка

Магла се дигла. Некима је одавно јасно. Богољубу је напосок све јасно и зато сваке суботе помаже Српске радикале. Није битно да ли је Богољуб био члан СК, да ли је веровао у комунизам и пристајао на све што су му радили и шта је морао да ради. Уколико је био активни функционер СК, добро је што је данас сазнао да је радио лош посао. Лош посао за себе, своју децу и своје унуке. Зато сваке суботе покушава да се оправда и да помогне онима који се труде да наша деца имају будућност. Нема потребе да Богољуб жали што су му се идеали које је искрено прихватио разишли са маглом. Напротив, треба да буде срећан што у овим годинама зна и сме да каже кад се и где погрешило. Зато што сад, напосок, има право, а и обавезу у име оних 176.025 будућности да тражи и бира оне који могу да обезбеде будућност и да исте мења када не испуне оно што су обећали.

Само Богољуб и Србољуб

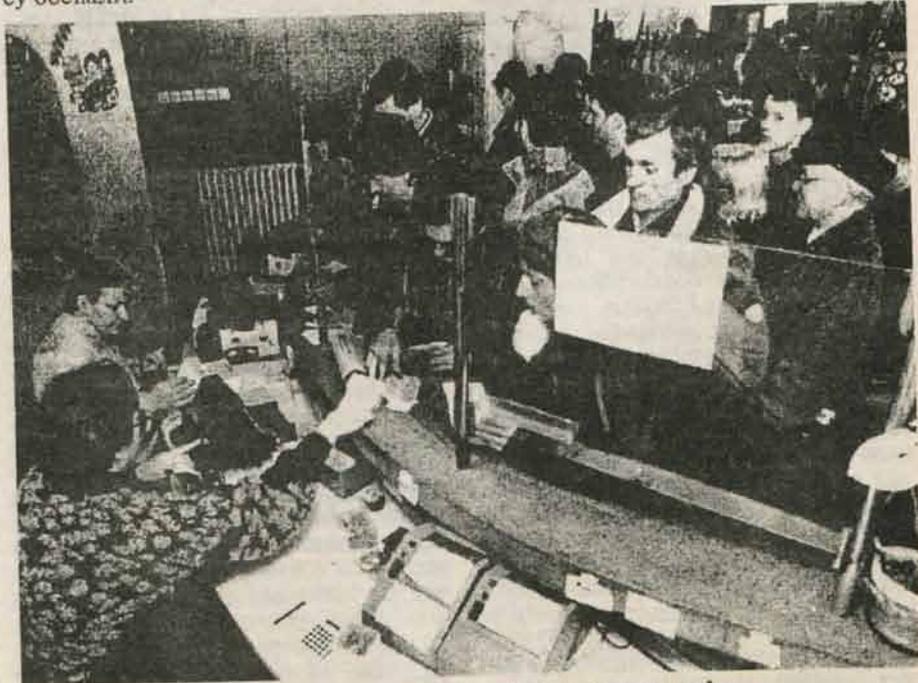
Ех, када би већина Богољубових вршњака порадила оно што ради Богољуб. Сигурно да би сваки Богољубов вршњак с поносом, управо ради оних 176.025 будућности, могао да се назове "Србољуб". Јасно је да само Богољуб и Србољуб воде рачуна о будућности деце.

Лоше навике треба да се мењају а од промена се не треба плашити. Мењати их ради оних 176.025 будућности да Вас не би мрко гледали или селили по томе што сте пристајали на оно што не даје резултате и проверено је лоше. Често се каже "живим ради деце", "она су нам највеће богатство".

Помозите им да Вас не би младић са почетка текста, не знајући Вас и шта Ви мислите, сасвим неоправдано сврстао у негативну асоцијацију "гласали сте за Милошевића, па трпите". И тај младић је унук неког Богољуба. Незадовољан је што не види будућност и не зна где ће завршити. Чини му се да је таоц навика и страха од промена, што је сасвим природно везано за старије грађане. Не љутите се на њега. Можете му опростити због година. Помозите му. Овако више не може.

Богољубе, Србољубе, Уроше, Немањо, Страхињо, Милоше, Петре, Стеване, и њихови вршњаци изађите суботом у центар Ниша и придружите се правим људима, да Вас деца и унуци виде како не би, млади, погрешили. Ви имате мудрост која кад се споји са храброшћу младих чуда ствара. Не заборавите 176.025 будућности које Вас воле.

Зоран Красић

Једина шанса младих – уплата игара на срећу

МИЛЕ И ГРАМАТИКА

Фонд речи и конструкција реченица показују да су састављачи некада били "истакнути јавни радници" у периоду самоуправљања. Ипак, поткрале су им се и грешке које се санкционишу у средњој школи.

Са граматиком на ратној позе – магистар Миле Илић

Миле Илић, чувени савезни посланик из Ниша, одбранио је прошле године на Правном факултету у Нишу магистарски рад. Па да одмах објаснимо реч из наслова текста: у српском језику се каже "магистарски (докторски) рад", а у западној варијанти (бившег) српскохрватског језика користи се израз "магистарска (докторска) радња". У Милетовом случају ова реч је погоднија због двосмислености коју има у српском језику.

Правописне грешке Милетових писара

Наиме, пошто је у Нишу јавна тајна да је магистарска рад(ња) М. Илића имала неколико састављача, претпостављамо да ће исти метод бити употребљен и у писању докторске рад(ње) – која је већ најављена за наредну годину. Зато, пре него што заврше докторску радњу М. Илића, потребно је подсетити састављаче (нове или старе) да не смеју чинити основачке (не основне, већ основачке) правописне, граматичке и стилистичке грешке које су начинили у првом делу радње, јер је то неспојиво са

титолом магистра наука. На те грешке ћемо им само успутно скренути пажњу (има их толико да је потребан специјалан број "Велике Србије" да би се могле набројати).

Напомињемо да грешке које се санкционишу у средњој школи нећемо помињати (превелик је то домет за састављаче, па им опраштамо); осврнућемо се само на неке грешке због којих се деца узраста од 5. до 8. разреда основне школе дају слабе оцене (и вуку уши, код нетолерантнијих наставника).

Језичко-правописне грешке начињене у магистарској радњи М. Илића показују да је рађена по следећем принципу:

1. Постоје два (или три) састављача који су поделили "посао" на делове (половине, односно трећине); трећи састављач није изван с обзиром на то да по писмености понекад подсећа на првог, понекад на другог састављача, а понекад је и сам "оригиналан";

2. Састављачи су старости између 45 и 55 година, јер је управо то она генерација која је у основној и средњој школи учила основе правописа и граматике по чувеном "Правопису

српскохрватског књижевног језика" (да подсетимо читаоце: то је онај правопис од пре четрдесетак година, за који су Срби и Хрвати потписали да је заједнички, а Хрвати, непосредно након тога, одустали од њега начинивши сопствени; Срби га се још увек држе као пијан плота, јер сопственог немају).

"Самоуправљачи" опет марширају

3. Фонд речи и конструкција реченица показују да су састављачи некада били "истакнути јавни радници" у периоду самоуправљања (писац овог текста сећа се, на пример, како су још тада реч "самоуправљање" делили на слоге овако: "самоу-прављање", као што то чине и данас, у Милетовој радњи – уместо да то чине по много природнијем изговору: само-управљање).

Зато, господо састављачи, када почнете да пишете Милетову докторску радњу, поведите рачуна макар о ових неколико ствари:

1. Никако не смеете дозволити да вас открива незнање писања великог почетног слова (учи се у почетним разредима основне школе). Очигледно да је међу нама најписменији онај који је писао први део (онај који је стаљно писао нпр. "Летопис Матице Српске"), а мало писменији онај који је писао последњи део (писао је "Летопис Матице српске"). Велика разлика у писмености међу састављачима види се и у писању "Европске Повеље" (код првог) и "Европске повеље" (код другог састављача). Али, немојте да међу вас због овога уносимо раздор: и други састављач је неписмен када имена и називе званичних административних подручја (па макар она била и из Краљевине Југославије) пише малим словом (моравска, вардарска итд бановина), уместо великим (Моравска, Вардарска итд бановина).

2. Основни добијају слабе оцене због погрешне употребе "због" и "ради". Научите: "због" означава узрок "ради" означава сврху или намену. Дакле, немојте писати: "ради тога се у општинама...", већ "због тога се"... Мора да сте ви исти они који "власницима" бројних Милетових локала изграђених у Нишу ("европском граду 21. века") пишете обавештења по излозима: "не радимо ради годишњих одмора".

3. Морате научити да се у српском језику субјекат и предикат у реченици

морају слагати у роду и броју. Многобројне су реченице где сте Милету писали предикате са обликом мушког, а субјекте са обликом женског рода – или обрнуто (ученицима се објашњава да тако говоре Индијанци: "Један поглавица имала син...").

4. Немојте дозволити да ваше постојање открива начин писања сложеница: не сме први састављач једну сложеницу писати с цртицом ("позитивно-правни смисао"), други спојено као једну реч ("позитивноправна категорија"), а трећи одвојено као две речи ("позитивно правни положај"). Такође, не сме први састављач писати "друштвено-политички" (с цртицом), а други "друштвенополитички" (спојено без цртице).

5. Корелативни прилози вам никако не иду од руке. Основцима се забрањује да након "када" у условној и временској реченици употребе "онда", јер је непотребно; дакле немојте писати "када се стекну услови, онда...".

6. Деценијама основци уче да именица "обзир" у инструменталу не сме гласити "обзиром да су"..., већ само: "с обзиром на то да су...".

7. У српском језику се испред изричних реченица не ставља запета (за разлику од хрватског или немачког, на пример, где се ставља; али не верујемо да састављачи знају и српски, а камоли немачки правопис, без обзира на то што су на једном месту у фусоти навели нешто што подсећа на немачки). Нарочито овде грешци први састављач (други понекад); дакле не: "сматрали смо битним, да назначимо...", већ: без запете.

8. Први састављач мора научити да је прописана скраћеница "ипр.", а не "на пример"; његов део текста је кратак овим грешкама. Оба састављача морају научити да се испред скраћеница "и др." и "итд." не ставља запета, јер је бесмислена (везник "и" показује да више нема набрајања).

9. Цитирање (навођење) туђих реченица је некоректно. Оба састављача неправилно употребљавају наводнике и тачке, као ознаке краја сопственој или туђој реченици, као и две тачке и сл.

10. Састављачи не смеју дозволити да књиговезац буде писменији од њих: на насловној страници (коју су сами радили) писали су "проф" без тачке, али је књиговезац (код кога је рад коришћен) био писменији, па је правилно написао ову скраћеницу (са тачком: "проф.").

11. Неизоставно морате научити да се иза редног броја мора ставити тачка! Такође неизоставно морате научити да се иза редног броја не ставља тачка ако иза броја долази неки други интерпункцијски знак. Дакле, не "1946.–1953. године", већ "1946–1953. године". Овако сте грешили на бар педесетак места.

12. Састављачи би морали знати да мала (округла) заграда иза броја фусоте у магистарском или докторском раду већ означава да је у питању редни број, па је тачка непотребна.

13. Ни иза једног наслова и поднасловица не ставља се тачка (погледајте шта сте урадили Милету на стр. 52!).

14. Основци се уче да се као ознака периода користе речи "од, до" или цртица, али никако и једно и друго. Дакле, немојте писати "од 1974–1990. године", већ или "од 1974. до 1990. године" или "1974–1990. године".

15. Никада немојте заборавити да се између зависне и главне реченице обавезно мора ставити запета ако су у инверзији!

Муке с падежи(ма)

16. Научите падеже. не каже се "исто тако се залаже за принцип поделе власти као организациони принцип", већ "организационог принципа". Такође, уз спој "захтев за" иде акузатив, а не инструментал, па сте Милету морали написати "која има захтеве за успостављање" (а не "успостављањем"). Не каже се "оставља се могућност за повезивањем и удруживањем", већ "могућност за повезивање и удруживање" (или још боље: "могућност повезивања и удруживања"). Ако не научите употребу падежа, довршете Милету у силну неприлику, јер сте јавно признали да су тзв. јавна гласања у ствари – бирања, диригована: "... састављена од одборника бирањем непосредним и тајним гласањем" (уместо "бираних", јер се бирају одборници а не – надамо се – тајна гласања).

17. Када у писању Милетовог текста користите тзв. уметнуте реченице, не заборавите да их и на почетку и на њиховом крају одвојите запетама (ви то чините само с једне стране: некад само на почетку, некад само на њиховом крају).

18. Двотачка (две тачке) користе се за набрајање више ствари. Једино их ви користите да иза њих наведете – једну једину!

19. Поведите више рачуна о употреби одређеног и неодређеног вила придева ("у Југославији је постојао једноступен систем...").

Утицај треме на Милетову радњу

20. Мора да сте имали велику трему када сте писали ову радњу, па сте начинили незамисливе грешке. Зато, када му будете писали наредну (докторску) радњу, никако немојте булазити и запетом одвајати субјекат од предиката у истој реченици: "Кадровско оспособљавање управе, је предуслов...", или "Тако се у Европској повељи о локалној самоуправи, посебно истиче...", или "Једна од основних обавеза општина је била да, на својој територији организују...", или "Општа реформа друштва, нужно мора захватити..." итд.

21. Не измишљајте коришћену литературу. А ако је већ наводите, наведите је коректно: на почетку радње користите наводно немачки (вероватно часопис) ("Stahl...", који је апсолутно

некоректан и нетачан. "Stahl" значи "челик" (металургија нема везе са правном науком), а други део немачке сложенице "Staatslehse" ("Lehse") је измишљен, јер таква реч у немачком језику не постоји (вероватно сте мислили на "Lehre", "Staatslehre" – политичку науку).

22. У "Биографији" на крају радње (неубоичајеној за магистарски или докторски рад, јер је за научноистраживачки рад битна само библиографија) показујете да не знате ни главне промене у српском језику. Сугласник Д испред безвучног сугласника прелази у Т, те Миле није био руководилац "подпројекта", већ руководилац "потпројекта". С друге стране, ако настави са полтронством, можда ће он једнога дана и постати некакав потпредседник, али никада – подпредседник. Успут: ставите му тачку иза године рођења, јер је свака таква година – редни број. И да знате: за магистар није важно када је и где рођен (једино су меродавни резултати које је постигао у научној дисциплини којом се бави), али ако већ наводите место рођења, немојте писати да је Миле рођен у "с", него наведите целу реч "село" (да је којим случајем рођен у граду, да ли бисте и то скратили и навели да је рођен у "г"?!).

23. Када користите стране речи, проверите у било ком лексикону како се изговарају (и пишу) – немојте се брукати са "инженерија" (магистар мора знати да се каже "инженерија").

Будући нобеловци

24. Када му радите докторску радњу, поведите рачуна и о озбиљности казивања. Неозбиљно је за један магистарски рад рећи да је основни мотив за његову израду "утицај": "Основни мотив за овај рад јесте утицај да је појам...". Такође, немојте му писати да је неко "снабдевен овлашћењем". Немојте му писати бесмислене реченице попут ове: "напред речено представља Марковићеву идеју како треба извршити реорганизацију...", или попут ове: "Тако је социјална самоуправа тежња за будућношћу".

И за крај: расписујемо јавни конкурс за разумевање две бисер-реченице из текста. Онај који разуме њихов смисао, биће предложен за добитника Нобелове награде (кандидоваће га лично Миле, пошто му то иде од руке).

Прва реченица гласи:
"Месна заједница покрива део општине који има свој идентитет у погледу простора који покрива, интереса грађана који се повезују на том локалитету и врстама послова који се обављају на простору месне заједнице".

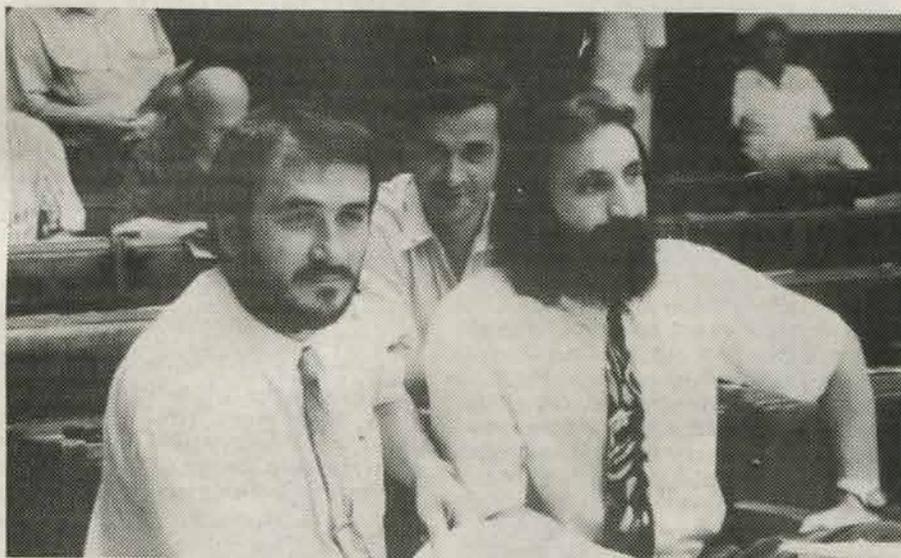
Друга реченица гласи:
"Суштина тих промена је садржана у промени неких досадашњих решења, које ћемо изложити".

Ко разуме, преживеће. Милетову докторску радњу с нестрпљењем очекујемо.

Зоран Ружић

ПОВРАТАК "ОТПИСАНИХ"

– Овогодишњи парламентарни избори у Црној Гори наговјештавају тријумфалан повратак Шешељевих радикала

Српски радикали Вишњић, Ђировић и Газдић

Уђоше депесовски радикали у Црногорски парламенат као уходе, увукоше се у скупштинске клупе као непожељници опозиције. Али, зато бјеху дочекани с осмијехом друга Миодрага, Срђана и Предрага и њихових страначких истомисленика. Нескривена радост очита се на њиховим лицима. Радовању као да не бјеше краја. Једноумље депесовских изабраника порасте до неслућених висина. Повећа се број њихових гласова за још осам. Повећа се гласачка машинерија депесовска.

Лакну тако председавајућем Скупштине, његовом замјенику, шефу посланичког клуба ДПС-а. Паде им тешки камен са срца што својим марифетглицима успјеше да одстране праве радикале из скупштинске дворане. Тако ће сваки закон, свака одлука, сваки предлог бити изгласани врло лако. Руку на срце ни досад то није било тешко кад се зна да су били у већини.

А кад би још некако могли у послушнике уписати и преосталу опозицију мирно би могли отаљавати скупштински посао. И тада не би нигде у свијету било идеалнијег парламента на овој планети.

Сада не мори мора депесовце, нити њихове челнике. Нема више Шешељевих радикала предвођених Вишњићем, Газдићем, Баграчем да им ремете зацртане планове, који су им муке задавали и није им се милило живјети, кад

им је дан свињао с великим бригама, што ће које засиједање скупштинско донијети. Хоће ли истински и прави радикали открити још коју фалинку владајућој партији и гарнитурџи на власти.

Нађоше властодршци "разлог" да одстране истинске борце за правду и истину. Одстранише их на начин који не познаје парламентаризам, не само у нас, него ни у свијету. Но, то не чуди. Неокомунисти слично као и њихови предходници не презаше ни од чега, па ни од тога да приреде чуда од којих се згражава поштени свијет.

Какви су Радованови радикали скуљени с брда, с дола, са улице, са дна, види се ових дана у Скупштини Црне Горе кад се водила расправа о еколошкој држави, о закону који треба да заштити ову еколошку творевину од смећа на све стране, о загађености рјечних токова, о тровању акваторијума Скадарског језера, о много чему другом.

Радованови радикали причају иза скупштинске говорнице о природним љепотама уже домовине, о културно-историјском знамењима, о много чему бесмисленом и непримјерном тренутку. Апологетски хвале нови закон о заштити животне средине да госпођи министарки Мишуровић расту уши до неба.

Треба, можда Рашове радикале и "жалити" у неку руку. Постали су нека врста депесовске жртве. Заузели су

један дио скупштинских клупа неочекивано и на препад захваљујући политици ДПС-а. Хоће ли имати времена да испеку занат. Нешто се врло брзо одмотава вријеме. Примиче се децембар ове године. А тада ће завршити, умријети као водени цвијет. Дотле ће бити подучавани од Миодрага, Срђана и Предрага, а вјероватно и позвани од Момира и Мила на чашицу разговора. Научиће их да скупштинска говорница није мјесто гдје се може трабуњати којешта.

Тако ће до децембарских избора, до свога судњег дана. А затим ће на сцену ступити по други пут Шешељеви и Вишњићеви радикали. Ући ће са помпом на широка врата и наравно бројнији у скупштинску салу. Загрмјеће као и прије. Заориће се њихов глас са скупштинске говорнице још жешће и виспреније.

Ако се дан по јутро познаје, све се чини да се очито назире већ сада тријумфалан повратак "отписаних" радикала. Из дана у дан, из мјесеца у мјесец повећава се гласачко тијело које успјешно воде у овој Републици Аћим Вишњић, Милинко Газдић, Драго Баграч и одбори свих општина црногорских.

А кад они ступе на сцену, завртјеће се капица друговима Миодрагу, Срђану и Предрагу. Уозбиљиће им се лица, навући им се забринутост. Искочиће и понека бора на образима. И нека ће. Тако и треба. Јер, заиста се у Скупштини Црне Горе осјећа одсушност истинских народних трибуна, правих радикала.

Додуше, монотонију скупштинског битисања понекад оживе Килибардини народњаци. Лукаво користећи празан простор, покушавају да Вишњићу и његовим колегама преотму имиџ бораца за правду. Ипак, нису одмакли од имиџа, народ одлично зна шта је реклама а шта искрена борба. Очито се види да недостају виспрени и мудри потези правих истинских бораца за истину и правду. Нема на сцени правих радикала.

Биће их, поручују добри познаваоци политичких прилика у овој Републици, итекако ће их бити, чак и у већем броју, јер народ-бирачи најбоље знају да процијене ко је његов прави заступник, борац за истинску демократију.

Божо Јовићевић

ГАРАНЦИЈЕ ЛИБЕРАЛНО-ДЕМОКРАТСКЕ ПАРТИЈЕ РУСИЈЕ БИРАЧИМА

Често ме питају: какве су гаранције да ћу испунити своја обећања бирачима, свим грађанима Русије. То питање сам, у различитим облицима, чуо на скоро свим митинзима и сусретима са обичним људима. Сећам се једне девојке која је стајала са групом младих људи на митингу у Магнитогорску. Махали су црвеним лачјим заставицама и после сваке тезе могла наступа узвикивала је: "А где су гаранције да ћете испунити оно што сада обећавате?"

Могуће је, да ту девојку уопште није интересовао одговор на постављено питање. Могуће је, да се она по нечијем налогу трудила да баши семе сумње међу људе који су ме слушали. И тога има у политичкој борби. Нарочито док политички лидер води своју партију ка власти, док још увек нема могућности да реализује своја обећања и свој програм. У таквој ситуацији је лако збунити људе питањем, на које одговор може дати само даљи ток догађаја и политика нове власти.

Ипак, питање гаранција је сасвим законито. Грађане веома забрињава одговорност политичара за дата обећања. Наш народ се разочарао и изгубио поверење у разне партије, покрете, политике, фондове и банке, зато што је видео и искусио много лажи, превара и лоповлука. Десетинама година га је комунистичка номенклатура замајавала обећањима о изградњи светле будућности, раја на земљи, за живота "нашег покољења". Да ли сте већ заборавили да је Хрушчов испланирао изградњу "комунистичког друштва" до 1980. године? Где је то друштво? Где је тај Хрушчовљев комунизам? У гробу, заједно с њим. Ето где је његов рај – под земљом, а не на њој.

А како је тек био слаткоречив Горбачов, тај издајник и брбљивац. Па зар он није замајавао људе својом "перестројком", "ускорјењем", "новим начином мишљења" и "општељудским вредностима"? Зар није он обећавао да ће сви добити засебне станове? Не само да нисмо добили станове, него смо изгубили и свој заједнички дом, своју државу, која се звала "СССР".

И најзад, ови данашњи радикалдемократи: Гајдар, Јавлински, Шахрај, Чубајс и они који су отишли са сцене: Попов, Афанасјев, Бурбулис. Шта су

ови велики комбинатори, пред којима бледи лик Остала Бендера, те мутногле, обећали држави и народу? Демократију, изобиље, цивилизацију и процват Русије. А шта смо добили? Беловешки договор и распад велике државе. Тењовско гранатирање парламента. Масу скитница, просјака и беспослених. Стотине хиљада руских избеглица. Одлазак најбољих умова и талената из Русије. Економску катастрофу и зајмове страног капитала. Лоповску приватизацију, другим речима, плачку читавог народа.

Одатле се већ може извући први закључак. Партијска номенклатура, "перестројшници" и радикалдемократи не заслужују никакво поверење. Они су се већ показали као политичари, који нису оправдали поверење народа и који не само да нису испунили своја обећања, већ су на подмукли начин преварили своје бираче. Они су већ прошли практичну проверу. И какве год њихове гаранције биле сада, оне не вреде ни пребијене паре. Народ им не верује и не сме веровати, ма шта они причали или обећавали. Горбачов, Гајдар и њима слични, већ су политички мртви. И њихови покушаји да се реанимирају су бесперспективни.

Не верујте ни онима који желе да се од њих дистанцирају. Јавлински, Борис Федотов, Гајдар и Чубајс – сви су

они иста братија. Сви су се они кували у истом антируском казану. Сви они имају истог газду – Запад, Међународни монетарни фонд, Светску банку и Златно Тело. Схватајући, да им више нико не верује, они се труде да нађу начина да убеду бираче да су добри и поштени и да немају ничег заједничког са бандом на власти. Б. Федотов је чак желео да уочи избора са бирачима склопи неки уговор, да они гласају за њега, а он да испуни све што је обећао. Други су јавно поткупљивали бираче.

Стварање два политичка блока, Черномирдина "Наш дом Русија" (који су већ прозвали "Наш дом газпром") и Рибкина "Сагласност", је преварантски маневар власти. Не дајте да вас и овај пут преваре. Сетите се, шта је Черномирдин обећавао када га је бивши Врховни савет Руске Федерације поставио за председника владе? Он се клео да ће прекинути Гајдарову "шок терапију". А шта смо добили? Логички завршетак Гајдарових реформи. Цене су много пута порасле, рубља је до крајности обезвредена, плачка у приватизацији је све већа, народ је све сиромашнији, а криминални бизнис и корумпирани чиновници се богате. А како се тек променио Рибкин на месту председника државне Думе! Његовом полтронству према извршној власти нема краја. Зато – не верујте и не подржавајте ни један од тих политичких блокова. Они су створени ради обмане бирача, за очување садашње антинародне власти. Шта год они обећавали и гарантовали – све су то лажи и преваре.

Па ипак, шта у таквој ситуацији јадном бирачу преостаје? Кома да верује, кога да подржи? Или можда да не верује никоме, не подржава никог и уопште не излази на изборе? Нека их све љаво носи!

Не! Не може ни тако. Грађани Русије, судбина земље је у вашим рукама! Очајање, разочарење и пасивност неће спасити ни вас ни вашу децу. Само активна политичка позиција, свестан и прецизан избор политичких лидера, партија и покрета може довести до позитивних промена у вашем животу и судбини Отаџбине.

Ја, председник Либерално демократске партије Русије, не дајем само обећања, већ нудим и гаранције њихо-

вог испуњења. У чему се састоје моје гаранције бирачима?

Прво. Мишљење о политичким лидерима, па и о странкама можете да стекнете и пре њиховог доласка на власт. Мада, слажем се, и не потпуно. Понекад је довољно да се упознамо са његовом биографијом, погледима, еволуцијом тих погледа, политичким понашањем одређеног јавног радника, да би о њему стекли темељито мишљење. За разлику од Гајдара, који потиче из елитне породице, ја сам човек обичног порекла. Моја блискост са народом произилази из тога што сам поникао из обичне руске породице. Још у детињству сам упознао беду и тешкоће које је искусила већина совјетских људи. Потребе и наде народа ми нису познате из књига, нити из татиног аута и прича послуге, већ из свакодневног живота и околности које су ме окруживале од најранијег детињства. За мене су бригае народа – моје бригае. За мене преварити људе значи исто што и преварити себе, своју породицу и ближње. Ја за то генетски нисам способан.

Свој пут одбосоног детињства до политичара, градио сам сам, без и чије подршке или покровитељства. За разлику од Мише Горбачова, чији је отац био пријатељ са свемогућим Михаилом Суловом, што је условило узлетање у висине власти будућег перestroјшика, ја сам се проборио кроз живот захваљујући својој енергији и способностима које су ми подарили родитељи, као што Индуси кажу: упорности у достизању циља. То је очеличило мој карактер и омогућило ми превазилажење животних препрека не уз помоћ преваре, већ уз напоран рад. Подсећам вас, да сам при својој првој кандидатури за место председника Русије, скоро сам, без икакве нарочите финансијске подршке, лутао по разним градовима у свом старом "Москвичу", држао безброј наступа и као мало коме познати кандидат, заузео треће место у предизборној трци. Нисам имао никакву протекцију и никаква "леђа". Све сам, поштено и без преваре. Да ли се исто то може рећи и за остале кандидате за место председника, за Риждова и Бакатина, који су располагали подршком одређених структура власти?

И још нешто. Увек сам био доследан у својој идејнополитичкој еволуцији. Може се рећи да сам свој либерализам, демократичност и патриотизам, љубав према народу и закону, упио у себе "с мајчиним млеком". Проводећи детињство у Алма Ати ја сам већ тада запазно свевлашће казахских чиновника, њихово омаловажавање руских грађана, што је код мене изазивало одбојност према псеудоинтернационализму и према лицемерју пријатељства међу народима и помагало јачању осећања руског патриотизма. Преселивши се у Москву, наишао сам на тули совјетски бирократизам и свевлашће партијског естаблишмента,

коме је све било дозвољено, и то је од мене створило противника система и одвело ме у воде либералног демократизма. Ја никада нисам био члан комунистичке партије и нисам исповедао њену идеологију. Увек сам био онакав какав сам и данас – либерал, демократа, патриота. За разлику од злогласног "пословође перестројке" Александра Јаковљева, некадашњег јаросног идеолога комунизма који се, затим, сврстао у прве редове антикомуниста, никада нисам напустио своје принципе и убеђења, нисам целао нити спаљивао партијске књижице, нисам био превртљивац нити издајник.

То вам је моја прва гаранција. Нисам лагао, нисам варао, нисам издавао! Чист сам пред људима, пред својом савешћу, пред земљом. Исто тако је и моја партија – партија либералних демократа Русије, најчистија и најчаснија. Рођена је на почетку ове деценије, прва је изашла на политичку арену после деценије монопола Комунистичке партије Совјетског Савеза, учествовала је на првим председничким изборима у Русији. За нешто више од пет година њеног постојања већ се може стећи представа о томе – каква је то партија. Наравно, Либерално-демократска партија Русије је, као перспективна опозициона партија, била изложена жестоком пропагандним нападом, како од стране званичне власти, тако и од стране супротивних партија и покрета. Како је још нису називали, какве јој још етикете нису лепили! Окривљивали су је за фашизам, антисемитизам, екстремизам, тајне везе са КГБ. Али, све је то лаж!

Истина је то да је Либерално-демократска партија Русије, као ниједна друга партија, стала у заштиту земље и њеног народа, како од издајничке партијске номенклатуре, тако и од радикалдемократа рушилаца и грабљиваца. Док су радикални демократи и комунистичке депутати у Врховном Совјету Руске Федерације одобрили ликвидацију СССР-а, гласајући за Беловешки договор, либерални демократи су подигли свој глас у заштиту наше велике отаџбине. Док су милиони комуниста изданих од свога руководства били пасивни према ДКВС (Државни комитет за ванредно стање), затим и према осуди његових учесника, Либерално-демократска партија Русије је била једина партија која је подржала напоре ДКВС за спречавање рушења СССР-а.

Док је народ ћутао, док су власти оружаним путем растурале законодавни орган – Врховни Совјет Руске федерације, Либерално-демократска партија Русије се, одржавајући у октобру 1993. г. неутралност, залагала да се затим успостави законитост, да се донесе нови Устав, да се изабере нови парламент и за амнестирање учесника Државног комитета за ванредно стање, као и оних који су били против ње 1993. На тај начин Либерално-демо-

кратска партија Русије је спречила да земља западне у диктатуру и помогла да се очува макар и крива демократија. То су чињенице из недавне прошлости које сведоче о неукљаној репутацији Либерално-демократске партије Русије. Ни једна друга партија не може претендовати на чистоту своје репутације. То може само Либерално-демократска партија Русије. То је гаранција да вас Либерално-демократска партија Русије неће преварити. Није случајно на изборима 1993. г. Либерално-демократска партија Русије добила највише места у Државној думи од свих других партија. Значајан број гласача поверовао је Либерално-демократској партији Русије и нису се преварили.

Друго, што бих желео да кажем у вези гаранција, то је – провера политичког понашања партије, њених депутата у Државној думи, провера како су либерални демократи после избора испуњавали своја обећања. Али одмах се треба огрладити. После избора Либерално-демократска партија Русије, супротно општесветској демократској пракси, није добила могућност да формира владу, упркос релативној већини места у Думи. Зато су депутати Либерално-демократске партије Русије деловали као опозициона снага. А опозиција, па још у нашим условима, има веома ограничене могућности да утиче на политику владе.

Али, без обзира на то, хајде да погледамо шта смо ми обећали, шта смо успели, а шта нисмо успели да урадимо. У чему је наша кривица, ако је има, и у чему није наша грешка? Као и свака друга партија изашли смо на изборе са својим програмом за ближу и даљу будућност. У нашем програму као минимум изнели смо намеру да брзо поправимо материјални положај становништва Русије. Утврдили смо три конкретна, економски добро заснована и реална задатка. Први је – прекид сваке помоћи другим земљама. Овде је реч, пре свега, о прекиду дотација бившим совјетским републикама које су деценијама седеле на грбачи Руске Федерације. Прекид помоћи овим републикама, према прорачунима наших научника – економиста омогућио би побољшање живота грађанима Русије за 30%. Па ипак, ни председник ни влада нису уважили наше савете и предлоге. Довољно је позвати се на чињенице о бесплатној испоруци сировина и енергетских ресурса у низ земаља Заједнице независних држава. Трилионе рубаља дугује Украјина Русији за нафту и гас. И поред тога, Кијев саботира преговоре о Црноморској флоти Русије и њеној историјској бази – Севастопољу. Газе се права Руса на Криму, игнорише се њихова природна тежња ка јединству са Русијом. Исто се може рећи и о Казахстану и о неким другим државама на територији бившег СССР-а. Оне нису способне да надокнаде Русији испоруке сировина и енергената, а због тога трпе руски грађани, чији је ниво животног станд-

арда испод границе сиромаштва. Па, ко је крив за вођење такве антинародне, антируске политике. Наравно, то није Либерално-демократска партија Русије већ актуелна руска власт.

Ми смо, такође, предлагали економско побољшање положаја земље и повећање нивоа стандарда народа на рачун заустављања конверзије војне индустрије и поновног успостављања продаје руског оружја у иностранству, захтевали смо да се стане на крај криминалу, што би такође допринело повећању средстава за побољшање материјалних услова живота грађана. И опет је пред нама препрека. Поново државни чиновници воде политику која једино одговара интересима мафијашког бизниса и његовим западним покровитељима.

И тако је са многим другим предлозима и иницијативама Либерално-демократске партије Русије. Па ипак смо успели, мада уз велике напоре, и не сасвим, да покренемо цео низ пројеката усмерених ка реализацији наших програмских задатака и обећања који су допринели стабилности политичких прилика у земљи. Посланичка група Либерално-демократске партије Русије се изборила да сви политички затовреници добију амнестију. Нека се сете Рудкој, Анпилов, Ачалов, Баркашев и други да се Либерално-демократска партија Русије залагала за њихову амнестију. Нека се сете учесници Државног комитета за ванредно стање да се Либерално-демократска партија Русије изборила да се прекине судски процес против њих. Захваљујући партији либералних демократа нико више није доспео у затвор из политичких разлога. Ви, бирачи, слободно можете записати ово као наш позитиван допринос политичком животу земље.

Почетком ове године ми смо сумирали резултате деловања наше посланичке групе у Државној думи. Добијена је прилично импозантна слика. Али погледајте сами. У Думи је деловало највише 60 наших депутата (сада 54) од укупно 450 депутата целе Думе. То је свега 12-13% укупног састава Думе. То и није баш много. Па ипак, наша група је припремила 44% свих законских пројеката. Видите, све остале групе, 87-88% целог састава Думе припремили су тек 56% законских предлога. А то су и радикални демократи, и комунисти, и аграрци, и "Жене Русије", све ове и друге групе биле су знатно мање активне од Либерално-демократске партије Русије у законодавној делатности. На тај начин ми смо испунили обећање које смо дали бирачима да ћемо у Думи деловати активно.

А сада погледајте, које смо предлоге закона изнели на разматрање у Думи. Обећали смо да ћемо штитити социјалне интересе различитих слојева становништва. Ево неких наших предлога закона: "О минималном потрошачком буџету", "О индексирању минималних износа пензија", "О со-

цијалној заштити инвалида", "О етапној компензацији улога грађана", "О допуским гаранцијама социјалне заштите војних лица", "О запослености грађана Руске федерације" (Заштита од незапослености), "О ветеранима" и низ других законских предлога. Либерално-демократска партија Русије се непрекидно брине о младом нараштају.

Захваљујући упорности посланичке групе Либерално-демократске партије Русије власт је неколико пута повећавала пензије и три пута је ревалоризовала штедне улоге грађана, повећавала све видове помоћи и минималну плату до 54.000 рубаља. Истовремено Либерално-демократска партија Русије се залагала против масовног отпуштања са посла, против повећања пореза, против увођења нових пореза на штедњу и имовину грађана. Депутати Либерално-демократске партије Русије су припремили Федерални програм "Становање". Наши депутати управљају Свердловским друштвеним фондом за заштиту од незапослености. Повећану пажњу наши депутати посвећују питањима образовања, културе, здравствене заштите и екологије. Све ове чињенице сведоче о томе да Либерално-демократска партија Русије, како је и обећала, штити социјалне интересе грађана Русије.

А колико су тек напора уложили депутати Либерално-демократске партије Русије да зауставе и промене економски курс радикалних демократа који је био усмерен ка решењу економије и грабежу националног богатства. У комитетима Думе наши депутати су припремили пројекте закона "О резултатима приватизације путем чекова", "О државном програму приватизације државних и комуналних предузећа" (алтернатива владином предлогу која штити интересе свих грађана Русије), "О учешћу колектива у управљању, у капиталу и дивидендама комерцијалних организација (предузећа)", "О странцима", "О комерцијалним организацијама". У овим документима се осуђује отимачка политика приватизације коју спроводи Чубајсов ресор, уз благослов Јељцина и Черномирдина, и предлаже се таква приватизација која би одговарала свим грађанима Русије. Кад би Либерално-демократска партија Русије имала већину у Думи и кад би контролисала Владу, она би зауставила грабеж националног богатства, а сву незаконито приватизовану имовину би вратила држави и друштву.

У центру пажње посланичке групе Либерално-демократске партије Русије увек се налази национална безбедност земље, очување војноиндустријског комплекса и подршка бојевој готовости оружаних снага, брига о социјалном положају војних лица и о угледу армије. Либерално-демократска партија Русије је прва устала у заштиту Армије, КГБ-а и милиције. Ми смо припремили законске пројек-

те "О националној безбедности", "О државним мерама одбране", "О мобилизационим припремама у Руској Федерацији", "О државним одбрамбеним наруџбинама". Сви ови документи прожети су духом патриотизма, родољубљем и љубављу према њеним заштитницима. Либерално-демократска партија Русије се залагала против покушаја разбијања Оружаних Снага путем увођења територијалног командовања, које би нарушило целовитост и јединство оружаних снага, ослабило улогу врховног командовања и ојачало сепаратистичке тенденције.

Либерално-демократска партија Русије је одиграла одлучујућу улогу у престанку лакрдије са руским оружаним снагама у време чеченске кризе. Либерално-демократској партији Русије, пре свега, припада заслуга што је уклоњен са положаја опуномоћеника за људска права, издајник и псеудоправозаштитник С. Ковалов. Упркос злоступним измишљотинама непријатеља, Либерално-демократска партија Русије није позивала на војно решење чеченске кризе, већ се залагала за постепено политичко решење конфликта и инсистирала на очувању територијалне целовитости Руске Федерације. Распаљена антиармијска кампања коју су водили радикални демократи имала је за циљ подривање борбеног духа оружаних снага, дезоријентацију народа и заштитника отаџбине са крајњим циљем да разбије Армију и растури Руску Федерацију.

Да ли можете рећи да ми нисмо подigli јавност и чиновнике на борбу с криминалом? Глас Либерално-демократске партије Русије у Думи и изван њених зидова звучео је као звоно за узбуну позивајући да се сузбије криминал, нарочито организовани, а посебно политичка убиства. Баш смо ми убиства депутата и новинара оквалификовали као политичка убиства и захтевали од председника, од владе, од целог састава Думе, да предузму све неопходне мере за хитну истрагу и откривање починилаца. Депутати Либерално-демократске партије Русије су поднели Думи посебан пројекат закона "О предузимању неопходних мера за борбу с криминалом". Истовремено смо скренули пажњу на одговорност виших органа власти за њихову политику која најнепосредније потпомаже раст свих врста криминала укључујући и политички криминал у земљи.

Не могу, а да не поменем још један важан сегмент делатности Либерално-демократске партије Русије у Думи. Реч је о нашој непрестаној борби за промену антинародне спољне политике коју води министар Козирјев. Са трибине парламента ми смо стално разобличавали спољнополитичке кораке руског Министарства спољних послова које је довело нашу земљу у зависност од САД и њених западних савезника, доводило нашу економију

под контролу ММФ-а, омогућавало да инострани капитал купује за бесцење богатства наше земље. Осуђивали смо рат Запада и НАТО против Југославије, стали смо у заштиту братског српског народа. Стално смо разобличавали тежње католичког и протестантског Запада да сукоби у жестоком рату Словене и муслимане. Депутати Либерално-демократске партије Русије не да су само доказали штетност блокада, санкција и других аката дискриминације према Југославији, Ираку, Либији, Куби, Северној Кореји и смањење активности према Индији, већ су успели да остваре неке позитивне помаке у политици владе према овим земљама. Неколико пута смо постављали питање оставке Козирјева. И наши напори нису били узалудни. Ми смо испунили своја патриотска обећања која смо дали гласачима.

Либерално-демократска партија Русије је прва избацила паролу "Заштитите Русе" и дала предлог да се пређе на губернијску поделу земље. Нико осим нас није устао у активну заштиту Руса у "блиском иностранству". Либерално-демократска партија Русије је поднела Думи законски предлог "О мерама за заштиту грађана који живе у иностранству". Ми смо захтевали да се предузму мере у свим случајевима кршења права Руса у Прибалтику, Средњој Азији и другим регионима бившег СССР-а. Ми смо покренули питање хитног давања руског држављанства свим Русима који живе у иностранству, ако то они желе. Обележили смо жигом срама власти Прибалтичких република, Украјине, Казахстана и неких других, који су спроводили политику геноцида према Русима. У мају 1995. г. биле су припремљене и спроведене парламентарне расправе о проблемима избеглица и принудно пресељених лица. На жалост, председник и влада Русије су мало урадили да заштите наше сународнике који живе у иностранству.

Најзад, не могу, а да не кажем нешто о нашим обећањима да ћемо настојати да воспоставимо Русију у њеним историјским границама. Не, ми не позивамо у рат против националних сепаратиста, који су отцепили од Русије њене територије. Ми смо против крвопролића. Ми смо за постепено, добровољно враћање тих територија у састав Велике Русије. И то не одједном. Нека живот научи и покаже свима да отцепљене територије не могу дуго опстати без јединства са основним делом Руске државе. Зато се ја не устручавам да овде кажем да ми захтевамо да се прекину дотације бившим совјетским републикама од стране Руске Федерације. У том циљу су депутати Либерално-демократске партије Русије поднели предлог закона "О престанку бесповратне и друге помоћи Руске Федерације". Наш захтев је хитан – мора се престати са паразитизмом на рачун Русије!

Али овде се не ради само да смо предузели одређене кораке. Ми пажљиво пратимо ситуацију у блиском "иностранству". Више пута смо са трибине руског парламента предузимали напоре за поновно уједињење са Белорусијом. Томе су се упорно супротстављали радикални демократи који су износили измишљени разлог да ће то представљати економски терет за Русију (као да није могуће да се све избалансира у обостраном интересу). Па ипак смо ми надјачали. Мајске одлуке (1995. г.) о укидању граница између Русије и Белорусије, у чему је највећа заслуга Либерално-демократске партије Русије, представљају важан корак у правцу успостављања наше заједничке државе.

Посланичка група Либерално-демократске партије Русије непрестано упозорава руску јавност о намерама власти или појединих политичара да уступе неке руске територије (Јужни Курили, Калињинградска област) другим државама. Депутати Либерално-демократске партије Русије су успели да унесу у дневни ред питање федералног закона "О мораторијуму на демаркацију руско-кinesке границе". Ми захтевамо да се укине договор с Кином по коме Русија треба да преда Кини 1.500 хектара руске земље на Далеком Истоку.

Када бисте ви, грађани Русије, знали колико писама долази на адресу Либерално-демократске партије Русије у којима се захтева успостављање Руске државе у границама бившег СССР-а! Нама се обраћају из Украјине, са Крима, из Придњестровља, из Абхазије, из региона Казахстана и других територија бившег СССР-а да сарађујемо на обједињавању територија које су сепаратисти отцепили од недавно велике државе. Ми смо виšekратно покретали ово питање на заседањима Думе и у обраћањима председнику и влади. Али процес уједињавања иде тешко јер учесници белоруског злочина још држе полуке власти и неће да признају своју кривицу за рушење руске државности. Али, без обзира на то, Либерално-демократска партија Русије продужава да испуњава једно од својих најважнијих обећања бирачима – уједињење разбијене Русије.

Понављам, Ви питате о гаранцијама за испуњење наших обећања. Једна од потврда је и наша законодавна делатност. Она у потпуности одговара ономе што смо обећали. Могао бих бесконачно да причам о свим аспектима делатности депутата Либерално-демократске партије Русије у Државној думи. Сваки дан, сваки час рада наших депутата – то је тешка и упорна борба за реализацију нашег програма, наших циљева и задатака, наших обећања грађанима Русије. Често се нашим иницијативама супротстављају не само виши владини чиновници већ и већина депутата Думе из других партија. Зато нису ни издалека сви

наши предлози реализовани, а неке смо успели да прогуремо само делимично.

Могао бих и даље говорити како депутати Либерално-демократске партије Русије испуњавају своја обећања кроз рад у Думи. Али доста је, вероватно, и ово што је речено да би се схватило да ми нисмо базирали у ветар наше речи, нисмо варали и обмањивали. Треба само да схватите с каквим смо тешкоћама прогуравали наше предлоге и иницијативе. Нас је свега 12-13% од укупног депутатског састава. Неколико депутата смо изгубили. Убијен је депутат Скорочкин. Неколико депутата је искључено због издаје, зато што су били поткупљени од власти и прешли су у друге депутатске клубове. Па ипак, остали смо најјача група.

Ми се не предајемо и не налећемо на мамце власти. Нас повремено окривљују да по неким питањима нисмо гласали како треба, те гласали смо "против" те гласали смо "за" неке уредбе или одлуке. Заиста, ми смо да преиспитамо своју првобитну позицију, да се уздржимо од гласања, да не учествујемо у гласању. Али то је све тактика. Ми спроводимо еластичну, маневарску тактику. Другачије се не може. Ми показујемо свима осталим фракцијама и депутатима да од наше посланичке групе зависи (мада не увек) доношење или недоношење неке одлуке. Нека нам чине уступке. Онда ћемо и ми понегде начинити уступак, поћи на компромис. Све је то политичка борба.

И веома су ружне оптужбе на нашу адресу, да ми, наводно, све више или потпуно подржавамо политику председника. На то ја одговарам: не ми, већ председник понекад прелази на нашу позицију. Зар нисмо ми први високо подигли заставу патриотизма? А сада се патриотским рухом ките многи разбичајчи земље – Председник, Козирјев, А. Јаковљев. Једино се Чубајс од "познатих" још увек држи отворено антируске, антипатриотске позиције. Осим тога, једино Либерално-демократска партија Русије од свих парламентарних партија не учествује у влади и упорно захтева њену оставку. Једино са лидером Либерално-демократске партије Русије, Б. Јелцин се још није сусрео.

Наводио сам чињенице које сведоче о томе да су депутати Либерално-демократске партије Русије, у крајње ограниченим могућностима којима располажу у Думи, учинили доста у циљу заштите интереса грађана и државних интереса Руске државе. Они су испунили и испуњавају своја обећања дата бирачима. Понављам и подвлачим да Либерално-демократска партија Русије још није владајућа партија са функцијама власти. У овој Думи она је опозициона партија. И без обзира на то она је успела да оствари одређене позитивне корекције у уну-

трашњој и спољној политици Русије. Ово и јесте залог да ће обећања која смо ми давали у прошлости и која дајемо уочи предстојећих избора бити испуњена.

Али хтео бих да се задржим и на трећем аспекту наших гаранција бирачима. Шта ми обећавамо сада и с каквим програмом идемо на изборе, какав је механизам испуњавања наших предизборних обећања. Либерално-демократска партија Русије је уочи избора припремила солидан, добро замишљен Програм који ће усвојити наредни конгрес партије. Истовремено ми предлагемо свим бирачима, свим грађанима наш Програмски манифест у коме су укратко, у јасној форми, изложени наши идеали, одређени циљеви и задаци између осталог и за предизборну кампању. Упознајте се са овим документима, уђите у суштину програмских механизма партије! Тада ћете разумети шта је то Либерално демократска партија Русије. Она не нуди вама, грађанима Русије, апстрактне идеје и нереалне друштвене системе већ задатке остварења национално-државних интереса и свакодневних потреба људи који су у потпуности оствариви. Ако сте против криминалне револуције која је изведена код нас у земљи, ви сте истовремено и против повратка у бивше друштво "изједначавајућег социјализма", изабраћете пут у друштво слободе, демократије, правде, правног поретка и патриотизма, друштво којем тежи Либерално-демократска партија Русије.

Ми обећавамо постепену обнову Руске државе мирним путем у границама бившег СССР-а, поновно успостављање статуса велике државе.

Ми се залажемо за преображај Русије у јединствену (унитарну) државу у којој неће бити подела на националне републике, где ће све територије (губерније или области) имати једнак статус, цело становништво – Руси и други – имаће иста права и исте обавезе, као грађани Русије. Тиме ће се коначно ликвидирати националне неправедности као и основа за међунационалне и етничке конфликте.

Ми имамо за циљ да потпомажемо изградњу Русије као социјалне државе са високо развијеном социјално оријентисаном економијом, заснованом на различитим формама власништва, укључујући и приватно власништво.

Обећавамо да ћемо обезбедити да наша земља не зависи од иностраног капитала и његових представника – компрадорске буржоазије, мафиозних групација и корумпиране бирократије.

Трудићемо се да створимо услове за чистан високопродуктиван рад и за високолиференциране дохотке различитих слојева становништва. Биће обновљени и проширени основни социјални програми. Избавићемо земљу од страха од глади, беспослице и социјалне незаштитаности.

Обећавамо хитан обрачун с организованим криминалом, с рекетом,

затворићемо канале инфилтрације у земљу криминалних елемената из јужних и других региона, увести строжију казнену политику за насртаје на личну сигурност грађана и њихову имовину.

Обећавамо да ћемо водити активну мирољубиву спољну политику, сагласно националним интересима Русије. Ми ћемо ојачати оружане снаге и развијаћемо војно-индустријски комплекс земље у интересу њене националне безбедности.

Ја сам вам навео ове најпознатије и опште циљеве, предлоге и обећања Либерално-демократске партије Русије да бисте могли судити о доследности и сагласности нашег програма и наше политике. У тежњи да придобијемо симпатије и подршку бирача ми не мењамо наше основне принципе и циљеве, не измишљамо нова обећања. Били смо и остаћемо патриоти, либерали и демократи. За разлику од радикалдемократа, чија се доследност састоји само у рушењу и пљачкању државе. Они су то радили као искрени поклоници "западних вредности", а сада као "патриоти". Час су, заједно са председником, наоружавали дудајевску Чеченију и потхрањивали тог антируског монструма, а час нападали председника, који је решио да одигра на "карту Чеченије", да би зарадио репутацију заштитника целовитости Руске Федерације, а као резултат свега, спасио од банкрота исте те радикалдемократе, свој сигуран ослонац.

Нама, либералдемократима Русије, такве ствари нису својствене. Понављам, ми смо програмски и политички доследни. Већ сам говорио да су посланици Либерално-демократске партије Русије у Думи, успевали да реализују своја обећања. Упоредите та обећања са нашим предизборним ставовима и предлозима. Са лакоћом ћете закључити да смо увек били доследни нашим обећањима. Одатле се може извести сасвим аргументовани закључак: наше гаранције вама, бирачима, састоје се и у доследности програма и политике Либерално-демократске партије Русије.

Постоје још и, рекао бих, посредне гаранције наше верности својим обећањима. Знате, постоји пословица: "реци ми, ко ти је пријатељ и ја ћу ти рећи ко си". Она може да гласи и: "реци ми, ко ти је непријатељ и ја ћу ти рећи ко си". Дакле, ко је наш унутрашњи и спољни непријатељ? Унутар државе то су, пре свега, радикалдемократи, рушиоци наше земље. Поштовани сународници, нису ли и ваши највећи непријатељи радикалдемократи, Гајдар, Чубајс и остали? Нису ли они разорили већину од вас? Нису ли вам они украли отаџбину, распарчавши је на готово зараћене територије? Дакле, имамо заједничког непријатеља, "пету колону", која делује унутар државе.

А ко их подржава из иностранства и највише мрзи Либерално-демократ-

ску партију Русије? Сједињене Државе и Запад, уопште. Управо западни капитал покрене конце руских радикалдемократских марионета, помоћу којих они пљачкају Русију и претварају је у своју колонију. Ми такође имамо заједничког спољњег непријатеља.

Навешћу вам једну веома илустративну чињеницу. Амерички часопис "Конверзија" (бр. 3, 1994. г.) је отворено изјавио да "победа Владимира Жириновског на изборима у Русији представља највећу претњу за националну безбедност Америке". Часопис позива администрацију САД да не дозволи победу Жириновског на председничким изборима 1996. године и пружи свестрану помоћ и подршку такозваним демократима, поред осталог путем стварања нове политичке партије (ето одакле потиче идеја оснивања блока Черномирдина). Подсећам вас да једино лидер Либерално-демократске партије Русије није присуствовао "доручку" са председником САД Б. Клинтону, када се он, за време своје посете у мају 1995. године, сусрео са представницима руске "пете колоне".

Зашто је Запад толико непријатељски настројен према Либерално-демократској партији Русије и њеном лидеру? Па зато, што се та партија, њено руководство и посланици одлучно боре за заштиту националних интереса Русије и против њеног поробљавања страним капиталом. То јест, на Западу су увидели да Партија успева да реализује своје програмске ставове и обећања. То је једна од посредних гаранција наше доследности датај речи.

Па зар ових гаранција није довољно? Реците ми ко их има више и боље!

Ако ове гаранције нису довољне, онда хајде да размишљамо заједно, да би их побољшали. Предлагите. Спремни смо да размотримо све ваше предлоге и да се одазовемо на оне који вреде. Ако желите, спремни смо да склопимо уговор између партије и бирача. Ако желите да сваки кандидат Либерално-демократске партије Русије за посланика и кандидат за председника положи писмену заклетву бирачима, грађанима Русије, ми ћемо се заклети, да ћемо испунити сва наша обећања, ако нас изаберете. А ако неко од нас прегази заклетву, биће одмах смењен са места на које је дошао захваљујући поверењу бирача.

Ми смо спремни да то урадимо. Али нам ви укажите подршку! Да би у потпуности испунили наша обећања, потребно нам је најмање 300 посланичких места у новој Државној думи. А ако поред тога, лидер Либерално-демократске партије Русије постане председник, наше гаранције ће бити потпуне. Пружите нам шансу! А то је, грађани Русије, и ваша шанса!

Гласајте за Либерално-демократску партију Русије! Судбина државе је у вашим рукама!

Са руског превоо
Дмитриј Јанковић

РАДИКАЛИ У МОСКВИ

Под зидинама Кремља

Испред цркве Св. Василија Блаженог

Московска разгледница

У Комитету за геополитику Државне думе

Гости саветовања

У амбасади СР Југославије у Москви

У пилотској кабини – повратак у Београд

MUSICAL

swatch uskoro u beogradu